

Doputovao Čaušesku

BEOGRAD, 12. decembra (Tanjug) — Predsjednik Državnog savjeta NR Rumunije i generalni sekretar rumunske Komunističke partije Nikolae Čaušesku sa Elenom Čaušesku doputovao je u zvaničnu i prijateljsku posjetu našoj zemlji na poziv predsjednika Predsjedništva SFRJ i predsjednika Predsjedništva CK SKJ.

Na aerodromu „Beograd“ u Surčinu visokom gostu iz prijateljske i susjedne zemlje priređen je svečan

doček. Čaušesku su dočekali i pozdravili Radovan Vlajković i Vidoje Žarković, u prisustvu drugih istaknutih ličnosti društveno-političkog života Jugoslavije.

Danas po podne predsjednik Čaušesku posjetio je Memorijalni centar „Josip Broz Tito“ na Dedinju i položio buket cvijeća na grob predsjednika Tita.

Sutra se u Beogradu nastavljaju jugoslovensko-rumunski razgovori.

STAVOVI 23. SJEDNICE CK SKJ O OSNOVNIM IDEJNO-POLITIČKIM PITANJIMA NOVOG SREDNJOROČNOG PLANA I RAZVOJNE POLITIKE ZA 1986. GODINU

Odlučujuća stabilizaciona etapa

Strana 4.

BANJALUKA, petak, 13. decembra 1985. Broj 4583, Godina XLII Cijena 40 dinara

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

DANAS U „GLASU“

„Glas univerziteta“

Povodom današnje svečanosti — obilježavanja 10-godišnjice postojanja i uspješnog djelovanja specijalni broj ovog glasila u kome odslikavamo razvojni put Univerziteta „Duro Pucar Stari“ kroz minuli period.

UDES AMERIČKOG AVIONA

258 mrtvih

GANDER, NJUFAUNDLEND, 12. decembra — Avion „DC-8“ sa 250 američkih vojnika i 8 članova posade srušio se rano jutros prilikom polijetanja sa aerodroma Gander, na Njufaundlendu. U udesu nema preživjelih, javljaju zapadne agencije, pozivajući se na kanadsku policiju.

Avion je pripadao jednoj američkoj charter-kompaniji a prevozilo je američke vojnike iz SR Njemačke u domovinu. Na Gander, 900 milja sjeverozapadno od Montreala, avion se apuslio radi punjenja gorivom.

PROGRAMI INVESTICIJA I DODATNOG ZAPOSŁJAVANJA U NAREDNOM SREDNJOROČJU NA PODRUČJU BANJALUČKE REGIJE

Razvoj, a ne sanacija

● Umjesto manjih programa modernizacije i proširenja, neophodno je donijeti smjelije programe koje će doprinijeti brzem razvoju privrede

BANJALUKA, 12. decembra — Sa područja banjalučke opštine ponuđeno je 79 investicionih programa. Prema tim planovima Tvornica obuće „Bosna“ bi, na primjer, uvođenjem novih proizvodnih linija zaposlila 1250 radnika. Valja istaći da je ovo po svemu sudeći najozbiljniji program koji može računati i na sredstva zajma za zapošljavanje. RO „Incel“ planira 700 novih radnih mjesta, RO Valjaonica hladnovaljane trake proširenjem kapaciteta žarionica bi zaposlila 693 radnika, itd. Ukupan broj novozaposlenih bi nakon ulaganja

(tako je predloženo u planovima) trebalo biti 6729 radnika.

Nadalje, slijede planovi — Bosanska Dubica (3 programa i ukupno 78 zaposlenih), Bosanska Gradiška (7 programa — 780 zaposlenih), Bosanski Novi (3-40), Čelinac (1-150), Glamoč (3-500), Jajce (5-890), Ključ (3-735), Kotor-Varoš (4-1442), Laktaši (4-200), Mrkonjić-Grad (1-452), Prijedor (26-4287), Prnjavor (6-960), Sanski Most (10-1320), Skender-Vakuf (2-100), Srbac (7-840) i Šipovo (14-1320).

Zanimljivo je da je ovo već drugi srednjoročni plan (izuzev

Omarske) u koji se ne uključuju i investicioni programi iz drugih regija. Pitanje je zašto privreda drugih republika, na primjer, nije dovoljno zainteresovana za ovo područje koje predstavlja značajnu sirovinску bazu. Osim toga, ponuđene verzije programa, tačnije studije, ideje, investiciono-tehničke dokumentacije, moraću pretrpjeti određene izmjene. Do konačne izrade srednjoročnog plana razvoja regije preostaje još da se izvrši selekcija, odrede prioriteta. Možda će do tada biti ponuđeno, umjesto manjih programa proširenja i modernizacije, i nekoliko smjelijih programa koji mogu znatnije uticati na brzi zaokret ka življor i snažnijoj privredi.

D. RELJIĆ

TEŠKA SAOBRAČAJNA NESREĆA NA PUTU KLAŠNICE — PRNЈAVOR

Otac Hamdija i sin Husein odmah su operisani, dok su ostali članovi porodice Muheljić zadržani na liječenju. Na slici: Mirsada Muheljić

Nastradala petoročlana

porodica

BANJALUKA, 12. decembra — U sudaru teretnog vozila BL 681-37, kojim je upravljao Drago Jović iz Maglajana kod Laktaša, i putničkog automobila „125 PZ“ BL 681-37, za čijim volanom je bio Hamdija Muheljić (42) iz Banjaluka, teško je povrijeđeno pet članova porodice Muheljić — Hamdijina žena Dilfa (48), njihova kćerka Mirsada (19) i sinovi Husein (23) i Zlatko (15). Najteže povrede su zadobili Hamdija i Husein koji se nalaze u šok-sobi Kliničko-bolničkog centra u Banjaluci. Vozač teretnjaka i

● U jučerašnjem udesu teško su povrijeđeni Hamdija Muheljić, njegova supruga Dilfa, sinovi Husein i Zlatko i kćerka Mirsada, svi iz Banjaluke

njegovi saputnici Dragoljub Golić i Mirko Grgić zadobili su lakše povrede.

Ova teška saobraćajna nesreća dogodila se jutros oko 8,15 sati na putu Klašnice — Prnjavor u selu Dabrac.

Istraga o uzrocima je u toku.

M.D.

Strana 5.

SNIJEG NAJAVLJUJE POČETAK ZIME

Pahuljice po kalendaru

BANJALUKA, 12. decembra — U Banjaluci je za dva dana palo 20 litara vodenog taloga na kvadratni metar, ali padavine su veće i jače na moru. Na Palagruži je registrovan 37 litara padavina na kvadratni metar, a u Bosni i Hercegovini najviše je palo kiše u Neumu — 21 litar.

Sa padavinama nastaju i zimske nevolje autobusa. Kasnili su iz Tešića preko Borja, Glamoča preko Mliništa i iz Šibenika preko Kupresa. To su, ustvari, u zimskom periodu i najkritičnije saobraćajnice u Bosni i Hercegovini. Zakašnjenja još nisu velika.

Živa u termometru se još nije spustila ispod nule. U Banjaluci je zabilježena temperatura plus dva stepena Celzijusa. Titograd je bio

najtopliji sa 12 pa Dubrovnik sa 10, Split devet i Pula osam. Najhladnije je bilo u Sarajevu gdje je živa tek jedan podionik iznad nule, u Ljubljani dva, Zagrebu četiri, a Beogradu pet. Najhladniji grad u Evropi je Oslo sa minus 15, Moskva minus 7, a najtoplije je u Atini plus 15, Londonu i Rimu plus sedam.

Meteorolozi predviđaju prestanak padavina i djelimično razvedranje. U jutarnjim satima biće ponegdje maglovito. Jutarnje temperature će se kretati od minus dva do plus pet, a najviša dnevna temperatura dostići će plus deset stepeni.

R.M.

Snimio: R. OSTOJIĆ

SUTRA

nedjeljni GLAS

★ Na Radničkom univerzitetu u Banjaluci
ŠKOLA PRIJATELJSTVA
Pisana riječ u Hrvatskoj kroz stoljeće
TRAGANJE ZA VLASTITIM IDENTITETOM
Majstori fotografije
TITOV I ČERČILOV PORTRETIST
Medu studentima Ekonomskog fakulteta u Banjaluci

DOZVOLITE DA MIJENJAMO SVIJET
Medicina i ekonomija
ZDRAVSTVENI BILTEN EKONOMSKE KRIZE
Ljudi u međuvremenu
NASTAVNIK NA ODREĐENO VRIJEME
Kako i o čemu pišu pjesnici u tuđini
DOMOVINSKI TOPLO, ZAVIČAJNO...

snijul, snijul, štrumpfujemo NOVU PREDSTAVU

STRUMPFOKARNEVAL

7 mladih! 3 zoro PAKETICI

DVORANA „BORIK“ BANJALUKA 25.12.1985. u 16.30 i 19.00

Sindikalnim organizacijama prilikom kupovine paketića odabravamo pogusti

KOLEKTIVNE NARUĐBE PRIMAJU SE OD 6.12.1985.

DVORANA „BORIK“ TEL. 38-855

ULAZNICE 300 DINARA

ORGANIZATOR: DVORANA „BORIK“ B. LOKA, OLIMPIJSKI CENTAR „SKENDERLIJA“ KULTURNI CENTAR „ZRI 104“

Povratak bazi

Za mlade Krajišnike funkcija ne predstavlja odskočnu dasku.

Prema podacima sa međuopštinskog područja u posljednjih pet godina ustalila se praksa da se omladinski rukovoditelji po isteku mandata vraćaju u svoje životne i radne sredine. Od 75 predsjednika opštinskih konferencija Saveza omladine iz 15 opština međuopštinskog područja (izuzev Bosanskog Novog koji nije dostavio podatke) samo sedam omladinskih funkcionera zadržali su se kao profesionalci u društveno-političkim organizacijama i organima u opštini, Republici ili Federaciji. Svi ostali, po isteku mandata, vratili su se u bazu.

Povratak omladinskih rukovodilaca u bazu ima višestruki značaj. Analiza strukture pokazala je da su na čelne pozicije mladi dolazili najčešće iz udruženog rada, kao radnici ili stručnjaci. Istina bilo je i onih koji su direktno dolazili iz školskih klupa, mješovitih zajednica ili sa biroa. Ipak, ovi prvi su bili najbrojniji. Sredine u koje su se vraćali vrlo brzo su osjetile pozitivan efekt njihovog bavljenja ovim poslovima.

Koristeći iskustvo stečeno u bavljenju odgovornim poslovima, ovi mladi ljudi u svojim radnim i životnim sredinama izrastali su u cijenjene aktiviste, kako na privrednom tako i na društveno-političkom planu.

Zahvaljujući društveno-političkom angažmanu u sredinama u koje su se nakon isteka mandata vratili, dvojici bivših omladinskih predsjednika Mrkonjić-Grada ukazano je veliko društveno povjerenje. Jedan od njih u prošloj godini biran je za predsjednika Opštinskoga vijeća Saveza sindikata, a drugi je ove godine imenovan za predsjednika Skupštine opštine Mrkonjić-Grada. Slično je i u Laktašima, gdje je jedan od omladinskih rukovodilaca ove godine izabran za predsjednika OK SK Laktaši, a u Skender-Vakufu za direktora kolektiva iz koga je svojevremeno biran za omladinskog rukovodilaca.

Prema tome, funkcija u omladinskim redovima sve manje se koristi kao odskočna daska u napredovanju i karijeri. Umjesto toga, omladinski angažman postaje jedan od vidova osposobljavanja mladih ljudi, koji, oplemenjen praktičnim angažmanom u svakoj konkretnoj sredini, garantuje kadrove sposobne da preuzmu najodgovornije funkcije u privredi, društvu i politici.

Ne zaboravimo na ovaj način zadovoljen je i jedan od ključnih principa našeg izbornog sistema: princip demokracije koji garantuje učesće što većeg broja ljudi u vlasti i upravljanju. Uostalom, stepen demokratije mjeri se djelovanjem pojedinaca u političkom sistemu.

Ž. LANDEKA

PRED OTVARANJE MUZEJA SUTJESKE

UZOR IZDRŽLJIVOSTI, SVIJESTI I MORALA

U ovoj najvećoj bici našeg NOB-a učestvovali su borci iz redova svih naših naroda. To je, prema tome, u isto vrijeme značilo stvaranje jedinstvene Jugoslavije, Jugoslavije bratstva i jedinstva koja danas postoji. I sadašnje i buduće generacije treba to da imaju na umu - one moraju čuvati to jedinstvo.

Zato je obaveza svih nas, posebno novih generacija, da čuvaju i njeguju uzvišenu etiku i humanizam Sutjeske, kao nepresušno vrelo nadahnuća u borbi za dalji svestrani napredak naše zajednice i sve bolji život našeg čovjeka, veliko je preimućstvo za jednu mladu generaciju koja na tlu svoje zemlje i svoga naroda ima uzore - takve izdržljivosti, takve svijesti i tako visokog morala.

Ove riječi druga Tita izgovorene prije sedam godina na Tjentištu, najsažetije i najpreciznije definišu značaj bitke na Sutjesci, za stvaranje nove socijalističke samoupravne Jugoslavije, ali i odovornost sadašnjih i budućih generacija za čuvanje, njegovanje i neprekidno nadahnjavanje svim onim što je naša Narodnooslobodilačka vojska pokazala u slamanju njemačke operacije „Švarc“.

Cijelo područje Sutjeske, već održano, zbog svog neprolaznog značaja, obuhvaćeno je i uređeno u poseban nacionalni park. Otvorenjem Muzeja Sutjeske, koje priprema vojni muzej iz Beograda, stotine hiljada posjetilaca iz

svih krajeva naše zemlje kao i brojni inostrani turisti i naučnici, koji svake godine dolaze da neposredno vide i upoznaju mjesto jedne od najvećih epopeja drugog svjetskog rata, njima će znatno pomoći da tu, na licu mjesta, u istinskom ambijentu još bolje i preglednije, putem raznovrsnih ekspozicija, shvate svu veličinu i presudnost ove bitke.

U izuzetno teškoj situaciji, kada je gorjelo i nebo i zemlja na Sutjesci, na pomenutu ideju da se ranjenici i njihovi nosioci sklone u planine i skrivaju u pećine, a da Vrhovni štab sa glavninom naših snaga tako lakše nastavi proboj Tito je odmah odgovorio: „To ja ni kao vrhovni komandant, ni kao generalni sekretar Partije, ni kao čovjek - ne mogu narediti.“

Na Sutjesci je poginulo oko 7.300 naših boraca, bolesnika i ranjenika, ali su ovom pobjedom otvoreni novi horizonti prema konačnoj slobodi. „Briga za druga, briga za ranjenika i bolesnika, i potpuno slivanje ličnog sa opštim u toj bici na život i smrt - bili su isto tako jaki kao i težnja za probojem - kaže general-pukovnik Peko Dapčević. A ta velika težnja ostvarena je baš zato što niko nije mislio samo na sebe - već na cjelinu i pobjedu koju je samo ta cjelina i mogla izvojevati od bitke na Sutjesci napraviti jednu od najvećih epopeja NOR-a.“ U stvari, po mišljenju general-pukovnika Koče Popovića „postignuta pobjeda je

zato bila rezultat zalaganja, napora i žrtava svih naših jedinica. To je ono što je stvorilo uslove za izvršenje proboja“.

Od preko 7.300 boraca palih u ovoj bici - svaki drugi bio je član KPJ ili SKOJ-a svaki peti starješina. Poginulo je 300 komandira i političkih komesara, a među palim junacima više od 600 su bile žene - borci. Naši junaci, pali u ovoj bici rodom su iz više od 1.700 sela i gradova širom Jugoslavije.

Njemački komandant Rudolf Liters u posljednjem izvještaju o operaciji „Švarc“ izvještavao je Hitlera: „Tok borbe pokazao da su komunističke snage pod Titovom komandom odlično organizovane, vješto vođene i da raspolažu moralom koji izaziva čuđenje: komunistima je uvijek polazilo za rukom da, koristeći mrak, maglu i kišu, nadoknade nedostatak teškog naoružanja i dođu na odstojanje bliske borbe - prsa u prsa. Pri ovome su se pokazali kao fanatični, kranje uporni i dobri borci...“

„Možda se nigdje tako kao ovdje ne sagledava šta je u najtežim iskušenjima, za naše narode značilo njihovo bratstvo i jedinstvo“, rekao je drug Tito 4. jula 1978. godine govoreći na Tjentištu. „Možda se nigdje tako kao ovdje čovjek ne uzdiže iznad onoga što u svakodnevicu ponekad nameću neki skučeni vidici i neki uski interesi“.

Sutjeska je jedan vječni nauk.

Bahrija ŠEĆERKADIĆ

ZBGO ČEGA POJEDINCI NAPUŠTAJU SAVEZ KOMUNISTA

Ima i političke nezrelosti

U pretkongresnim razgovorima i aktivnostima u Savezu komunista se sve češće i izraženije postavlja pitanje: zašto nemali broj članova samovoljno i bez velikih objašnjenja napuštaju članstvo SKJ? Da bi, nekako, problem bio naglašeniji najčešće je tu riječ o radnicima iz neposredne proizvodnje. I u skendervakufskoj opštini se ova pojava već uveliko osjeća, a iz članstva su samovoljno „otišla“ četiri člana. Osnovne organizacije Saveza komunista Tvornica željezničke opreme „Bratstvo“ u Skender-Vakufu. Bio je to i te kakav alarm za ljude u ovoj OOSK.

- Razgovorom s tim bivšim članovima, te raspravom u osnovnoj organizaciji, ali i drugim društveno-političkim organizacijama, došlo se do spoznaje da su, zapravo, ti ljudi nespremni i politički nedovoljno zreli primljeni u članstvo SK, što ukazuje na potrebu većeg idejno-političkog rada recimo, u Savezu socijalističke omladine ili Savezu sindikata - veli sekretar OOSK ove tvornice Boro Mlašinović.

Ovo je inače, i po starosti članstva a i po godinama postojanja (dvije godine), jedna od najmlađih osnovnih organizacija SK u skendervakufskoj opštinskoj partijskoj organizaciji, u kojoj u 56 osnovnih organizacija djeluje 1.650 članova SK. Članovi što su je samovoljno napustili su, naime, ovdje i primljeni u članstvo, ali na samom početku rada, u vrijeme konstituisanja organizacije, kada se međusobno nisu dovoljno poznavali.

R. PRERADOVIĆ

U FABRICI BAKARNIH CIJEVI U MAJDANPEKU

Mašina — štetiša

U Fabrici bakarnih cijevi u Majdanpeku puštena je u probnu proizvodnju mašina za specijalno čišćenje bakarnih cijevi, koju je izradila grupa radnika i inženjera.

Zahvaljujući novoj mašini, u Fabrici ba-

karnih cijevi, je otklonjeno usko grlo u procesu proizvodnje, a ostvarene su i značajne uštede. Tokom jednogodišnje izrade, u izgradnju ove mašine utrošen je materijal vrijedan samo 4 miliona dinara.

REKLI SU...

Cijene neće u frižider

Taman posla, kakvo „zamrzavanje“ cijena! Nikome, u Saveznom zavodu za cene i Saveznom izvršnom veću ne pada na pamet da tako nešto uradi. To izričito tvrdim, a koliko poznajem raspoloženje u SIV-u ne dolazi u obzir ni „zamrzavanje“ ličnih dohodaka. Međutim, sasvim je sigurno da u javnosti i privredi postoji neki strah od onoga šta će se ubuduće, naročito od 1. januara, događati sa cenama. Mnogi zato sada žele sebi da obezbijede bolje pozicije.

(Kazimir Živko Pregl, direktor Saveznog zavoda za cijene)

Otvorena pitanja

Odavno se osjećala potreba za naučnim dijalogom jugoslavenskih istraživača o stanju naučnoistraživačkog rada u oblasti informiranja i komuniciranja. To se vidi i prema odzivu sudionika za ovaj naučni skup. Stiglo je oko pedeset saopćenja.

Od ranijih sličnih skupova, koje je organizirao Jugoslavenski institut za novinarstvo, proteklo je već šesnaest godina i svakako su izuzetno aktualna pitanja koja su otvorili naučni radnici da danas orijentalno raspravljaju i da pruže osnovu za strategiju našeg istraživačkog rada u ovoj oblasti. Naša stremjenja danas zadiru u potrebu stvaranja koncepcije sistema informisanja u samoupravnoj demokraciji, pa je zbog toga društvo otvorilo nova pitanja zanimljiva za istraživanje.

(Dr Zdravko Leković, direktor Jugoslavenskog instituta za novinarstvo)

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora
NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik
Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Anton Kasipović (desk), Emin Krkić (popodnevni desk), Tomo Marić (sport), Fadil Smajlić (Bosanska krajina), Arif Sitnica (tehnička redakcija), Sabira Piragić (banjalučka hronika), Nada Puvčić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Dragiša Spremo (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andrić, Nusreta Borčić (predsjednik), Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radujka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdlić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardlić.

Prvi broj „Glas“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta od juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrcicama. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

PREDIZBORNA I IZBORNA AKTIVNOST U BANJALUČKOJ OPŠTINI

MNOGO POSLA

● Pretkandidacioni sastanci u podružnicama SSRN kao i u mjesnim konferencijama bez podružnica treba da budu obavljani do 24. januara

BANJALUKA, 12. decembra - S obzirom na broj aktivnosti i vremensku zgnusnost događaja, predizborne i izborne aktivnosti odvijaju se zadovoljavajućim tempom - istaknuto je na današnjoj sjednici Odbora za koordinaciju, pripreme i provođenje izbora za delegacije i delegate u skupštine društveno-političke zajednice i samoupravne interesne zajednice opštine Banjaluka. Ova je ocjena donijeta nakon uvida u dosadašnje aktivnosti - u kojima je istini za volju bilo izvjesnih, i ne suštinskih kašnjenja - prouzrokovanih činjenicom da su u isto vrijeme vođene aktivnosti oko izbora u društveno-političkim organizacijama i sindikatu, i naročito, aktivnosti oko upisa zajma za zapošljavanje. No, kako je danas rečeno, ovi se poslovi uspješno privode kraju, i otuda, normalno proizilazi zaključak da težiste daljih napora treba premjestiti na „redovnu“ dje-

latnost: izbore u SSRN i izbore za delegacije i delegate.

Kao što je javnosti poznato, Opštinska konferencija je usvojila analizu o funkcionisanju delegatskog sistema u proteklom mandatnom periodu, sa osvrtnom na realizaciju programa mjera i aktivnosti na unapređivanju funkcionisanja delegatskog sistema (koji je OK SSRN Banjaluka usvojila u drugoj polovini 1984. godine) i ta je rasprava sada „spuštena“ u mjesne konferencije Socijalističkog saveza. Kao što operativni plani predviđa, sadasu u toku pretkandidacioni sastanci (zbiorivi građana) u podružnicama SSRN i onim mjesnim konferencijama u čijem sastavu nema podružnica, kao i pretkandidacioni sastanci osnovnih organizacija Saveza sindikata u organizacijama udruženog rada. Ovaj posao, zamašan i težak, treba da bude okončan 24. januara iduće godine, što je posljednji rok. Sada se vidi

značaj uspješno obavljenih aktivnosti oko upisa zajma - jer, ako već vremena nema na pretek, bar se sav napor može koncentrirati na ove poslove.

A oni nisu mali. Podsjećanja radi, može se napomenuti da do 24. januara treba analizirati rad delegacija i delegata u vlastitoj sredini za protekli četvorogodišnji period, a na osnovu analize o funkcionisanju delegatskog sistema. Treba takođe utvrditi kriterije za izbor članova delegacija i delegata i upoznatli učesnike pretkandidacionih zborova s kandidacionim postupkom i rokovima za provođenje tog postupka i izbora. Napokon, valja predložiti kandidate za članove delegacija osnovnih samoupravnih organizacija i zajednica i delegacija u mjesnim zajednicama.

Kako saznajemo, u nekim podružnicama već su održani pretkandidacioni sastanci - u drugima će biti danas, ili narednih dana. Posla će, dakle, biti, te će otuda, i Odbor za koordinaciju i praćenje izbornih aktivnosti morati da se sastaje češće.

D. SOČANSKI

MALOLJETNIČKA DELIKVENCija POPRAVAK U POPRAVNOM DOMU

VELIKA KLADUŠA, 12. decembra - Na području opštine Velika Kladuša tokom nekoliko posljednjih mjeseci došlo je do naglog porasta prekršaja maloljetnih lica. Njihove mete su, uglavnom, automobili s kojih skidaju razne dijelove. Takvih neprilika najviše su imali vozači u gradskoj sredini. Dešavalo se to najmanje desetak puta mjesečno.

O tome se više puta razgovaralo na sjednicama Opštinskog sekretarijata unutrašnjih poslova. Dogovoreno je da se u saradnji sa starijateljima i Samoupravnom interesnom zajednicom za socijalnu i dječiju zaštitu pokušaju naći odgovarajuća rješenja. Tako je nekoliko maloljetnika smješteno u popravne domove i druge vaspitno-obrazovne ustanove u zemlji.

M. P. PRIPREME ZA DOČEK IN-OZEMACA U BOSAN-SKOKRUPSKOJ OPŠTINI

Mogućnosti zapošljavanja

BOSANSKA KRUPA, 12. decembra - Na sastanku Koordinacionog odbora za pitanja naših radnika privremeno zaposlenih u inostranstvu usvojen je program susreta i razgovora sa radnicima koji će uoči novogodišnjih praznika doći svojim kućama.

Na ovim sastancima, koje organizuje Socijalistički Savez s Koordinacionim odborom za pitanja radnika privremeno zaposlenih u inostranstvu, u središtu pažnje biće pitanja o mogućnostima povrata i zapošljavanja u zemlji i upis zajma za produktivno zapošljavanje. Sastanci će biti održani u mjesnim zajednicama u Bosanskoj Krupi, Jaterskom, Jasenici, Arapuši, Otoci, Varoškoj Rijeci i Bužimu. B. V.

IDUĆE GODINE U MRKONJIĆ-GRADU TVORNICAOBUĆE

Veliko unutrašnje spremanje

MRKONJIĆ-GRAD, 12. decembra - Privreda Mrkonjić-Grada iduće godine biće bogatija za još jedan objekt. Dobiće Tvornicu gornjih dijelova obuće koja je trebalo da bude već dovršena, ali izvođač radova, mrkonjićka GRO „Gradnja“ i kooperanti, kasne. Kad bude dovršena, tvornica će u početku zapošljavati 450 radnika, a kad pradi još jedna proizvodna linija, posao će dobiti još 150 radnika. Tvornica će raspolagati s 3.000 kvadratnih metara korisnog prostora. Sada se radi njeno unutrašnje opremanje.

L. S.

OBILJEŽAVANJE 130-GODIŠNJICE DRVNE INDUSTRIJE „PODGRADCI“

Pilana okosnica razvoja

BOSANSKA GRADIŠKA, 12. decembra - Nedavnim susretom penzionera Drvne industrije „Podgradci“ počelo je obilježavanje 130-godišnjice rada prve bosanskohercegovačke pilane.

Izgrađena 1855. godine, za vrijeme Austrougarske, pilana je imala prorez oblovene četiri hiljade kubnih metara, a danas je proizvodni kapacitet povećan na 40 hiljada kubika. Vremenom je pilana postala nosilac industrijalizacije u ovom kraju i začetnik radničkog pokreta. Od 1973. godine doživlja

va snažan zamah, da bi u ovoj godini, kada slavi jubilej - 130 godina postojanja, zapošljavala 870 radnika i predstavljala značajan faktor privrednog razvoja Gornjih Podgradaca.

U subotu će se održati svečana sjednica Radničkog savjeta, posvećena 130-godišnjici Drvne industrije „Podgradci“. To je prilika da se, uz podsjećanje na godine rasta i razvoja, oda priznanje onima koji su najviše doprinijeli uspjehu kolektiva.

Z. VAJKIĆ

OBOLJENJA OD ŽUTICE NA PODRUČJU KLJUČKE OPŠTINE UPOZORAVAJU

Voda izvor zaraze?

● Svi seoski vodovodi u komuni građeni su bez potrebne građevinske i sanitarne dokumentacije, a ne može se sa sigurnošću govoriti ni o čistoj vodi kojom se snabdijeva grad: za devet mjeseci uzeta su 43 uzorka, ali je samo 28 pokazalo uredne rezultate

KLJUČ, 12. decembra - Vijesti o stalnom povećanju broja zaraznih bolesti i zaraznih lica na području opštine Ključ počele su da zabrinjavaju. Nakon 17 slučajeva žutice prošlog ljeta u selu Ramići,

početkom ove jeseni u centru mjesne zajednice Velagići evidentirano je dvadesetak oboljelih od ove bolesti. Uz to zabilježeni su i slučajevi zaraze trbušnim tifusom na području mjesne zajednice Sarnica, pa se stanovnici ključke komune sve više plaše za svoje zdravlje.

Razlozi su opravdani jer pokazuje da se praktično svi seoski vodovodi u ovoj opštini građeni bez potrebne građevinske i sanitarne higijenske dokumentacije i da su te strane stalni potencijalni izvori zaraze.

Ništa bolje stanje nije ni sa gradskim vodovodom u Ključu, jer stalno praćenje kvaliteta vode pokazuje da biološki pozitivitet vode ne garantuje njenu čistoću. Za devet mjeseci 1985. godine pregledana su 43 uzorka vode iz vodovoda Okašnica, a samo je 28 bilo u redu.

U hemijskom pogledu voda iz Okašnice je kvalitetna, pa je evidentno da je neophodno učiniti veće zahvate na suzbijanju epidemioloških opasnosti od zagađenog vodovoda. To, prije svega, znači potrebu jače kontrole u zaštićenosti sanitarnoj zoni vodovoda Okašnica, ali i potrebu rekonstrukcije dotrajale vodovodne mreže, koja zbog čestih kvarova dovodi do zagađivanja vode za piće.

Dok se to ne riješi, Ključani čevodu iz gradskog vodovoda piti uz opasnost da se zaraze.

O. FILIPOVIĆ

AKCIJA: GLASOV DJED MIRA U MOSTARU

Darovi se utrkuju

● Od danas su sa nama Milan Borovnica, Višnja Duždagić, Momir Blažić, Dževad Haznadar, vlasnik samostalne krojačke radnje „Hit“ iz Trna, pionirska organizacija i Podmladak Crvenog krsta Osnovne škole „Mladen Stojanović“ iz Laktaša, banjalučka Toplana i Ranko Preradović

BANJALUKA, 12. decembra - Znali smo da nas saradnik Milan Borovnica ne može a da ne učestvuje u svakoj humanitarnoj akciji i to se potvrdilo njegovim prilogom koji je već stigao na žiro-račun OOSS Novinske djelatnosti broj: 10500-678-7615, s naznakom - za djecu „Parkova“. Na istom računu je i prilog Višnje Duždagić iz Ulice Ejuba Kobaslića broj 18 iz Banjaluke.

U Redakciji je stigao s pet hiljada dinara, od kojih želi da se kupi poklon za neko od djece postradalih mostarskih radnika i Momir Blažić, medicinski tehničar u banjalučkom Domu zdravlja. Priča da je kao ratno siročić i sam osjetio kako je rasti bez roditelja, a saznajemo da redovno učestvuje u sličnim akcijama.

Poklon Dževada Haznadara, vlasnika samostalne krojačke radnje „Hit“ iz Trna ganuo nas je i iznenadio, jer je zaista ogroman. Haznadar je za porodice svih mališana pripremio komplet svojih

proizvođa - posteljini i prekrivače za krevete. Valja reći da je on u fond za pomoć ovim porodicama već uplatio 40 hiljada dinara.

Pionirska organizacija i Podmladak Crvenog krsta Osnovne škole „Mladen Stojanović“ iz Laktaša, kako javljaju nastavnice Vlada Rašković i Savka Protić, žele da zajedno s nama obraduju svoje vršnjake u Mostaru.

Vijest o novim darovima stiže i iz banjalučke Toplane, a u Redakciji nam je došao Ranko Preradović, naš kolega i pisac i saopštio da svim porodicama daje po primjerak jedne svoje knjige s posvetom.

Naši telefoni 37-977 i 37-979 su stalno zauzeti i sudeći po interesovanju biće mnogo više od dosadašnjih 25 učesnika: „Jelšingradove“ organizacije TAS i Radne zajednice za društveni standard i brigu o radniku, Tvornice trikotaže i konfekcije „Sana“, Bosanski Novi, INA-plina, Zavoda za zdravstvenu zaštitu, „Slateksa“, GIK-ovog OOOR-a „Standard“, „Veleprehrane“, „Energopektrola“, Mile Kneževića, „Bosanke“, Kemala Coce, Košarkaškog kluba „Mladi Krajšnjik“, „ŠIPAD—Vrbasa“ i Trgoprometa, Tvornice tekstilne konfekcije iz Lučci-Palanke, OOSS Novinske djelatnosti NIGRO „Glasa“.

Adresa Redakcije na koju treba dostavljati sve poklone je: Ulica AVNOJ-a 93, Banjaluka.

PRIJEDOR

**Upisano
158
miliona**

PRIJEDOR, 12. decembra - U Prijedorskoj opštini, gdje trenutno radnu knjizicu priželjkuje više od osam hiljada lica, uglavnom mladih radnika i stručnjaka, upis zajma za dodatno produktivno zapošljavanje sve više poprima takmičarski karakter. Na ovo navodi činjenica da je do juče 4.677 radnih ljudi i građana upisalo na ime zajma 158 miliona dinara. U tome prednjače borci, proizvodni radnici, poljoprivrednici, zanatlije i penzioneri, posebno u Prijedoru, Kozarcu, Ljubiji i Omarskoj.

Juče je u Prijedoru, gdje je na 18 mjesta završen upis zajma, iz Beograda stigla vijest: Fuad Jakupović, rodoin iz okoline Kozarca, javio je da je na ime zajma upisao stotinu hiljada dinara.

Sredstvima zajma, predstojećeg novog samodoprinosu od dva odsto (referendum je zakazan za 22. decembar) i doprinosom iz dohotka u narednom petogodištu će se osigurati 19,2 milijarde dinara. Ova sredstva će se usmjeriti u proširenje i modernizaciju postojećih proizvodnih kapaciteta, razvoj poljoprivrede, male privrede, zanatstva, trgovine, turizma i ugostiteljstva. Na ovaj način će se stvoriti mogućnosti da se do 1990. godine dodatno zaposli 4.225 novih radnika.

ZI. ĐURIĆ

NIGRO „GLAS“, OOUR NOVINSKA DJELATNOST

Bespovratno 16 izjava

BANJALUKA, 12. decembra - Akciji upisa zajma za produktivno zapošljavanje pridružili su se i radnici OOOR-a Novinska djelatnost, u sastavu NIGRO „GLAS“, Banjaluka. Od ukupno 53 zaposlenih u Redakciji i drugim službama ovog OOOR-a, do sada je zajam upisalo 45 u ukupnom iznosu od miliona 431.000 dinara. Pažnju zaslužuje i podatak da je njih 16 dalo izjave da bespovratno izdvaja dio ličnog dohotka za ovu akciju.

ČELINAC

Podržalo 960 radnika

ČELINAC, 12. decembra - U proteklih 10 dana jam je upisalo 960 radnika. Najbolji su zaposleni u Radnoj jedinici za održavanje elektroenergetskih postrojenja Čelinac. Osmnaest radnika ovog kolektiva upisalo je 702 hiljade dinara, što je znatno više u odnosu na mjesečna primanja.

S.M.

LAKTAŠI

Poljoprivrednici u nedjelju

LAKTAŠI, 12. decembra - Upisani iznos sada premašuje 36 miliona dinara. Ranijim upisnicima pridružili su se zaposleni iz OŠ „Holadnja“ iz Slatine. Prema odluci Koordinacionog odbora za organizaciju upisa i uplate zajma dan upisa zajma za poljoprivrednike je nedjelja - 15. decembar.

Toga dana upisna mjesta će biti otvorena ne samo u mjesnim zajednicama nego i u većini podružnica, pa se očekuje masovni odziv poljoprivrednika koji su i do sada pokazivali spremnost da vlastitim odricanjem rješavaju probleme koji prate dinamičan razvoj društvene zajednice.

D.V.

SRBAC

Jovan Bakić najviše

SRBAC, 12. decembra - Od tri hiljade 700 zaposlenih u srbačkoj opštini zajam za zapošljavanje do sada je upisalo više od 1900 radnika u ukupnom iznosu od oko 50 miliona dinara. U većem broju radnih kolektiva akcija upisa zajma privodi se kraju, pa se očekuje da će plan upisa od 120 miliona dinara biti ostvaren znatno prije zvaničnog roka.

Najveći iznos do sada upisao je Jovan Bakić, radnik „Trikosa“ - 110 hiljada dinara. Akcija upisa zajma uspješno teče i u selima. Odziv građana premašuje očekivanja, a većina njih upisuje veće iznose od predviđenih. Stevo Sulema iz Brezovljana, Momir Oijača iz Dugog Polja, Momir Babić iz Donje Lепенice i još nekoliko zemljoradnika upisali su po 50 hiljada dinara, mada im je katastarski prihod mali.

U srbačkoj opštini užurbanom teku pripreme za referendum na kome će se radni ljudi i građani 22. decembra izjasniti o uvodenoj samodoprinosu za zapošljavanje.

Z. SARIĆ

STAVOVI 23. SJEDNICE CK SKJ O OSNOVNIM IDEJNO-POLITIČKIM PITANJIMA NOVOG SREDNJOROČNOG PLANA I RAZVOJNE POLITIKE ZA 1986. GODINU

ODLUČUJUĆA STABILIZACIONA ETAPA

● **Stekli su se potrebni uslovi da se do kraja godine usvoje sistemski rješenja i donesu planski dokumenti, ali predloženim zadacima planske politike za narednu godinu nedostaje realan operativni program za maksimalno obaranje stope inflacije ● Savez komunista će preduzeti mjere da se sprječči neodgovorno ponašanje prema jedinstveno usvojenim stavovima i zadacima, a posebno dosta raširene pojave kršenja zakonskih propisa i samoupravnih normi**

BEOGRAD, 12. decembra (Tanjug) — Dosadašnjim radom stečeni su potrebni uslovi da se do kraja godine usvoje sistemski rješenja, donese nov srednjoročni plan i utvrdi razvojna i ekonomska politika za 1986. godinu, konstatuje se u danas objavljenim stavovima CK SKJ o osnovnim idejno-političkim pitanjima novog srednjoročnog plana i razvojne politike za 1986. godinu, koji su usvojeni na 23. sjednici CK SKJ.

Istovremeno CK SKJ ocjenjuje da predloženim zadacima ekonomske politike za narednu godinu nedostaje realan operativni program za maksimalno obaranje stope inflacije u što kraćem roku. Isto tako, u rezoluciju još nije ugrađen konkretan program mjera za jačanje položaja udruženog rada u raspodjeli dohotka, za finansijsku konsolidaciju privrede, za otklanjanje dispariteta u cijenama i za dosljedno ostvarivanje stabilizacionog programa u agroindustrijskom kompleksu.

Centralni komitet SKJ ističe da naša privreda i društvo u cjelini novim srednjoročnim planom ulaze u odlučujuću etapu ostvarivanja dugoročnog programa ekonomske stabilizacije i ukupnog daljeg društveno-ekonomskog razvoja i razvoja sistema socijalističkog samoupravljanja. Takva orijentacija, uz uvažavanje ekonomskih zakonitosti, djelovanje tržišta, otklanjanje i sprečavanje pojava autarhičnosti u razvoju i istovremeno jačanje materijalne osnove samoupravljanja, treba da omogući aktiviranje svih resursa i predstavlja bitan uslov za prevazilaženje kriznog stanja i ostvarivanje realne perspektive svestranog razvoja u narednom periodu. Samoupravljanje se u ovoj etapi našeg razvoja mora i može dokazati sposobnim za prevladavanje kriznog stanja i otvaranje realne perspektive za dinamičniji i skladniji razvoj.

Borba protiv inflacije

Da bi se to ostvarilo, neophodno je, konstatuje se u stavovima, znatno veće i smjelije uključivanje u međunarodnu razmjenu, dinamiziranje privrednog rasta i strukturnih promjena bržim razvojem odlučnijom primjenom nauke i tehnologije i bitno povećanje efikasnosti i organizovanosti privrede.

Uz izvoz, privrednom rastu treba znatno da doprinese razvoj oneproduktivne i usluga kojima se domaćim resursima potpunije zadovoljavaju potrebe privrede i stanovništva, a istovremeno i privredni rast u zemlji treba da se realizuju bez obzira na djelatnost, granu i teritoriju.

Osnovna orijentacija, pri tome, treba da bude osiguravanje ekspanzije izvoznih programa i povezivanje privrede na tim programima, obezbjeđivanje kontinuiteta u razvoju energetike, brzi razvoj proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i ubrzani razvoj turizma, male privrede i ličnog rada.

Centralni komitet kao prvostepeni zadatak navodi razvoj i primjenu nauke i savremene tehnologije. Osnovni nosilac, inicijator i realizator naučno-tehnološkog razvoja mora biti udružen rad, a u pripremi i realizaciji ovih programa moraju biti široko i neoposredno uključene naučnoistraživačke institucije.

Za dalji razvoj privrede i samoupravljanja ključno je jačanje materijalne osnove privrede i njene reproduktivne sposobnosti u cjelini. To zahtijeva, naglašava se, preraspodjelu dohotka u korist organizacija udruženog rada u privredi. Neophodno je već u 1986. godini osigurati povećanje učešća OURA u raspoređenom dohotku, s tim da do kraja srednjoročnog planskog perioda ono stalno jača. To zahtijeva donošenje i ostvarivanje konkretnih programa rasterećenja privrede i stvaranje drugih uslova za ovladavanje radnika u udruženom radu cjelinom dohotka.

Bitni sastavni dio cjeline zajedničke politike razvoja u narednim godinama i ekonomske politike za 1986. godinu jeste odlučan zaokret u borbi protiv inflacije i njeno maksimalno moguće smanjivanje.

Borba protiv inflacije mora se ostvarivati na svakom mjestu, rastom proizvodnje i produktivnosti rada uz sniženje troškova poslovanja, jačanjem uloge i odgovornosti radnika u organizacijama udruženog rada.

Stopa inflacije morala bi biti gornja granica rasta opšte i zajedničke potrošnje. Politikama matnih stopa i politika deviznog kursa takode bi morale biti usklađene s politikom smanjivanja stope inflacije. To važi i za sve druge parametre ekonomske politike, a prije svega za kreditno-monetonu i emisijonu politiku.

Udio opšte i zajedničke potrošnje u društvenom proizvodu ne smije se povećavati. To podrazumijeva da se svi ponašaju racionalno i antiinflaciono i da budžeti i drugi vidovi potrošnje rastu sporije ili najviše do nominalnog rasta ostvarenih sredstava.

Pri tome se mora uvažiti činjenica da budžet Federacije služi za finansiranje vitalnih interesa cjelokupne naše zajednice i da treba podržati predloženi koncept općeg budžeta uz ispitivanje mogućnosti smanjivanja njegovog obima, ne dovodeći u pitanje neophodnost jačanja naše obrambene sposobnosti i izvršavanje zakonskih obaveza. Neophodno je tražiti mogućnost da potrebna povećanja sveznog budžeta bude praćeno istovremenim smanjivanjem drugih oblika opšte i zajedničke potrošnje, a djelimično i odgovarajućim promjenama u oporezivanju prihoda i imovine stanovništva.

Treba odmah pokrenuti i odlučno voditi široku aktivnost u društvu za usklađivanje svih vidova potrošnje s potrebama borbe za stabilizaciju, preispitivanje svih stečenih prava i obaveza koje se finansiraju iz budžeta i opravdanosti mreže institucija i investicionih programa u oblasti opšte i zajedničke potrošnje. U tom smislu potrebno je razviti široku akciju štednje i racionalizacije potrošnje u svim sredinama od osnovne organizacije udruženog rada do Federacije.

Brži razvoj nerazvijenih

Jedan od glavnih ciljeva društveno-ekonomskog razvoja mora biti zaustavljanje rasta nezaposlenosti i jačanje materijalne i socijalne sigurnosti radnih ljudi i građana. Stoga, u srednjoročni plan razvoja kao i rezoluciju za 1986. godinu moraju biti ugrađena osnovna opredjeljenja iz stavova 21. sjednice CK SKJ o politici zapošljavanja i socijalnoj politici i obezbjeđeni se aktivnost na njihovoj dosljednoj realizaciji.

Potrebno je u punoj mjeri ostvariti politiku brzog razvoja privredno nedovoljno razvijenih socijalističkih republika Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije, a naročito SAP Kosova, u odnosu na prosjek zemlje.

Centralni komitet naglašava potrebu da se u daljoj razradi razvojne i ekonomske politike vodi računa o teškoj materijalnoj situaciji privrede socijalističkih republika Crne Gore i Makedonije i SAP Kosova i neophodnosti preduzimanja mjera za olakšavanje njihovog položaja.

Društvenim planom Jugoslavije i propisima, koji se donose radi njegovog ostvarivanja treba utvrditi mjere i aktivnosti za prevazilaženje relativnog zaostajanja SR Srbije van teritorija socijalističkih autonomnih pokrajina.

Centralni komitet traži od komunističke partijske organizacije da uložimo maksimalne napore da se u Skupštini SFRJ do kraja godine usaglase sva preostala pitanja.

Treba, kaže se, osigurati razradu i operacionalizaciju rješenja u sistemu, razvojnoj i ekonomskoj politici, kako bi uslovi privrednjaku za iduću godinu i za sljedeći srednjoročni period bili poznati privredi najkasnije do kraja ove godine.

Pravovremeno donošenje i usvajanje svih planskih dokumenata kao i njihovo dosljedno ostvarivanje mora biti u centru aktivnosti svih organizovanih subjektivnih snaga.

Izuzetno je važno da se u srednjoročni plan ugrađe kriteriji koje moraju ispunjavati svi programi i planovi razvoja proizvodnje, izvoza i zaposlenosti, koje će Federacija i druge društveno-političke zajednice podržavati rješenjima u sistemu i mjerama razvojnog i ekonomske politike.

Komunisti i druga organizovane subjektivne snage u organizacijama udruženog rada elektroprivrede, željeznica i PTT treba da se založe da se u skladu sa Zakonom o osnovama sistema društvenog planiranja i društvenim planom Jugoslavije u predviđenim rokovima donesu zajednički planovi.

Savez komunista će preduzeti mjere da se sprječči neodgovorno ponašanje prema jedinstveno usvojenim stavovima i zadacima, a posebno dosta raširene pojave kršenja zakonskih propisa i samoupravnih normi. Jačanje zakonitosti, finansijske discipline i socijalističkog morala jedan je od najprečih zadataka komunističke partijske organizacije i svih drugih subjektivnih snaga.

Odlučnije treba stvarati uslove da radni čovjek za rad na svom radnom mjestu, zavisho od obima, kvaliteta rada, produktivnosti i efikasnosti upravljanja društvenim sredstvima, obezbjeđuje lični dohodak dovoljan za socijalnu i ekonomsku sigurnost sebe i svoje porodice. Rad, kao i svi drugi činovi proizvodnje moraju biti realno vrednovani, uz onemogućavanje sticanja dohotka mimo rada. Istovremeno, moraju se stvarati uslovi koji onemogućuju monopol na radno mjesto, odnosno sprečavaju da se zaštita sigurnosti radnika pretvara u sredstvo za mogućnost konkurencije sposobnosti, znanja i stručnosti i brzog zapošljavanja mladih i školovanih kadrova, kao značajnog činioca društvene reprodukcije u cjelini, kaže se, između ostalog u stavovima CK SKJ.

JUGOSLOVENSKO—LIBANSKI ODNOSI

Puno razumijevanje

● **Dvije nesvrstane zemlje vezuje tradicionalno, dugo i iskreno prijateljstvo, a postoje izuzetni uslovi da se saradnja, posebno ekonomska, unaprijedi i podigne na viši nivo čim politički i bezbjednosni uslovi u Libanu to budu omogućili**

BEJRUT, 12. decembra (Tanjug) — Libansko-jugoslavenski odnosi, podrška Jugoslavije legitimnim zahtjevima Libana o povlačenju izraelskih okupacionih trupa sa juga zemlje, situacija u Libanu i regionu Bliskog istoka bile su najvažnije teme razgovora koje je proteklih dana jugoslavenski ambasador u Republici Liban, Stanimir Lazarević, vodio sa nekolicinom libanskih ministara.

Našeg ambasadora su u odvojene posjete primili državni ministar za jug Libana i ministar pravde i hidroenergetike Nabih Be-

ri, inače šef šištske organizacije „Amal“, ministar finansija Kamij Samun, ministar rada i obrazovanja i bivši premijer dr Selim Hos i ministar odbrane i poljoprivrede Adel Oseiran.

U svim susretima ocijenjeno je da se odnosi dvije prijateljske i nesvrstane zemlje uspješno razvijaju, da Jugoslaviju i Liban vezuje tradicionalno, dugo i iskreno prijateljstvo i da postoje izuzetni uslovi da se saradnja, posebno ekonomska, unaprijedi i podigne na viši nivo čim politički i bezbjednosni uslovi u Libanu to budu omogućili.

GENERALNA SKUPŠTINA UN OSUDILA NASILJE

Sigurniji diplomati

UJEDINJENE NACIJE, 12. decembra (KNA-pul) — Generalna skupština UN osudila je nasilje protiv diplomatskih i konzularnih misija i predstavništava Skupština je predložila da se izradi nacrt konvencije protiv plaćenika i nacrt deklaracije o neupotrebljavanju sile u međunarodnim odnosima, upućen je zahtjev zemlji domaćinu — SAD — da obezbijedi zaštitu, bezbjednost i sigurnost članova misija akreditovanih u Ujedinjenim nacijama.

U rezoluciji, koja je usvojena konsenzusom, Generalna skupština je pozvala sve države da saraduju u preduzimanju mjera za sprečavanje nasilja uperenog protiv diplomatskih, konzularnih i drugih predstavništava.

JUGOSLOVENSKO—BURMANSKI ODNOSI

Plodna privredna saradnja

RANGUN, 12. decembra (Tanjug) — Potpredsjednik burmanske vlade Tura Tun Tin danas je pozitivno ocijenio jugoslovensko-burmanske odnose, a posebno dugogodišnju plodnu privrednu saradnju dviju prijateljskih zemalja.

Tu ocjenu Tura Tun Tin je iznio u razgovoru sa jugoslovenskim ambasadorom u Burmi Rankom Radulovićem sa kojim je posebno razmatrao ekonomske odnose dviju zemalja. U razgovorima jebiloriječi o daljem unapređenju privredne saradnje i o konkretnim projektima o kojima su pregovori u toku.

JUGOSLOVENSKO—BRITANSKI SPORAZUM

Odlaganje vraćanja duga

BEOGRAD, 12. decembra — U Beogradu su danas završeni pregovori delegacija Saveznog izvršnog vijeća i vlade Velike Britanije o konsolidaciji (odlaganju) glavnice jugoslovenskog duga koji

prema Velikoj Britaniji dopijeva plaćanje od 1. januara ove do 15. maja iduće godine. Pregovori su završeni parafiranjem međudržavnog sporazuma o kreditu za refinansiranje u ukupnom iznosu od 108 miliona dolara.

PRODAVNICA JUGOSLOVENSKOG NAMJEŠTAJA U MOSKVI

Osvajanje novih kupaca

MOSKVA, 12. decembra — Moskva je danas svečano otvorena prodavnica za prodaju jugoslovenskog namještaja. Oni su zajednički opremili naši proizvođači.

Prodajni prostor od preko 700 kvadratnih metara u Nijžegorskoj ulici, u širem moskovskom centru, treba da omogući jugoslovenskim proizvođačima da ostanu konkurentni na sve probirljivijem sovjetskom tržištu namještaja na kome Finci i proizvođači iz istočne Evrope nastupaju veoma agresivno — javlja Tanjug.

Prošle godine je na sovjetskom tržištu plasirano našeg namještaja za 37 miliona dolara, a ove godine će — kako se procjenjuje — biti zabilježen pad od oko 4 miliona dolara. To je bio razlog za pojačano angažovanje 11 naših proizvođača i eksportera koji su samo u opremanje nove prodavnice uložili oko dvije stotine hiljada dolara.

PREDSTAVLJEN PRIJEM SATELITSKE TELEVIZIJE

Antena za svemir

BEOGRAD, 12. decembra — U međunarodnom pres-centru sroč su novinajnta prikazani televizijski programi iz nekoliko zemalja putem satelitskog prijema. Ti programi iz nekoliko inostranih TV-centra, emitovani su posredstvom satelitske antene, novog proizvoda Metalskog zavoda „Tito“ u Skoplju.

Stručnjaci iz ove radne organizacije objasnili su da se ovakve antene, koje su, inače, dio opreme za praćenje satelitske televizije, izvoze na kanadsko i tržište Sjedinjenih Američkih Država, a da se njihovom primjenom može birati i do 10 različitih kanala.

DANAS UNIVERZITET „DURO PUCAR STARI“ U BANJALUCI SLAVI DESETOGODIŠNJICU RADA.

SVEČANOSTI I PROMOCIJE

BANJALUKA, 12. decembra - Otvaranjem izložbe o desetogodišnjem radu Univerziteta „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci fakulteta, viših škola, instituta i biblioteke, sutra, 13. decembra u deset sati, počinje proslava jubileja krajiškog Univerziteta. Izložba je postavljena u malom salonu Doma kulture, a već u jedanaest sati u istom zdanju u velikoj sali počinje svečana akademija, na kojoj će, pored referata rektora **Dragice Dodig** i pozdravnih riječi **Izeta Medića**, predsjednika Skupštine Univerziteta i predstavnika Predsjedništva Zajednice univerziteta Jugoslavije, biti izveden i bogat umjetnički program.

U vijećnici Doma kulture u 17 sati obavice se promocija monografije o desetogodišnjem radu Univerziteta „Duro Pucar Stari“. Na ovoj svečanosti biće uručena jubilara i godišnja univerzitetska priznanja.

Svečanosti proslave završavaju se premjernim prikazivanjem filma o životu i djelu Đuro Pucara Starog, pod nazivom „Raskivač okova“, predviđenim za 19 sati u velikoj sali Doma kulture.

S. S.

U BOSANSKOKRAJIŠKIM ŠKOLAMA

Gostuje „Šašavi razred“

BOSANSKA DUBICA, 12. decembra - Pjesnik za djecu Kemal Coco, glumac Adem Čejvani i Tomislav Jović, sa svojim bakrorezima, danas su gosti učenika osnovnih škola bosanskodubičke opštine. Cocine pjesme iz zbirke „Šašavi razred“ u izvođenju Adema Čejvana oduševile su mališana. Za njih je ovaj susret nesvakidašnji, pravi kulturni događaj. Sadržaj i program sličnih ovome nema puno na ovom području. Otuda gostovanje ove trojke u krajiškim kućama dobija veći značaj i snažniji aplauz mališana.

M. Dž.

U DOMU KULTURE 16. DECEMBRA

„Delte“ Murisa Čorbića

BANJALUKA, 12. decembra - U malom izložbenom salonu Doma kulture u ponedjeljak, 16. decembra, u 19 sati biće otvorena izložba slika **Murisa Čorbića**. Na ovoj petoj samostalnoj izložbi, Čorbić se predstavlja sa dvadesetak slika u ulju, na papiru, iz ciklusa „Delte“.

Radnik GIK-a „Kozara“ **Murisa Čorbić** je kao član Društva likovnih umjetnika Banjaluka učestvovao na više kolektivnih izložbi i dobitnik je nekoliko otkupnih nagrada.

J. P.

REGIONALNI MUZEJ „POUNJE“ U BIHAĆU

Plan obiman, skromna sredstva

● **Pet kustosa zaposlenih u Regionalnom muzeju „Pounje“ u Bihaću planiraju i vode poslove za pet opština, pripremaju zanimljive izložbe, ali svi ne učestvuju ravnopravno u izdavanju sredstava koja neće moći pokriti plan rada u sljedećoj godini**

BIHAĆ, 12. decembra - U Regionalnom muzeju „Pounje“ u Bihaću, u toku je priprema obimnog plana rada za narednu godinu. Pet zaposlenih kustosa (uključujući i radnika koji vodi Galeriju „Jovan Bijelić“ u Bosanskom Petrovcu) planiraju i rade poslove za više opština (Bihać, Cazin, Velika Kladuša i Bosanski Petrovac), dok Titov Drvar i Bosansko Grahovo ne učestvuju u njegovom finansiranju. Riječ je o skromnim sredstvima, pa se u narednom periodu očekuju sistemska rješenja koja će omogućiti kadrovske i prostorne promjene kao uslov za uspješniji rad. Muzej „Pounje“ najvećim dijelom finansira SIZ kulture (za 1985. godinu odvojeno je 800.000 dinara) a sredstva od drugih opština su više nego simbolična.

Nastojimo da opštinama ponudimo što privlačniji program i upravo sada radimo srednjoročne i godišnje programe za svih pet opština - kaže **Branka Raunig**, vršilac dužnosti direktora Regionalnog muzeja „Pounje“. U ovim opštinama izdvajanja za kulturu su izuzetno niska. Organizujemo pokretne i tematske izložbe. Izložbeni prostor u Bihaću nam je skroman, u starom zdanju Kapetanove kule. Treba istaci da su radnici Muzeja objavili dosta stručnih priloga i knjiga, a u narednoj godini predstoje nam obimni zadaci.

Od zajedničkih akcija na terenu svih opština izdva se izložba iz Memorijalnog centra „Josip Broz Tito“, u pripremi je izložba spomen-soba Osme krajiške brigade za četiri opštine (Bihać, Bosanska Krupa, Cazin i Velika Kladuša), a u organizaciji učestvuju sekcije bora Osme krajiške brigade. Pored ostalog Muzej priprema u Czinu uredjenje kuće Nurije Pozderca.

Regionalni muzej „Pounje“ je osnovan 1953. godine, a u sadašnjem prostoru stare zgrade Kloštera je smješten od 1973. godine. Izložbe u Bihaću priređuju se u srednjovjekovnoj zgradi Kapetanove kule, na prostoru od 150 kvadratnih metara, sa četiri etaže. Kapetanova kula služila je kao sjedište kapetana bi-

POVODOM DANA ARHIVA BiH

Susret arhivara u Tuzli

BANJALUKA, 12. decembra - Povodom Dana arhivske službe BiH, 12. decembra, koji obilježavaju svi regionalni muzeji i Arhive BiH, održaće se tradicionalni programi i tematske izložbe u Republici. Prva arhivska ustanova u Republici osnovana je prije 38 godina uredbom vlade NR BiH kao Državni arhiv BiH.

Već tradicionalni susret arhivskih radnika regionalnih arhiva iz Tuzle, Doboja i Banjaluke počinju danas u Tuzli, a banjalučki arhivari učestvuju na ovom susretu. J. P.

Kapetanova kula - izložbeni prostor Muzeja „Pounje“

hačkog, pravih podataka o njenom porijeklu nema, a prvi datiraju iz 16. vijeka. Na trećem spratu, u takozvanoj Divanhan'i, otkriveno je na ostacima maltera zidno slikarstvo za koje se smatra da potiče iz 18. vijeka. Na sve četiri etaže postavljaju se izložbe koje organizuju radnici Muzeja, od pokretnih i tematskih, arheoloških zbirki, do likovnih izložbi amatera i umjetnika, članova Kluba likovnih radnika u Bihaću.

J. PRNJA

PODOZRENSKI SUSRETI 14. DECEMBRA

Smotra izvornog folklor

● **Na završnoj smotri u Bosanskom Petrovom Selu učestvuju i KUD „Sloga“ iz Ivanjske, prošlogodišnji pobjednik ovih susreta**

BOSANSKO PETROVO SELO, 12. decembra - Završna smotra izvornog folklor pod nazivom Podozrenski susreti održaće se 14. decembra u Bosanskom Petrovom Selu.

Učesnici se takmiče programima izvornih narodnih pjesama i igara.

Na ovom, već tradicionalnom festivalu, u kojem učestvuju amaterska kulturno-umjetnička društva iz Mostara, Bijeljine, Brčkog, Zenice, Tuzle, učestvovala i amateri KUD-a „Sloga“ iz Ivanjske kod Banjaluke.

Prošlogodišnji pobjednici na festivalu „Podozrenski susreti“ su upravo amateri KUD-a „Sloga“ iz Ivanjske i ove godine pokušaću odbraniti prošlogodišnje priznanje.

M. S.

SEDAM FILMSKIH DANA

„Život je lep“ kao laž

● **Raspiakani Bora Drašković i njegovo kasnorodno „Život je lep“ ● Njemački erotski film — samo za nas**

Može li mamut preživjeti? Naravno da ne može! Glomazan, dlakav, performansi prilagodnih nekom drugom vremenu, jednostavno nema izgleda u eri kojoj dominiraju komarci, bakterije, pa, ako hoćemo, i virusi. Mamuti su, uostalom, i dosadni. Zato se ne treba čuditi što je jedan od posljednjih ovih sisara na kštenju dobio ime „Život je lep“. Duhovne tate malih mamuta uvijek bijahu sklone ironiji, na žalost prerijetko okrenutoj pravoj strani — samoj svojoj djeci. Pogledajmo izbliza ovo kasnorodno i oca mu, rasplakanoig Boru Draškovića. Mamut priča o nekome vozu, koji se zaustavlja, voljom nekog mašinovode, na nekoj stanici, na kojoj se nalazi neka krčma... Ne ide, zar ne? I mamuti vrše samoubistva! Ovotika količina neodređenih zamjenica u stvari je uvod u nešto što umni ljudi nazivaju „globalnom metaforom“, a što se u druga vremena zvalo alegorijom. Danas, kada je cjelokupna komunikacija preopterećena riječima koje postoje samo zato da popune bjelelinu papira, pridjev „globalni“ se izvrsno uklapa u trend: hoteci da sugerira sveopću primjenjivost, a uspijevajući tek da zaokružuje odvratni ljudski eklektizam, on vjerno odslikava plitkost i prizemnost duha stvorenog da zbraja nezbrojivo i pridaje vrijednost onome što u sebi krije puku ispraznost. I dok je alegorija pošteno naglašavala svoju tendencioznost i propagandne dosege, „globalna metafora“ krije svoju suštinu pokušavajući

je zaogrnuti (pseudo) umjetničkim plaštom Mamut „Život je lep“ idealan je materijal za pokušavanje lažnosti, i teorijskog osmišljavanja i praktične realizacije, ove kovanice. U ovom filmu nakratno je toliko ljudi da se od njih ne može disati. Voljom tendenciozne režiserske palice, a ne logikom same radnje (koja, istini za volju, i ne postoji), izdvaja se nekoliko centralnih likova. Svi su, osim dva časa izuzećka, bezimni. Ovakav nedostatak najelegantnije individualizacije još je jedan putokaz za gledaoca kojemu baš sve nije jasno — „Život je lep“ neće da se bakće besmislenim sudbinama pojedinaca: on direktno udara u samo srce stvari, „opštost“ je ono što ga zanima. „Opštost“ realizirana na planu banalnih, dvosmislenih rečenica, ničim motiviranog prikaza kafane kao svijeta u malom, ima za cilj temeljnu „kritiku svega postojećeg“. Ona, međutim, funkcioniše na tako niskom, parolaško-deklarativnom nivou, da kod gledaoca izaziva gađenje koje čak i prevazilazi ono potaknuto gledanjem ratnih filmova. Na tom planu „globalna metaforičnost“ otkriva svu svoju bijedu i idejno siromaštvo. Krenemo li dalje, u strukturu filma, dočekaće nas još veća bijeda. Svaka mogućnost poistovećivanja sa tobožnjim junacima ukinita je već u samom začetak. Niko od njih ne krije u sebi ni mrvu privlačne snage, bilo negativne, bilo pozitivne. Ako svačiju konkretizaciju možemo sricati kao ostvarenje varljivog idejnog (metaforičkog)

potencijala koje sobom nosi, dobijamo žalosni skup lica čije je postojanje ograničeno dodijeljenim im filmskim vremenom. Režiser ih, u tim okvirima, beskrupulozno koristi, a onda, ispražnjene, pušta da se gube u ništavilu i besmislu iz kojeg su i potekli. Ovakav postupak jest početnička dramaturška greška. Izgubljen u prostoru i vremenu koje ne želi da promisli, Bora Drašković, poput kakvog svemogućnog latinoameričkog diktatora, odlučuje da, bez ikakve motivacije, iz sveopće shematizacije izdvoji Radu Serbedžiju i Sonju Savić i prida im vrijednost „generalna mrtve vojske“. Oni, opet, psećom odanošću prihvaćaju varljivo priznanje i, karikaturnom vjerodostojnošću, simuliraju istinu, dok im ona prava nedotaknuta odmiče u neznanom pravcu.

Pomalo me proganja osjećaj stida što u ovoj rubrici dosad nisam posvetio ni retka fenomenu koji postoji još samo na jugoslovenskim kinematografskim prostorima — njemačkom erotskom filmu. Dok je u svijetu sa strožom cenzurom golo tijelo još potpuni tabu, dok je u drugim zemljama pornografija doživjela legalizaciju, mi se još nalazimo negdje između. Zbog toga nam se i serviraju filmovi kao „Ljubavna pisma portugalske kaluderice“, najcrnji diletantizam koji se može zamisliti. Apelujem za ozvaničenje pornografije i ukidanje licemjerja — jer, kojim drugim imenom nazvati prodaju ovakvog čednog bofla našim uspaljenim gledaocima. A Ras Mejer još čeka dopuštenje za ulazak u Jugoslaviju.

Davor BEGANOVIĆ

UKRATKO...

BEOGRAD - Prvi počasni doktorat Univerziteta, umjetnosti u Beogradu sinoć je dodijeljen poljskom kompozitoru Kžištofu Pendereckom, na svečanosti u Skupštini grada.

Odluku o dodjeli počasnog doktorata pročitala je Darinka Matić-Marović, dekan Fakulteta muzičke umjetnosti, od koje je i potekla inicijativa da se u Godini muzike visoko priznanje dodijeli stvaraocu čije djelo predstavlja jedan od temelja evropske i svjetske muzičke avangarde.

Počasni doktorat Pendereckom je uručio rektor Univerziteta umjetnosti u Beogradu Nandor Glić.

ZAGREB - Talijanska drama Narodnog kazališta „Ivan Zajc“ iz Rijeke izvela je sinoć u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, dramsku predstavu „Nesporazum“ Albëra Kamija.

XII JESENJI SALON

Dušan Ožamonja: Skulptura VIII. drvo, metal

NA BRDU KOD KRANJA

Završen susret istoričara

Brdo kod Kranja, 11. decembra (Tanjug) — Jugoslovenski i britanski istoričari završili su večeras, na Brdu kod Kranja, trodnevni dijalog o više aspekata međunarodnog položaja Jugoslavije na kraju drugog svjetskog rata. Na konferenciji za štampu, zatim održanoj, istaknuto je da su osnovnu vrijednost i značaj ovom četvrtom susretu dali učesnici zbivanja. Na kraju drugog svjetskog rata, koji su zapravo ovdje govorili ondašnji

stvarnost u istoriju. Među njima su bili Dejvid Hant, savjetnik u Glavnom britanskom štabu za Sredozemlje, Viljem Dikin, vođa britanske vojne misije pri Vrhovnom štabu NOV i POJ, Peter Vilkinson koji je duže vrijeme proveo u Sloveniji tokom drugog svjetskog rata, zatim jugoslovenski učesnici ratnih događaja, general Petar Velebit, narodni heroj Jože Borštnar i Lidija Borštnar, Lidija Šentjuro i general Ivan Dolničar.

Brazil nas čekao u finalu

Dragoslav Sekularac

Najveći uspjeh u poslijeratnom periodu, fudbalska reprezentacija Jugoslavije postigla je na Svjetskom prvenstvu u Čileu 1962. kada se plasirala u polufinale. U veoma jakoj konkurenciji Jugoslavija je propustila priliku da se plasira u finale i da se bori za prvo mjesto. Našim je na tom takmičenju nedostajalo iskustvo pa su u dva odlučujuća susreta doživjeli neočekivano dva poraza - s Čehoslovačkom i Čileom. Među našim najboljim fudbalerima tada je bio i Dražen Jerković koji nam je dvadeset godina kasnije pričao:

- Startovali smo 31. maja 1962. u Ariki. Prvi susret igrali smo sa Sovjetskim Savezom i doživjeli poraz! Igrali smo dobro, vjerovali u sigurnu pobjedu, ali do nje nismo došli jer nam je nedostajalo iskustvo i sreća. Prvo poluvrijeme završeno je bez golova, u drugom smo krenuli silovito, ali umjesto da damo, primili smo gol. Prvi gol za Sovjete postigao je Ivanov, a drugi Ponedjeljnik. Izgubili smo sa 0:2!

Poslije ovog susreta došla je odlučujuća utakmica s Urugvajem. Ogovarala nam je samo pobjeda. Urugvajci su takođe željeli pobjedu, imali su odličan tim.

- U tom susretu igrali smo u sastavu: Šošković, Đurković, Jusufi, Radaković, Marković, Popović, Melić, Sekularac, Jerković, Galić, Skoblar. Drama je počela u 18. minutu kada je Cabrera iskoristio jednu nesmotrenost naše odbrane, nabačenu loptu s krila ubacio u nebranjenu mrežu. Bilo je 1:0 za Urugvaj! - priča Jerković.

Poslije tog gola naši su se razigrali i došlo je do izjednačenja. Strijelac je bio Josip Skoblar.

- Igrao se 26. minut, pred golom Urugvaj Jerković je bio u šansi, neko ga je srušio i sudija Galba iz Čehoslovačke svirao je penal. Ja sam izveo penal, imao sam tremu zbog velike odgovornosti, ali sam pogodio mrežu i izjednačio. Tri minuta kasnije Galić je poslije izvanrednog prodora savladao njihovog golmana - 2:1 za Jugoslaviju! U nastavku susreta Jerković je postigao treći gol za Jugoslaviju i tako je pobjednik bio riješen - kaže Josip Skoblar.

- Poslije susreta s Urugvajem Jugoslavija je igrala s Kolumbijom, koja je iznenadila tim Sovjetskog Saveza igrajući s njim 4:4! Tada su neki pomislili da ćemo ih teško pobijediti. Ali, nije bilo tako.

Za desetku - jedanaest

Sekularac je svojim majstorijama oduševio i urugvajске izveštače koji su mu dali maksimalnu ocjenu. Bila je to besmrtna igra nenadmašnog majstora fudbala.

- Da, Sekularac nas je sve oduševio! Čileanski novinari su o njegovoj igri pisali bajke. Jedan njihov izveštač je rekao da je u njegovom listu najveća ocjena „desetka“ da mu zbog toga ne može dati „jedanaest“! Sekularac je tada igrao za „jedanaest“ - istakao je ovaj čileanski izveštač. I mi u reprezentaciji bili smo oduševljeni igrom Dragoslava Sekularca - govorio nam je Josip Skoblar.

Poslije susreta s Urugvajem, Jugoslavija je igrala s Kolumbijom koja je iznenadila tim Sovjetskog Saveza igrajući s njim 4:4! Tada su neki pomislili da ćemo ih teško pobijediti. Ali nije bilo tako.

- Poslije eksibicione igre - priča Sekularac - savladali smo Kolumbiju sa 5:0! Galić i Jerković su postigli po dva gola, a Melić - jedan. Tako smo naš optimizam još više izazvali plasirali smo se u polufinale gdje nas je očekivala SR Njemačka.

Pobijedili smo i SR Njemačku?

- Osvanuo je 10. jun, lijep i sunčan. Na stadionu u Santjagu okupilo se oko 60.000 gledalaca. Sudija Jamaski iz Perua označio je početak jedne od najdramatičnijih i najznačajnijih utakmica koju je ikad odigrala jugoslovenska reprezentacija. Utakmica je počela u mirnom ritmu, reprezentativci SR Njemačke vjerovali su da ih tradicija neće iznevjeriti i da će pobijediti.

Do pred kraj susreta bilo je bez golova?

- Sve je odlučeno, u 85. minutu: Milan Galić je prošao kroz odbranu SR Njemačke, a akciju je pratio Pero Radaković i snažnim udarcem glavom pogodio mrežu Farijanovog gola. Tada smo od radosti potrčali prema našoj klupi, grlili smo se i plakali od sreće!

Bio je povijeden i posljednjih šest minuta igrao sa zavijenom glavom?

- U jednom duelu rasječena mu je glava, doktor Obradović mu je samo minut ranije stavio zavoj oko glave. Radaković je poslije tepovrede donio zlatan gol Jugoslaviji. Bila je to naša velika pobjeda koja nas je uvela u polufinale. Jugoslavija je igrala u sastavu: Šošković, Đurković, Jusufi, Radaković, Marković, Popović, Kovačević, Sekularac, Jerković, Galić i Skoblar.

U polufinalu smo igrali s Čehoslovačkom?

- Došao je taj dugo očekivani 13. jun, u Vinja del Maru predvođene sudijom

Dinstom iz Švajcarske na teren su izašle reprezentacije Jugoslavije i Čehoslovačke. Naš tim je bio gotovo isti kao protiv SR Njemačke, jedino je Kovačevića na desnom krilu zamijenio Šijaković.

Prvo poluvrijeme završeno je bez golova?

- Tek što je počelo drugo poluvrijeme čehoslovački reprezentativci su kaznili naš jedan napad. U kontranapadu su preko lijeve polutke Kadrabe postigli gol i povelu sa 1:0! To nas nije obeshrabril, pomislio sam da će biti kao s Urugvajem.

Propuštena prilika

Uspjeli smo da izjednačimo?

- Naši česti napadi donijeli su rezultat u 70. minutu. Strijelac je bio Dražen Jerković. Tada smo zaigrali bolje, sa naše klupe čuli smo doktora Obradovića: „Naprijed momci, sad je igra u našim rukama!“ Ali od naše pobjede ništa...

Josip Skoblar

Zvezdani trenuci jugoslovenskog sporta 10

Piše: Milan ŽDRALE

Čehoslovaci su ponovo povelu?

- Poslije izjednačenja, naša odbrana pokušavala je da pomogne napadu, naročito je Jusufi često pratio „izlete“ na protivničku polovinu. To su Čehoslovaci iskoristili i lukavi Kvašnjak postiže drugi gol. Tada smo počeli napadati još žestice.

Na kraju je bilo 3:1 za Čehoslovačku? - U finišu susreta gol Čehoslovaka visio je u vazduhu, dva puta smo pogodili stativu. Kad su svi očekivali izjednačenje centarhalf Marković je nepotrebno igrao rukom. Desna polutka Čehoslovaka Serer postigao je gol iz penala. Za nas je finale ostao samo pusta želja. - kaže Sekularac.

Kobni autogol

Našoj reprezentaciji preostao je još susret s Čileom. Stručni štab odlučio je da umjesto slabog Kovačevića u igru ubaci Svinjarevića.

- Želeli smo da osvežimo tim - priča o selektor Ljubomir Lovrić - da savladamo ambicioznu ekipu Čilea i da se vratimo kući sa trećim mestom. Naša ekipa zaigrala je dosta bolje nego u susretu s Čehoslovačkom. Stvorili smo nekoliko povoljnih šansi, ali gola nije bilo!

Španski sudija Garderbal poništio nam je regularan gol. To je uticalo na konačan rezultat, sigurno je da smo povelu sa 1:0 da bi se utakmica povoljno završila za nas. Susret smo izgubili nesretno, Lovrić se sjeća:

- Posle brojnih šansi koje smo propustili primili smo gol u posljednjoj minuti. U 90. minutu half Čilea Rohas štitirao je prema našem голу, Marković je promenio smer lopti i savladao Šoškovića. Tako smo Prvenstvo završili na četvrtom mestu.

Jugoslavija je u Čileu imala odličan tim, imali smo sastav koji je u finalu mogao pobijediti čak i reprezentaciju Brazila. Svi su očekivali finale. Jugoslavija - Brazil, očekivali su nadmetanje evropskih i južnoameričkih majstora, ali do njega nije došlo. Steta!

U idućem broju:

JUGOSLAVIJA JE SLAVILA...

KRIMI—ROMAN U NASTAVCIMA

14

R. POPINS

Začaran krug

- Ma možete da sjednete, a možete i da mi se skinete s vrata.

Ervin je prošaputao nešto nerazgovjetno i upitno pogledao Semija.

- U stvari, mogli biste obojica da se pokupite - dodade. - Eto, uzmite vaš broš i radite dalje šta znate. Toni stanuje u Eminsonovoj pet... blizu pozorišta „Gal“ - ustla je, otišla do postelje i zagnjurila lice u jastuke. Počela je tiho da jeca.

Semi i njegov prijatelj su se povukli. Djevojka je učinila prilično hrabar potez i Semi je osjetio da je fer da joj da vremena da se smiri i sredi misli.

x x x

U bašti restorana „Ars“ nije bilo više prijatno za sjedenje, iako je nebo bilo čisto, bez ijednog oblaka. Duvao je hladan vjetar, tako da se većina gostiju opredijelila za zatvorenu salu. Ni Semiju nije bilo ugodno da bude tu, ali nije htio dase suprotstavi želji inspektora Melka.

- Znate, dobio sam po prstima - reče Melk. - Zamjereni mi je što sam vam na neki način pomogao, mada... da ste zvanično tražili

izveštaj, bili bi dužni da vam ga daju.

- Vidio sam se sa inspektorom Alvinom - reče Semi. - I meni je to naturio na nos.

- Pa pošto ste u toku, nadam se da me razumijete i da mi nećete zamjeriti što ne mogu više nikako da vam pomognem.

Semi je potvrdno klimnuo glavom i počeo snažno šakama da trlja ramena. Imao je na sebi farmerke i jednostavnu, tanku, sportsku majicu.

- Ipak, možete mi reći bar svoje mišljenje. Prije neki dan sam vam telefonom detaljno prenio sve što sam do sada saznao. Imaznamljivih pojedinosti... možda vrijedi nastaviti, ali bitno je da mi iskreno kažete šta mislite o samoj noći kada se dogodio zločin.

- Budite precizniji - reče inspektor. Pripalio je cigaretu i zamolio konobara, koji se upravo zatekao pored njihovog stola da im donese dva dupla viskija.

- Rej se svaki dan vidao sa Džoanom... može se skoro reći da su živjeli zajedno u tom stanu.

- I?

- Piše da su na njenom tijelu nađene vlasi Rejove kose... Pa šta je u tome tako odluču-

Kada je opazila da Semi nije sam, nervozno je šutnula neku kutiju, koja joj se zatekla ispred nogu.

- Ko vam je sad ovaj? - upitala je, spustivši ruke na bokove. - Idući put ćete mi još dovesti vašu dragu gospođu mamicu!

- Doktor Ervin je moj prijatelj i ponudio se da mi pomogne. Nemam pred njim nikakvih tajni...

Glasno je opsovala zatim pripalila cigaretu i sjela na pod.

- Otvorite onu kutiju - rekla je, pokazavši rukom ka stolu. - Hajde, pogledajte.

Semi je prišao stolu i između razbacanih novina, konzervi hrane i pune pepeljare ugledao je malu, luksuznu kutiju. Otvorio ju je.

- Pa to je Lanin broš! - uzviknuo je iznenađeno. Veoma je skup. Otkud vam.

- Danas prije podne sam bila u Tonijevom stanu. Zamolio me da mu na posao donesem neke dokumente. Ključ je bio kod susjetke. Nisam imala namjeru da preturam...

- Broš ste, znači, našli kod njega?

- Da, da! - uzviknuo histerično Sara. - Taj prokleti broš sam vidjela kod Džoane... negdje pred novu godinu. Znalasam da ga je dobila od Peparda. Kasnije mi je rekla da ga je izgubila i da je Pepard pobjesnio zbog toga.

- Možda je to bio povod što je kasnije Pepard prestao da brine o Džoani, bar što se materijalnog dijela tiče.

- Moguće je. Džoana je tako nešto i pomenula... do đavola, nije meseticalo i nisam obraćala pažnju na to.

- Izvinite, mogu li da sjednem - tiho upita Ervin, koji je i dalje stajao blizu vrata i zbudjeno se premijašao s noge na nogu.

juće. Ako je zatekao mrtvu djevojku, do koje mu je stalo, zar je mogao da ostane ravnodušan?! Zar je trebalo da stavi masku za dezinfekciju na lice, da se povuče u predsoblje i odmah pozove policiju. Gluposti! Gluposti!

- U redu - prihvati Melk. Recimo da je Rej mislio da je još živa i da je htio da joj pomogne... da je prebaci na krevet, ili nešto slično. To je, uzgred budi rečeno, čista fantazija, ali neka vam bude. I ako je tako, to može opravdati što je nađena kosa... dlačice od džemperu. Ali šta je s otiscima njegovih prstiju na boci i dlačicama od džemperu na donjem vešu.

- Pa možda bi se i za to moglo naći neko objašnjenje - reče Semi, mada mu glas nije zvučao sigurno.

- Djevojka je nađena u odjeći... bila je kompletno obučena, a to nije urađeno naknadno - Melk je učutao i nekoliko puta energično odmahnuo rukom. Namrštio se i Semiju je bilo jasno da nema smisla da i dalje vodi razgovor u tom pravcu.

- Dobro, recite mi šta mislite o podacima koje sam prikupio?

- Šta da vam kažem!? Davo bi ga znao... interesantni su i mogu vam poslužiti za dalji rad, ali izlišno je, bar po mom mišljenju, postavljati stvar naglavačke. Jer, šta god novo da saznate, na kraju ćete morati da se suočite sa podacima iz izveštaja.

- To znam - procijedi Semi pomalo ironičnim glasom.

- Uostalom, biću pošten do kraja. Kao profesionalac mogu vam reći da je sve to mlaćenje prazne slame, ali, ne daj bože, da se takva tragedija dogodila nekome iz naše porodice.

RUKOMET

U PETAK I SUBOTU U BANJALUCI

NOVE UTAKMICE

BANJALUKA - U okviru priprema za nastavak prvenstva Borac će u petak, večeras u 18 sati odigrati u „Boriku“ prijateljsku utakmicu sa ekipom Infostema iz Zagreba.

U subotu, 14. decembra rukometaši Borca će u OS „Ranko Šipka“ u Budžaku odmjeriti snage sa ekipom Sloge Bosnaprevoza iz Doboja. U 17 sati će igrati juniorski sastavi ova dva kluba a u 18.10. prvi timovi.

- Ovi susreti će nam dobro doći za uigravanje i provjeru mogućnosti pojedinaca, a protiv Doboja će nastupiti i juniori među kojima treba tražiti nove snage za prvi tim - kaže trener Golić.

U petak naveče se sa Balkanijade vraćaju Arnatović i Saračević i vjerovatno će već u subotu igrati protiv Sloge Bosnaprevoza.

I.P.

GOŠA, SUBOTA, SD „BORIK“ 18 SATI

Nema „rasprodaje“ bodova

BOKS

BANJALUKA - U cijeloj Bosanskoj krajini vlada interesovanje za subotnji meč Slavije - Goša. Svakodnevno se navijači Slavije interesuju za ulaznice, a iz Prijedora i Skender-Vakufa su najavili i organizovane

posjete meču. Goša je trenutno, bez sumnje, naš najkvallitetniji prvoliigaški sastav, u čijim redovima je čak dest, što sadašnjih - što bivših reprezentativaca. Mirko Puzović je, tu dileme nema, najmarkantnije ime u redovima gostiju. Njegov duel sa Branislavom Babićem

pobuđuje najviše interesovanja, ali ništa manje ni okršaj u poluteškoj između Antona Josipovića i Velimira Jeftića, koga banjalučka publika pamti još iz meča Slavija-Radnički (Kg) kada je klasičnim nokautom pobijedio Dragu Gutovića.

I drugi dueli će biti prava po-

slastica za gledaoce. Stručni štab Slavije neće imati priliku da podesi takmičare prema kategorijama protivnika, kada su gosti od muve do teške izuzetno jaki.

I drugi dueli će biti prava poslastica za gledaoce. Stručni štab Slavije neće imati priliku da podesi takmičare prema kategorijama protivnika, kada su gosti od muve do teške izuzetno jaki.

- Gošu cijenimo, ali bodovi ostaju u „Boriku“. Radi se o izuzetno jakom protivniku, koji motivise i sasvim je izvjesno da će Josipović i drugovi pružiti maksimum u ovom meču. Očekujemo veliku pomoć s tribina. Ovaj i meč protiv Prištine iduće subote u „Boriku“ su za nas presudni. Uz pomoć vjernih navijača možemo i moramo izvojevati pobjede - ističu u Slaviji.

Mladi i sve bolji Stijaković će, po svojoj prilici, za protivnika imati Živadinovića.

- Živadinovića je reprezentativac i učesnik Evropskog šampionata u Budimpešti, ali će se morati dobro namučiti, ako hoće da me pobijedi.

Olimpijski pobjednik iz Los Angelesa Anton Josipović, koji se vratio u reprezentativnu formu, smireno rezonuje.

- Borićemo se svim srcem da osvojimo oba boda, ali neće biti neuspjeha ako osvojimo jedan bod. Lakše će nam biti protiv Prištine, nego protiv Goše. Ipak, osjećam, biće povoljno za nas u „Boriku“.

Meč je u subotu u 18 sati, a vodiće ga sudijska četvorka: Jabučanin (vrhovni), Kecman, Marušić i Pribanić (bodovne sudije).

S.RISOVIĆ

KOŠARKA

PRVA SAVEZNA LIGA — ŽENE

„MALENE“ SA ZVEZDOM

BANJALUKA - Jedan važan susret što se tiče plasmana Mladog Krajišnika je prošao, a odmah je na redu - drugi: „Malene“ odlaze u Beograd, Crvenoj zvezdi. Da je to ona „stara“, šampionska Zvezda, niko ne bi ni pomišljao na bodove. Ovako, vremena su se promijenila, Zvezda iznova pokušava stvarati tim koji će povratiti izgubljenu slavu, a dotle: gubiće i pobjeđivače, a da se to unaprijed ne zna kada će biti!

Beogradanke imaju jednu pobjedu manje od banjalučkog prvoliigaša, u proteklom kolu iznenadile su „Želju“ u Sarajevu, znači onako kako se konstatovalo: može iznenaditi i prijatno i neprijatno svoje simpatizere.

„Malene“ odlaze na gostovanje svjesne činjenice da mogu zabilježiti pobjedu, ali isto tako i biti poražene, jer Crvena zvezda u svom sastavu ima košarkašica nesporne

vrijednosti, prije svega Zagorku Počeković, ali i dosta mladih i školovanih košarkašica željnih dokazivanja.

- Biće teško i neizvjesno. Zvezdi su bodovi i te kako potrebni, želje Beogradanke u našem susretu da ostvare pobjedu i budu što dalje od začelja tabele, ali i naše želje vezane su za potpuni uspjeh - kaže reprezentativka Slađana Golić

E.G.

REPUBLICKA LIGA

„Preskočiti“ Drinu

BANJALUKA - U nedjelju ponovo derbi, izuzetno važan susret, koji će krotiti vrh tabele. Pogotovo važan za Borac-Incel: dolazi Drina iz Zvornika, stari znana banjalučke publike još iz Druge savezne lige, ekipa iz vodeće „trojke“ i konačno prilika da Vuković i drugovi stignu i prestignu jednoga od kandidata za titulu prvaka!

Za susrete sa Drinom banjalučke košarkaše vežu u glavnom samo neprijatne uspomene. Sa izuzetkom posljednjeg susreta u Banjaluci, prije dvije godine, Borac je redovno gubio utakmice sa Zvorničanima. Ko se od redovnih posjetilaca košarkaških priredbi ne sjeća Nebojše Stevanovića i Rikića, koji su rešetali Borčev koš i tjerali ca Banjalučani pognutu glavu napuste teren, bez obzira na tadašnje ambicije. U Drini i sada igraju Stevanović i Rikić,

došao je Pavić iz Sloboda Dite, vratio se Vidaković i Bejtici. Zvorničani žele ostvarenje dugogodišnjeg sna i prelaska u viši rang takmičenja.

Banjalučane samo pobjeda vodi u vrh tabele. Znači, „pravi“ susret za ljubitelje košarke.

- Za susrete sa Drinom vežu nas neprijatne uspomene, kojih se pojedini naši igrači dobro sjećaju. Postigli smo seriju pobjeda, koje su nagovještaj vraćanja forme i samopouzdanja. Ne smijemo dozvoliti da sada sve to propadne - kaže kapiten Borca-Incela, Dragan Vuković.

Borac - Incel! Drina igraju u nedjelju, u dvorani „Borik“, sa početkom u 18 sati.

NIJE FORMALNOST

BIHAĆ - Košarkaši Kombinata Krajina domaćini su ekipi Jedinstva Aida i to

je prilika da Biščani osvoje nove bodove i zadrže se u samom vrhu tabele. S obzirom na to da Famos i Drina imaju teška gostovanja, nije isključeno da bi pobjedom protiv Tuzlaka, Biščani ponovo bili na čelu tabele.

- Susret sa Jedinstvom Aida shvatamo krajnje ozbiljno, iako smo na papiru favoriti. Međutim, iznenađenje ne smijemo dozvoliti, niti pomišljamo na takvu mogućnost. Moramo prvo savladati Tuzlake pa razmišljati o narednom protivniku i gostovanju u Zvorniku - kaže prvotimac Kombinata Krajina, Siniša Medenić.

Kombinat Krajina i Jedinstvo Aida igraju u subotu, u dvorani „Luke“, sa početkom u 18 sati.

DRUGA SAVEZNA LIGA — ŽENE

ZA MIRAN SAN

BANJALUKA - Pobjeda u Bijeljini donijela je „Čajavecu“ dobre dvostruke vrijednosti, a u subotu je ponovo susret ekipa iz donjeg dijela tabele i prilika da Banjalučanke riješe mnoge brige: dolazi Novi grad, koji je na tabeli iza „Čajaveca“ i sa tim bodovima već sada bi se napravilo dovoljno odstojanje od najugroženijih putnika za niži rang takmičenja.

- Susret sa Novim gradom i dva nova boda, prilika su koju ne smijemo propustiti. Poraz bi nas doveo u neugodan položaj na tabeli, a pobjeda bi za nas značila veliku prednost i mirnije očekivanje narednih protivnika - kaže trener „Čajaveca“, Drago Reš.

Susret se igra u subotu, u dvorani „Mejdan“, sa početkom u 19 sati.

Pobjedom od 2:0 (0:0) nad ekipom Dnjepr Hajduk se plasirao u četvrtfinale Kupa UEFA

Fudbalski recital

FUDBAL

Postoje fudbalske utakmice koje traju daleko duže nego što je to onih 90 minuta u kojima se 22 igrača nadmeću ko će bolje, uspješnije, ubojitije! Jedna od takvih utakmica je i okršaj Hajduka i sovjetskog predstavnika u Kupu UEFA, odigrana u srijedu na „Poljudu“. Poslije Krivog Roga i Hajdukovih 1:0, gosti se nisu ustručavali da prijete, tvrdeći kako će napadajući Hajdukovu mrežu nadoknaditi ono što su autogolom izgubili na svom terenu. Splićani su više čutili nego što su govorili, da bi na svojoj ljepotici izdeklamovali fudbalski recital koji će trajati dugo, u sjećanjima onih najodanijih poklonika „baluna“ i nas, koji smo, u toplim sobama, sjedeći pred TV ekranima istinski uživali u igri Dnjepra i Hajduka.

Samo najodaniji navijači „bilih“ usudili su se da poonom kišnom kijametu stanu uz svoje ljubimce. I ne samo da su došli na „Poljud“ nego su za onih 90 minuta veličanstvenog nadigravanja predstavljali takvu snagu koja je fudbalerima Hajduka davala neviden elan da istraju, da neklonu duhom i snagom.

Hajduk je pobijedio sa 2:0 (0:0) i na taj način stigao među osam najboljih klubova Evrope koji se ove godine takmiče u Kupu UEFA. Učinio jeto na zaista fascinantna način: prvo je eliminisao predstavnika Francuske Meca, zemlje prvaka Evrope. Potom je bio ubjedljivo bolji od Torina, ekipe koja je zastupala šampiona svijeta. I na kraju Hajduk je nadigrao i savladao sa 1:0 i 2:0 snažan tim Dnjepra, jedan od najboljih sastava Sovjetskog Saveza. Poslije kraha reprezentacije, Partizana i Sarajeva, muktotrpno hoda Crvene zvezde među švajcarskim i danskim amaterima, fudbalski svijet Jugoslavije ima, nakon uzvišene igre Hajduka, dovoljno razloga da bude zadovoljan, ponosan i koliko-toliko ohrabren. Kada se Hajduk, poslije izvjesnog pritiska gostiju, razmahnuo i razigrao sudbina Dnjepra bila je definitivno zapečaćena.

Kao da su se svi bogovi okrenuli protiv fudbala i fudbalera, kiša je zalivala stadion na „Poljudu“ i od travnatog terena načinila kaljugu po kojoj su momci svih 90 minuta vodili i do kraja doveli jednu herojsku, bespoštednu i nezaboravnu bitku. U časnom i viteškom nadmetanju Hajduk je bio bolji, snažniji, uporniji i ambiciozniji. Svaki njegov pojedinac djelovao je pouzdano, bio je sigurniji u startu, akcijci, namjeri, daleko pokretljiviji po blatu, postojaniji u namjeri i odluci.

Poslije enciklopedijske dijagonale mladanog Aljoše Asanovića, neustarašivi Ivan Gudelj se, poput najmodernije ambifije, probio između dvojice rivalskih fudbalera, izbilo na brisar

SPORTSKA LIGA

ZAGREB - U utakmici drugog kola finalne skupine Kupa prvaka Evrope večeras su u Zagrebu košarkaši Cibone pobijedili italijanskog predstavnika Simaka iz milana sa 111:95.

ZAGREB - najveće iznenađenje trećeg kola kupa UEFA priredio je Real iz Madrida pobijedivši Borussia iz Menhengladbaha sa 4:0 i plasiravši se u sljedeće kolo. Iako je za ekipu Borussije gostovanje u Madridu, poslije pobjede na domaćem terenu od 5:1, predstavljalo samo formalnost pokazalo se još jedanput da je u fudbalu sve moguće. REZULTATI: Kein - Hamerbi 3:1, Kaamak - Dandi Junated 3:1, Nant - Spartak (Moskva) 1:1, Sporting - Atletiko Bilbao 3:0, Hajduk - Dnjepr 2:0, Mlen-Varegem 1:2, Legija - Inter 1:0, I Real (Madrid) - Borussia 4:0.

PLANTEJN (SAD) - U trećem kolu međunarodnog turnira juniora „Sansajnkup“ mladi teniseri Meksika savladali su odgovarajuću reprezentaciju Jugoslavijesa 3:0.

ANKONA - Muška juniorska rukometna reprezentacija Jugoslavije izgubila je na svjetskom prvenstvu u Ankonu u drugoj fazi takmičenja „B“ grupe od selekcije Čehoslovačke sa 24:20. U ostalim susretima postignuti su sljedeći rezultati: Švajcarska - Italija 24:18, Island - Švedska 18:19, SRNjemačka - Njemačka DR 21:16, Danska - Japan 28:15, Španija - SSSR 28:32.

BURGAS - Rukometna reprezentacija Jugoslavije savladala je u drugom kolu Balkanijade najbolje igrače Rumunije sa 23:17 pa će se sutra za zlatnu medalju boriti protiv reprezentacije Grčke.

SARAJEVO - U takmičenju sportskih parova na devetom svjetskom prvenstvu juniora u umjetničkom klizanju zlatnu medalju su osvojili Elena Leonova i Genadij Krasnic ki srebrnu Irina Mironenko i Dimitrij Skidenko, a bronzanu Jekaterina Mugoma i Arten Torashev.

FUDBALSKA RASKRŠĆA

(Svi u Bosanskoj Gradišci kritikuju Kozaru ovakvu kakva jeste, ali malo je ko spreman da joj pomogne: nije izlaz, možda tek trenutno rješenje, u smjenjivanju trenera)

Fudbalski klub Kozara iz Bosanske Gradiške ostao je na začelju tabele u Republickoj ligi, a u takvim prilikama neko mora da plati ceh. Najlakše je, oduvijek, prelomiti „preko koljena“, pa je tako i ovdje na udaru bio Rifat Adulović. U klubu, istina, kažu da on još uvijek nije smijenjen, ali zato kažu da traže drugog trenera!

PRIČA PRVA

Podosmo od kraja, a možda bi bilo bolje ispričati priču od početka. Ovog ljeta, naime, u Bosanskoj Gradišci dugo su se lomila kopija ko da stane za kormilo Kozare (o tome je „Glas“ opširno pisao!). Kao najobiljniji kandidat pomnjan je Mirko Bazić, koji je svojevremeno od Kozare napravio „pravu“ ekipu, zatim Dule Tatlić iz obližnjih Gornjih Podgradaca, trenutno vodi Laktaše, da bi, odjednom, u prvi plan izbio Rifat Adulović. Njega je preporučio dotadašnji šef stručnog štaba Ilija Miljuš. Predsjedništvo je taj prijedlog podržalo i Adulović je sjeo na užarenu klupu. Igrači su, u cijeloj „trenerijadi“, imali drugačije mišljenje. Najstariji i najcjenjeniji Damir Raos i Ismet Hadžić bili su direktni: „Adulović ne

može biti naš trener!“ Podijelilase i sportska javnost Bosanske Gradiške. Malo ih je bilo „za“ Adulovića, kud i kamo više - protiv! Na kraju je, ipak, bilo onako kako je odlučilo Predsjedništvo: u Kozarin brod nemirnih vodama Republičke lige zaplovio je sa Adulovićem za kormilom. Jesen je bilo poražavajuće loša, ekipa je na začelju tabele, na proljeće je očekuje grčevita borba za očuvanje statusa. Ceh je, rekostmo, platio trener Adulović, ali taj kraj je početak jedne nove priče.

Kozara će ovih dana dobiti novog trenera, dobiće izgleda, i novo Predsjedništvo, predsjednika, ali ostaje stara Kozara ova koja već nekoliko godina posrće! Uostalom, to potvrđuju i riječi Fadla Čauševića, sadašnjeg predsjednika Predsjedništva koji kaže:

- Kozara nema svoje mjesto u Bosanskoj Gradišci, živi i radi kao nakalemljena kruška na hrast! Svi nam obećavaju podršku, kažu da bi Kozara trebalo da bude bolja nego što je sada, kažu još hiljadu stvari da bi se vratile nekadašnje pozicije; međutim, nema konkretne akcije, opipljive pomoći! Dobro, morali bismo angažovati novog trenera, autoritativnog, stručnog. Sve je to

lijepo, imamo i kandidate eto Magljičija i Markovića, ali kako ih angažovati. Neće valjda njih dvojica potegnuti u Bosansku Gradišku za lijepe oči. Kozara im, ovog časa, može obećati brda i doline, ispuniti ne može ništa!

PRIČA DRUGA

Čauševiću uskoro ističe mandat, on kaže da se umorio od „fudbalskog rada“, ali ističe da je spreman i dalje da se bori za „Kozarino bolje sutra“. Ipak, pomalo je razočaran:

- Svi u Bosanskoj Gradišci kritikuju Kozaru ovakvu kakva jeste. Svjestan sam i ja da ovo trenutno niti jeste niti može biti Kozara koja bi zadovoljila želje Gradišanaca. Samo, da bi bilo drugačije nije dovoljno kritikovati, valja nešto i uraditi da bi bilo drugačije. Klub je već drugu godinu na ivici egzistencije. Dok mi muku mučimo da nekog igrača zaposlimo, da mu obezbijedimo najminimalnije za život, dotle u Obradovcu i Gornjim Podgradcima taj problem se rješava za tili čas. Fudbaleru je danas isplativije igrati u Novoj Topoli nego u Bosanskoj Gradišci. Dok je god tako, a sada jeste, nema Kozari progressa, trenirao nju Adulović ili Miljan Miljanić, bio predsjednik Fadil Čaušević ili ne znam ko drugi.

Tomo MARIĆ
Doko STARČEVIĆ

ZAŠTO KOZARA POSRĆE

● **Po teškim uslovima, Hajduk i Dnjepr prikazali odličan fudbal** ● **Splićani ostvarili izuzetan podvig, eliminišući tri odlična evropska sastava** ● **Ivan Gudelj dvostruki strijelac**

Dvostruki strijelac: Ivan Gudelj

prostor suparničkog šesnaestercu i u djeliću sekunde, kada se u magnoevnu sve događa. Loptu velemajstorski, sa efeom smjestio u mrežu. Ovaj tandem, Asanović—Gudelj, primorio se, povukao se u pozadinu, urovove i onda ponovo stupio u dejstvo, na gotovo identičan način: dijagonala ala Sliško-ović, muški bijeg reprezentativca i golman Dnjepra ponovo je, pred Gudeljom, bio nemoćan.

Golovi su, međutim, bili samo produkt svega onog što je Hajduk radio i uradio u revanšu sa Dnjeprom. Uočljivi dobre i loše strane svog rivala, Splićani su udžbeničkom taktikom u korjenu sasjekli sve zamisljivije, onemogućivši im da ozbiljnije doduza domak Varovčića. Trio centarhalfova — Jerolimov, Zoran Vujović i Vulić — dejstvovao je pravovremeno i besprijekorno, dajući utakmicu i saigračima ton hrabreći ih. Kraj onako britkog bekovskog para ni golub nije mogao da proleći, a srednji red Hajduka, odnosno priličena navala posebnosti su priča. Kad god bi im se za to ukazala prilika, napadači su, kao na krilima, jurili prema kaznenom prostoru Dnjepra, zarili bi se u taj prostor, tragali za putevima prema mreži rivala.

Hajduku počasti i priznanja. Eliminirati tri protivnika takvog imena i ugleda može samo sastav fudbalskih velemajstora. Splićani su se potrudili da jednom fudbalskom rapsodijom ukrase našu sumornu jesen i za to im treba kapu skinuti.

Ukoliko je neko mislio da je fudbalski hleb lagodan i lijep, vjerujemo da se razuvjerio poslije Krivog Roga i „Poljuda“. Fudbaleri dva tima MORALI su da se nadigravaju u uslovima kada se „obični smrtnici“ sklanjaju u tople sobe, kada ni nos ne žele na pomole iz kuće. Sibirski kijamet u Krivom Rogu nije uplašio momke u dresovima, splitska provala oblaka nije ih spriječila da nam priušte zadovoljstvo izuzetne vrijednosti. Alal im vjera, na svemu!

Limun PAPIĆ

AKCIJE „GLASA“

U SUSRET IZBORU NAJBOLJIH SPORTISTA BOSANSKE KRAJINE

Kandidati za „Deset najboljih“ u Bosanskoj krajini: Igor Rađenović i Borut Granić, članovi Teniskog kluba „Petar Drapšin iz Banjaluke

Detalj sa proglašenja sportiste 1979. godine kada je titulu najboljeg ponio atletičar Bilko Kačar

Među najboljima u zemlji

● **Mladi banjalučki teniseri izvanrednim rezultatima u protekloj sezoni svrstali se među najuspješnije igrače ovog sporta u Jugoslaviji o Granić prvak Republike u juniorskoj, dok je Rađenović polufinalista prvenstva BiH u seniorskoj konkurenciji**

Igor Rađenović i Borut Granić, prvi mnogo stariji od Boruta, kojem je tek 15 godina, ali obojica se slobodno mogu svrstati u plejadu talentovanih teniseru, koji polako, ali sigurno krče put ka potpunoj afirmaciji. Banjaluka je oduvijek bio i ostao grad sporta. Tenis, posljednjih godina, ima rapidan uspon. Teniski klub „Petar Drapšin“ je bio vrlo uspješan domaćin i organizator Pojedinačnog teniskog prvenstva Jugoslavije. Cilj je ostvaren. Nekoliko stotina mladih je krenulo s reketom u rukama da se ogleda u servisu i na mreži.

Igor Rađenović je ove godine osvojio prvo mjesto na otvorenom prvenstvu Banjaluke, da bi isti uspjeh postigao i na otvorenom prvenstvu Prijedora. Na prvenstvu BiH stigao je do polufinala, a na otvorenom prvenstvu Varaždina je bio treći. Prvak je BiH u dublu, a pošlo mu je za rukom da savlada i nekoliko imena jugoslovenskog tenisa. Slobodan Živojinović, Goran Prpić, Marko Ostojić... su u prvom planu, ali će i Rađenović uskoro izbiti u prvi plan, jer se radi o veoma talentovanoj i ambicioznoj teniseru.

Po tradiciji izboru deset najboljih sportista svake godine priključuje se i RO „Projekt“ iz Banjaluke. Svojim skromnim sredstvima radnici „Projekta“ pomažu akciju „Glas“ i nalaze se na listi stalnih sponzora.

Dovoljno je istaći da je Borutu Graniću tek 15 godina, a da je ove godine postao prvak BiH u juniorskoj konkurenciji (do 16 i 18 godina) i da je postao potencijalni kandidat za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije, pa da se shvati o kakvom se talentu radi.

Granić je bio i polufinalista juniorskog prvenstva Sombora, a isti uspjeh je ostvario i u Prijedoru na juniorskom prvenstvu grada.

Da bi napredovao i ostvario još bolje rezultate u klubu bi morao da ima i odgovarajuće uslove. Sama činjenica da je pored TK „Petar Drapšin“ odušakora u gradu formirana teniska sekcija „Mladost“ govori dovoljno o tome da se i tenis najzad počelo poklanjati daleko više pažnje. Valjda će Rađenović i Granić, ali i ostali talenti imati šansu da se razviju u vrhunske tenisere.

S.R.

FUDBALERI BORCA DOBILI ODMOR

START 8. JANUARA

BANJALUKA — Od srijede 11. decembra fudbaleri Borca nalaze se na odmoru. Po završetku prvenstva jesenjeg dijela takmičenja drugoligaša stručni štab Banjalučana odlučio je da odmor za sve prvotimce traje do 8. januara, kada će početi pripreme za nastavak takmičenja. Podsjetimo, prvenstvo se nastavlja početkom marta 1986. godine. Međutim, kako ističu igrači Borca pravog odmora neće biti, jer većina od njih nastupaće na turniru u malom fudbalu „Borik '85“, kao još nekim drugim sličnim manifestacijama.

NAKON TRADICIONALNE AKCIJE HODO-LJUBLJE

DODJELA NAGRADA

BANJALUKA — Danas (četvrtak) u 18 sati u prostorijama DTV „Partizan“ biće podijeljene nagrade učesnicima tradicionalne akcije Hodo-ljublje. Nakon pregleda evidencionih lističa žiri je odlučio da podijeli nagrade najstarijem učesniku, najbrojnijoj organizaciji i najbrojnijoj porđici.

R.J.

ŠAH

PRVENSTVO BOSNE I HERCEGOVINE ZA ŽENE

DENO — BULJIĆ 1:0

PRIJEDOR — Šesto kolo 40. prvenstva BiH za žene proteklo je u znaku 11-godišnje Mare Deno, članice Šahovskog kluba Jajce. Ova najmlađa učesnica jubilarnog šampionata Republike elektno je savladala klupsku drugaricu Svetlanu Buljić i osvojila opšte simpatije prijedorških ljubitelja šaha. Kao što se i očekivalo, višestruka prvakinja Bosne i Hercegovine i Jugoslavije Marija Petrović primorala je na predaju Milicu Stanivuk iz Banjaluke, ali valja istaći da nije lako stigla do novog uspjeha.

U ovom kolu dobro je igrala i dvostruka prvakinja Bosne i Hercegovine Mina Karabegović iz Banjaluke, ali je pažnju gledaštva privukla sve bolja Dijana Gašo iz Travnik: ona je savladala darovitu Jadranku Divković iz ljubijškog Rudara i najavila visok plasman. Impresioniraju igre i rezultati mlade predstavnice sarajevske Bosne Tanje Tomašević, koja je sve bliže višestrukom šampionskom titulu.

Ovo prvenstvo je jedno od najmasovnijih, ali je prikazani šah slab — rekla je u izjavi za „Glas“ Marija Petrović. — Do sada je najviše pokazala Jadranka Divković iz Ljubije pred njom stoji lijepa budućnost.

Šesto kolo: M. Petrović — Stanivuk 1:0, Karabegović — Tomašević remi, Filipović — Čulibrk 1:0, Gašo — Divković 1:0, Uzunović — Balaban 1:0, Lazarević — Bosnić 0:1, Jovanović — Tanković remi, Prodanić — Janković 1:0, Ninković — Lakić remi, Deno — Buljić 1:0, J. Petrović — Janjić 0:1, Kurajica — Gilišević 1:0, Novaković — Oljaca remi, Kasalo — Kelava remi, Božinovski — Jakić 1:0, Perendić — Obradović 0:1, Dobrić — Spahić 1:0, Gataric — Sukalo 0:1.

Redosljed: Marija Petrović 5,5, Tomašević 5, Filipović, Gašo i Uzunović 4,5, Stanivuk i Karabegović po 4 poena itd.

U petak je slobodan dan.

Zl. ĐURIĆ

Knežopoljka

BOSANSKA DUBICA
RADNA ORGANIZACIJA TEKSTILNE INDUSTRIJE

U prošlogodišnjem prvenstvu ekipa Vrbasa je jesenji dio završila na pretposljednem mjestu sa samo sedam bodova, a na kraju ovog dijela Jajčani su osvojili trinaest i nalaze se na desatom mjestu. Međutim, i pored te činjenice u jajačkom „regionalcu“ nisu zadovoljni, jer su očekivali mnogo bolji plasman.

Nismo zadovoljni postignutim rezultatima u jesenjem dijelu prvenstva. U prelaznom roku doveli smo nekoliko igrača, ali oni nisu ispunili naša očekivanja. Bivši fudbaler Elektroho-sne Jovičić, došao je kao golgeter, a postigao je samo tri gola. Da su naši navadni igrači bili bar malo efikasniji mogli smo zauzeti daleko bolje mjesto. U nastavku prvenstva očekuju nas velika iskušenja jer sedam puta gostujemo, a šest susreta igrano kod

LISTA STRIJELACA

Od 19 fudbalera, koliko je u jesenjem dijelu prvenstva branilo boje Vrbasa, osmorica su postigli golove. To su: Jovičić i Madžo po 3, Šarin i Kaurin po 2, Trako, Pezer, Zejnilagić i Čavka po 1 gol

kuće. Treba imati na umu da u Jajcu gostuju BSK, Berek, Ljubici, Sloboda... ekipe iz gornjeg dijela tabele, iako ne želimo doći u neprijatnu situaciju moramo se maksimalno pripremiti za nastavak takmičenja — istakao je Nijaz Balašić, standardni prvotimac Vrbasa.

Ekipa Vrbasa sastavljena je od iskusnih i provjerenih fudbalera, tako da ih je čak devet odigralo deset i više utakmica. Rekorderi su mladi Madžo i veteran Jovičić.

VRBAS IZ JAJCA

MOGLO JE I BOLJE

● **Jajčani planirali veći bodovni saldo** ● **Osvajeno 50 odsto bodova o Jovičić i Madžo najefikasniji** ● **Pezer najbolje odlijepljen fudbaler... Utakmice Vrbasa posmatralo 5.300 gledalaca**

BILANS

VRBAS	13	5	3	5	14:20	13
domaćin	7	5	1	1	12: 6	11
gost	6	0	2	4	2:14	2

koji su nastupili na svim utakmicama, a po meč manje imaju Šarin i Hadžiosmanović. Treći prvenstvenih okršaja ponijeli su iskusni Pezer, Kaurin, Jovičić, Madžo... Najefikasniji igrači bili su Jovičić i Madžo sa samo tri pogotka.

Da jajački ljubitelji fudbala znaju da ocijene kađ njeni puneni igraju dobro, a kad slabo pokazala je i minula polusezona. Nasedam mečeva u Jajcu se okupilo 2.700 gledalaca, što je 385 po utakmici. Na gostovanju Pezera i drugice posmatralo je 2.600 posmatrača, što je u prosjeku 433 po susretu. Najviše gledalaca u Jajcu okupilo se kada je gostovalo vodeće Bratstvo, a na strani igrače Vrbasa u Banjaluci posmatralo je 1.000 ljubitelja fudbala.

Na domaćem terenu Vrbas je od mogućih četrnaest osvojio jedanaest bodova. Vodeće Bratstvo savladalo je Vrbas u Jajcu (3:1), a Borac iz Titovog Rudara osvojio je bod (0:0). Pogute glave stadiona Mračaj napustili su igrači Borca iz Bosanske Dubice (1:0), Laktaša (2:0), Podgrmeča (3:2), Grahova (3:1), Željezničara (2:0). Na gostovanju „regionalac“ iz Jajca postigao je dva gola što je bitno dovoljno da se osvoje dva boda: Mladost 1:1, Prijedor 1:1, a četiri susreta Vrbas je izgubio (BSK 4:0, Berek 4:0, Ljubici 2:0, Sloboda 2:0).

NAJBOLJI: Sead PEZER

PEZER 6,9

● Pavlović 6,54 (11 utakmica), Balašić 6,27 (11), F. Smajlović 6,25 (8), Hadžiosmanović 6,16 (12), Pezer 6,9 (11), Z. Smajlović 6,28 (7), Šarin 6 (12), Madžo 6,46 (13), Jovičić 6,46 (13), Kaurin 6,46 (13), Zejnilagić 6,18 (11), ● Aleksić 6 (5), Čavka 6,28 (7), Vujnić 6,5 (6), Trako 6,33 (3), Grgić 6 (1), Agić 6 (2), Maksimović 6 (1), Vodenić 7 (1).

Svjestni da ih u nastavku prvenstva očekuju teški i neizvjesni susreti u Vrbasu su odlučili pojačati svoje redove. Očekuje se da će fudbaleri Elektroho-sne, koji nisu u prvom planu pojačati redove „regionalaca“

Željko TICA

SUTRA: MLADOST IZ VRNOGRAČA

TURNIR U MALOM FUDBALU „BORIK '86“

Za sudije nema prepreka

BANJALUKA - Prvi susret drugog kola na tradicionalnom turniru u malom fudbalu počeli su iznenađenjima. Za najveće pobrinula ekipa „Sudije“, koja je savladala „Zeleni most“ 1:0. Jedini pogodak postigao je Jaglica. Interesatno je da su za pobjedničku ekipu nastupili Sinanović, Jaglica, Klikić, Pšorn, Radusin, Delić, Micev, Runić, Šipka, sudije koje i sude utakmice na turniru.

U ostalim susretima postignuti su ovi rezultati: „Kartonaža“ - „Šaci“ 6:7, „8840/2“ - „Nektar“ 3:1, „Selavi“ - „Tarzini drugovi“ 3:1, „GTK“ - „Pollester“ 4:1, „Polet“ - „Vitamluka“ 1:0, „Mauricijus šetač“ - „Štajgeri“ 5:3.

Turnir se nastavlja u subotu i nedjelju od 9 sati, a sastaju se: „Sloga Grabovica“ - „Neposlusna djeca“, „Vis“ - „Libero“, „Alka“ - „Otrov za žene“, „G9“ - „Lamela“, „Orhideja“, „Domiteks“, „Tempo“, „Punoglavci“, „TNT (29)“, „Veni vidi vici (177)“, „Šaolinci“, „Parni valjak“, „IPD“ - „Šest dječaka iz Budžaka“, „Gidžo“ - „Sloboda 85“, „Peć ilova“, „I još čekam na blrou“, „Kalakotre“, „EP“, „Lotos“, „Galaksija“, „Kolibr“ - „Brikali lovc“ - „Artejerac“, „Vukelić“, „Plavi ekspres“ - „Arsenal“, „Svileni“, „Polet“.

Ž.TICA

ŠAHOVSKI ZADATAK

Broj 1028

Priprema: Nikola LAKIĆ, šahovski majstor
Bijeli: Kg21, Dd3, Ta6, Te1, Le3, Sf3 pješaci c4, d4, f2, g2, h3 (11)
Crni: Kg8, Dd8, Tc8, Sd7, Ld6, pješaci b5, c6, f7, g7, h7 (11)
Crni vuče i dobija!

U poziciji na dijagramu (Dvojbis — Kočijev, Vologograd, 1985) crni je odigrao samo jedan potez i bijeli je predao.

Rješenje prošlog zadatka: 1. T16 Lf6 2. Df3 i crni je predao, jer gubi damu ili figuru.

**AGRO
I INDUSTRIJI
PROMETNI
KOMBINAT**

**RO Planataže
BOSANSKA GADIŠKA
Drage Lopare 3**

Odlukom Radničkog savjeta Radne organizacije „Plantaže“ Bosanska Gradiška poništava se

OGLAS

za popunu radnog mjesta:

- administrativni radnik u Službi kooperacije na određeno vrijeme - do povratka radnice sa porodijskog odsustva,

objavljenog u listu „GLAS“ 17.9.1985 god, zbog smanjenog obima poslova i ekonomskih teškoća radi čega se odustalo od prijema novih radnika.

Ujedno se i raspisuje

OGLAS

za popunu upražnjenog radnog mjesta

1) prodavač voća u Prijedoru na određeno vrijeme, do povratka radnice sa porodijskog odsustva
Uslovi: Pored opštih uslova predviđenih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

K trgovac ili SSS (poljoprivredna, ekonomska, upravna, gimnazija) i 6 mjeseci radnog iskustva.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu „GLAS“.

Prijave slati na adresu: AIPK RO „Plantaže“ Drage Lopara 3 Bosanska Gradiška.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzeti u razmatranje.

**AIPK RO „LEVITA“
Prehrambena Industrija
OOUR „PREHRANA“
BOSANSKA GRADIŠKA**

objavljuje

OGLAS

o potrebi zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vrijeme

**1. VOZAČ KAMIONA PREKO 7 tona 1 izvršilac
2. SPECIJALIZOVANI RADNIK NA MLJEVENJU I PRIPREMI SIROVINA 1 izvršilac**

Pored opštih uslova propisanih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

Pod 1:

- KV vozač, odnosno III stepen stručne osposobljenosti,
- jedna godina radnog iskustva na navedenim poslovima,
Kandidati podliježu prethodnoj provjeri znanja.

Pod 2:

- PK radnik, odnosno najmanje II stepen stručne osposobljenosti,
- jedna godina radnog iskustva.

Uz prijavu dostaviti dokaze o ispunjenju uslova.

Kandidati koji se ne nalaze na području opštine Bosanska Gradiška dužni su dostaviti potvrdu od SIZ-a za zapošljavanje gdje se nalaze na evidenciji.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se razmatrati.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu „Glas“.

**ŠPAD—KLJUČ
OOUR ŠUMATRANSPORT „KLJUČ“
U KLJUČU**

Na osnovu člana 81. i 97. Statuta OOUR-a Šumatransport „Ključ“ u Ključu, Radnički savjet OOUR-a raspisuje

KONKURS

za izbor i imenovanje

**1. SEKRETAR OOUR-a
2. UPRAVNIKA RJ AUTOSERVIS**

Pored opštih uslova predviđenih Zakonom, kandidati treba da ispunjavaju posebne uslove i to:

- Pod 1. Da imaju visoku stručnu spremu, završen pravni fakultet i jednu godinu radnog iskustva ili višu stručnu spremu istog smjera i dvije godine radnog iskustva u struci.

- Pod 2. Da imaju visoku stručnu spremu, završen mašinski ili saobraćajni fakultet i dvije godine radnog iskustva ili višu stručnu spremu istog smjera i tri godine radnog iskustva u struci.

Stan nije obezbijeđen.

Izbor se vrši na period od 4 godine.

Uz prijavu na konkurs kandidati su dužni priložiti dokaze o ispunjavanju uslova konkursa i kraću biografiju s opisom kretanja u struci.

Nepotpune i neblagovremene prijave se neće uzimati u razmatranje.

Konkurs ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja.

Prijave sa ostalim dokumentima slati na gornju adresu s reznikom „ZA KONKURSNU KOMISIJU“.

PRIVREDNA BANKA SARAJEVO

— OSNOVNA BANKA „BANJALUKA“

OBAVJEŠTAVA SVOJE ŠTEDIŠE

Kako oročiti kamate

● **Prema odluci SIV-a građani koji imaju štedne uloge u devizama, a mjesto prebivališta u zemlji, kamate dobijaju u dinarima** ● **Kako će se kamate obračunavati i kako ih i uz koju kamatu štediša može oročiti?**

politički kamatnih stopa. Kamate će se obračunati po godišnjim kamatnim stopama koje važe za devizne štedne uloge građana i to:

7,5 odsto na devizne štedne uloge po viđenju

9 odsto na devizne štedne uloge oročene preko 12 mjeseci

11 odsto na devizne štedne uloge oročene preko 24 mjeseca

12,5 odsto na devizne štedne uloge oročene preko 36 mjeseci

Budući da se primiće kraj godine želimo informisati cijenjene štediše o načinu obračuna kamate na devizne štedne uloge. Kao što ste već ranije obaviješteni, obračun kamata po deviznim štednim ulozima građana izmijenjen je odlukom SIV-a. Prema toj odluci, građani koji imaju devizne štedne uloge kod Banke, a mjesto prebivališta imaju u zemlji, imaju pravo na dinarsku kamatu po tim ulozima.

BANKA MISLI NA VASI

Obračunate kamate koje se isplaćuju u dinarima Banke će voditi kao uloge po viđenju uz kamatu od 7,5 odsto godišnje sve dok vlasnik štednog uloga te kamate ne podigne ili ne da Banci nalog prenos. Ovo je naročite važnosti za one štediše koji dinarsku kamatu po deviznom štednom ulogu žele oročiti. Da bi naše štediše kod podizanja kamate početkom godine izbjegle čekanje pred šalterom već od danas, pa sve do 25. decembra mogu dati **NALOG BANCIMA ZA PRENOS** kamate na: - tekući račun, dinarski štedni ulog po viđenju, oročeni depozit na rok preko 3 mjeseca, dinarski štedni ulog oročen preko 12 mjeseci ili dinarski ulog oročen preko 24 mjeseca.

KAKO ĆE SE OBRAČUNAVATI KAMATE?

Po ovim štednim ulozima Banka obračunava kamatu shodno Odlukama i Sporazumu Banke o

Visina kamatnih stopa na devizne štedne uloge je jedinstvena za sve građane. Kamate koje se isplaćuju u dinarima za građane sa boravištem u zemlji preračunava se po srednjem kursu na dan 31. 12. 1985. godine to jest na dan obračuna.

Kamata u devizama pripada štedišama koji žive i rade u inostranstvu ina dan obračuna, to jest 31. 12. 1985. godine pripisuje se štednom ulogu.

Za sve informacije u vezi s obračunom kamate možete se obratiti našim poslovnim jedinicama gdje možete dobiti i obrasce naloga za prenos kamate. Zahtjev za prenos kamate obračunate po deviznim štednim ulozima građana možete podnijeti u našim poslovnim jedinicama kod kojih se vodi vaš ulog: Banjaluka, Čelinac, Glamoč, Ključ, Kotor-Varoš, Laktaši, Mrkonjić-Grad, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

NALOG PRIVREDNOJ BANCIMA SARAJEVO — OSNOVNOJ BANCIMA „BANJALUKA“ BANJALUKA — POSLOVNOJ JEDINICI

Dinarsku kamatu koja će 31. 12. 1985. godine biti obračunata po mom deviznom štednom ulogu broj:

(upiшите pun broj devizne štedne knjižice)

PRENESITE na

1. Tekući račun broj: _____

2. Dinarski štedni ulog po viđenju _____

3. Depozit oročen na tri mjeseca (najniži ulog preko 50.000 din.) _____

4. Dinarski štedni ulog oročen na 12 odnosno 24 mjeseca _____

(U slučaju oročavanja depozita ili štednog uloga potrebno je da štediša dođe u Banku radi zaključivanja ugovora).

(Mjesto i datum)

(Potpis vlasnika)

NAPOMENA: Potpis vlasnika mora biti identičan potpisu koji ste deponovali na štednoj knjižici ili deviznom računu.

(NALOG BANCIMA MOŽE SE DATI I NA OVOM OBRASCU PUTEM POŠTE ILI LIČNO)

TUŽNO SJEĆANJE

U subotu, 14. decembra 1985. godine, navršava se četrdeset tužnih dana od smrti naše drage bake

KATICE TERZIĆ,
 rođene Merkva

Tim povodom izražavamo posebnu zahvalnost komšijama, prijateljima, znancima, rodbini, te svima koji nam putem telegrama ili na drugi način izjavili saučestje i prisustvovali njenom posljednjem ispračaju.

Posebnu zahvalnost dugujemo osoblju Medicinskog centra Neurološke klinike na brzi prilikom liječenja naše drage bake. Tim povodom prilažemo Udruženju distrofičara Banjaluke uobičajeni prilog.

NJENI NAJMILIJ

Na prilogu toplo zahvaljuje Udruženje distrofičara Banjaluka, Akifa Seremeta „L“, tel. 30-746.

Navršava se četrdeset tužnih dana otkako presta kucati veliko srce naše drage majke

SAVE KOVAČEVIĆ,
 rođene PAVKOVIĆ

iz Bosanskog Novog

Dana 15. decembra 1985. godine u 11 sati na groblju u selu Ravnice posjetićemo njeno vječno prebivalište, položiti cvijeće i odati dužnu poštu. Želimo da zahvalimo društveno-političkim organizacijama SO Bosanski Novi i drugim organizacijama, rodbini, komšijama, prijateljima i svima koji priskože u pomoć i saučestvovali u našem bolu i žalosti.

VJEČNO ZAHVALNA OŽALOŠĆENA PORODICA
056688

Dana 13. decembra 1985. godine, navršava se tužnih četrdeset dana od smrti našeg dragog

JOVANA
ŠUĆURA

Iskreno zahvaljujemo svima onima koji u teškim trenucima pokušali ublažiti našu neizmjeru bol i na izrazima saučestja, a posebnu zahvalnost dugujemo radnim drugovima SOUR-a „Rudi

Čajavec“. U nedjelju, 15. decembra 1985. godine, u 10 sati posjetićemo njegovu vječnu kuću na Rebrovačkom groblju, položiti cvijeće i zaliti suzama.
OŽALOŠĆENA PORODICA

056756

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 17. decembra 1985. godine navršava se osam godina od tragičnog gubitka mog jedinog sina

GORANA
BERIĆA

radnika SUP-a Bosanski Novi

Dana 14. decembra 1985. godine, u subotu, u 11 sati pozivam sve roduke, prijatelje i poznanike koji ga se sjećaju

da dođu da obidemo njegovu vječnu kuću.
NEUTJEŠNA MAJKA
056749

IN MEMORIAM

Dana 13. decembra 1985. godine navršava se pet godina od tragične smrti dragog nam

MUHAMEDA RELJE VIDIMLIĆA

S ljubavlju, poštovanjem i ponosom uvijek ćemo čuvati uspomenu na njegov dragi i plemeniti lik.

OŽALOŠĆENE PORODICE:
VIDIMLIĆ, BARUČIJA, ZEMIC, TABAKOVIĆ I ČAVKA
056752

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 13. decembra 1985. godine navršava se pet tužnih godina od tragične smrti dragog nam

MUHAMEDA
RELJE
VIDIMLIĆA
SUPRUGA I DJECA
056741

Dana 19. decembra 1985. godine navršavaju se tri godine od smrti našeg dragog

MARKA
TRNINIĆA

Čuvajući uspomenu na njega običi ćemo dana 15. decembra 1985. godine u 11 sati njegov grob i položiti cvijeće.
OŽALOŠĆENA PORODICA

056743

IN MEMORIAM

SLAVKO CIGANOVIĆ

profesor

15.6.1985 — 15.12.1985.

S ljubavlju i tugom
MILA I DARKO
056748

Dana 14. decembra 1985. godine (subota) navršavaju se 42 dana od smrti našeg dragog

VITOMIRA VITE
(SLOBODANA)
BUBNJEVIĆA

lugara

Tim povodom izražavamo najtopliju zahvalnost komšijama, prijateljima, rodbini, kolektivima OOUR-a Šumarstvo „ČELINAC“ u Čelincu i OOUR-a „Koprivnica“ Bugojno, kao i mještanima sela Bistrička Rijeka, opština Gornji Vakuf, koji nam u trenucima neizmjerne tuge i bola izjavili su toplu riječ saučestja i učestvovali na

organizovanju dostojnog ispračaja našeg Vite.

Toga dana u 11 sati na groblju u selu Ključnicama, opština Laktaši, posjetićemo njegov grob i položiti cvijeće.

NJEGOVI NAJMILIJ
056768

Dana 13. decembra 1985. godine, navršava se šest mjeseci od smrti mog sina

GORANA
KUZMANOVIĆA

Dragi Gogi, sa sobom si odnio dio nas, život bez tebe i nje život.

TVOJI:
majka DANKA, sestra
ILINKA, braća: NEB-
OJŠA I PETAR
056795

OPŠTINSKI SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE
POSLOVE KOTOR-VAROŠ

Na osnovu odluke Savjeta radne zajednice Opštinskog sekretarijata za unutrašnje poslove Kotor-Varoš, raspisuje se

LICITACIJA

za prodaju

1. Putničkog vozila „zastava“, tip 132/2000, godina proizvodnje 1978, u voznom stanju i registrovan do 15.3.1986. godine.

Početna cijena vozila je 600.000 dinara. Licitacija će se održati u ponedjeljak, 23.12.1985. godine, u 9 sati uzgradi Stanice milicije, kancelarija br. 6.

Ukoliko licitacija ne uspije, ponovo će se održati 6.1.1986. godine u isto vrijeme i na istom mjestu. Pravo učešća na licitaciji imaju sva pravna i fizička lica koja prije početka licitacije uplate učešće u iznosu od 10% početne cijene.

Vozilo se može pogledati svakog radnog dana od 7 do 15 sati u garaži Stanice milicije Kotor-Varoš.
KOMISIJA ZA SPROVOĐENJE LICITACIJE

na osnovu odluke Komisije za radne odnose od 6.12.1985. godine SOUR „Agrokomerc“, RO Pržionica, Velika Kladuša

raspisuje

OGLAS

Za prijem u radni odnos ekonomskog tehničara

— pripravnika

— 1. ekonomski tehničar-pripravnik, 1 izvršilac

— Osim uslova predviđenih zakonom, kandidat treba da ispunjava sljedeće uslove:

a) završena srednja ekonomska škola

b) regulisana vojna obaveza (za muškarce)

Radni odnos se zasniva na određeno vrijeme.

Oglas ostaje otvoren osam dana od dana objavljivanja u dnevnom listu „Glas“, Banjaluka.

Prijava sa dokazima slati na adresu: SOUR

„Agrokomerc“ Radna organizacija Pržionica, Komisiji za radne odnose, 77230 VELIKA

KLADUŠA.

RK „BOSNAMONTAŽA“ PRIJEDOR

Na osnovu čl. 14. Statuta RK „Bosnamontaža“ Prijedor, Predsjedništvo RK „Bosnamontaža“ Prijedor na sjednici održanoj 4.12.1985. god. donijelo je odluku o raspisivanju

KONKURSA

za izbor i imenovanje četiri stručnog štaba RK „Bosnamontaža“ Prijedor

Uslovi:

Osim općih uslova predviđenih zakonom i društvenim dogovorom o ostvarivanju kadrovske politike, kandidat treba da ispunjava i posebne uslove:

— VS, VŠ sprema odgovarajućeg smjera ili SSS i dugogodišnji rad u rukometu.

— Posjedovanje licence za vođenje ekipe (trenerska licenca).

Prijava i potrebnu dokumentaciju dostaviti na adresu:

Rukometni klub „Bosnamontaža“, Ul. rudnička bb, 79101 Prijedor.

Konkurs ostaje otvoren 8 (osam) dana od dana objavljivanja.

Prijedor, 5.12.1985.

U SUBOTU U ČELINCU

LOV I RIBOLOV

Poslednja kinološka manifestacija

U subotu, 14. novembra o. g. u organizaciji lovačkog društva „Fazan“ iz Čelince održaće se posljednja ovogodišnja JUR smotra lovačkih pasa. Vlasnici rasnih lovačkih pasa bez potvrde o porijeklu mogu još ovaj put dovesti pse na

ocjenu i iskoristiti posljednju priliku, jer počeo od 1. januara 1986. godine to neće biti moguće. Ocjenjivaće se goniči, jamari i ptičari. Smotra počinje u 9 sati ispred Veterinarske stanice u Čelincu.

Specijalisti za divlje svinje

Članovi lovačkog društva „Šehitluci“ iz Banjaluke Milorad Lovrić, Đuka Vučenović, Ljupko Savić, Dedo Sellmović i njihov grupovoda Milenko Lovrić specijalizovali se za lov divljih svinja. Ove lovne sezone odstrijelili su čekanjem u kukuruzu u Ljubačevu četiri divlje svinje.

Vepra teškog ravno 230 kilograma odstrijelilo je Milenko Lovrić kojem je ranije uspjevao uloviti divlje svinje, ali ovaj primjerak kojeg vidite na snimku je zaista vrijedan pomena.

Ribarski kalendar

Ribarski kalendar za narednu sedmicu predviđa vanredan uspjeh u ribolovu i nadamo se da ste već „nagovoreni“. Podsjećamo vas da atraktivni lov na lipena traje još samo petnaestak dana, a imajte u vidu da će mnoge starače i rukavci uskoro biti zaleđeni i neće se na njima obavljati ribolov. To je prilika da ulovite još koju štuku, koja sada teže pronalazi hranu i lakše „padne“ na vještačku varalicu.

13	P			5	9
14	S			5	14
15	N	☀	7,31 16,11	5	15
16	P			5	15
17	U			1	
18	S			5	10 15
19	Č	☾	02,59	3	9

Lovački kalendar

Dani pogodni za večernja osmatranja su od 17. do 28. decembra i označeni su drugim nijansom, a pun mjesec je 27. decembra. Napominjemo da vodite računa o tome da eventualno odstrijeljene lisice obrađujete u zaštitnim rukavicama i obavezno glavu uputite u veterinarski zavod na pregled. Nedavno zabilježeni slučaj bjesnila čak i kod divljih svinja opominje na krajnji oprez, a masovno trovanje trihinom u Sremskoj Mitrovici, i sa tragičnim posljedicama, podsjeća lovce na obavezan pregled odstrijeljenih divljih svinja.

DECEMBAR

N	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
U	3	10	17	24	31
S	4	11	18	25	
Č	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	

Članovi USR „UNA“ Bihac

USR „UNA“ BIHAĆ

Pet decenija - „bistro“

Bihac, decembra - Jedno od aktivnijih društava u Bihacu USR „UNA“ ove godine uz niz prigodnih manifestacija i takmičenja proslavilo je 50-to godišnjicu uspješnog rada i djelovanja. Ovo uzorno društvo danas ima oko 900 članova u 14 sekcija. Sekcije su najbrojnije u Pokoju, Ozimicama, Harmanima i Kulen-Vakufu. Društvo ima disciplinski sud, nadzorni odbor, takmičarsku komisiju i ostalo. Društvo svake godine ima tradicionalna takmičenja i to: za „Zlatnu udicu“, tradicionalno takmičenje 27. jula u povodu Dana ustanka, memorijalno takmičenje „Ahmed Sadićević“, takmičenja u okviru „Unske regate“ i takmičenja na opštinskom, republičkom i saveznom nivou. Sve aktivnosti i rad društva dugi niz godina vodi jedan od prvih osnivača i aktivista ovog društva Ejub Musić.

F. P.

Pripremio: Nebojša STEGIĆ

U SLICI I RIJEČI

Stepenicama do znanja

BERLIN, decembra (Foto-Tanjug) - Širom svijeta malilani su ove jeseni krenuli u školu, i naravno, nikome nije lako. Pogotovo, dohvaćajući rad ploče, na kojoj se ispisuju prva slova. Školske vlasti u Berlinu su se dosjetile da položaj ploče ne mijenjaju svake godine nego jednokratno, ispred postavili stepenice koje pomažu da se stigne do vrha. Tako, bez problema, malilani su eliminisali prvu prepreku i ublažili strah od škole i učitelja. Ovaj prvacić, Kfajšjan, svo bez problema piše prva slova....

IZ INSTITUTA ZA DOSADU

Najdosadniji ljudi godine

NUJORK, 11. decembra - Psih- oanalitičarka koja uspijeva Amerikance pričama o seksu, Rambo u nastavcima, potpredsjednik SAD Đžordž Buš, princ Čarls i Ledi Dajana su najdosadniji ljudi 1985. godine prema istraživanjima jednočlanog „Instituta za dosadu“. Obnarodujući svoju jedinstvenu listu gnjavatora, Alan Karuba - otac, član, saradnik i predstavnik za štampu ove paranaučne ustanove- objašnjava svoj izbor: dr Rut Vesthajmer koja autentičnim njemačkim akcentom neprekidno preko radija i tv objašnjava naciji šta je u stvari seks, „uspjela je nemoguće - da vruće priče pretvori u hladne snove.“

Glumac Silvester Stalone, tumačeci neobuzdanog na oružje spremnog veterana Ramboa, postao je specijalist za portretiranje „ludačkih masovnih ubica i pijanih majmunčina“ - kaže Karuba.

Na trećem mjestu ove dične liste stoluje potpredsjednik SAD Đžordž Buš koji „samo pohada pogrebe i svjetske lidere“. Što je podjednako nepodsticajno prema „majstoru za dosadu“.

Odmah nakon gimnastičarke koja je probila uši naciji hvaleći ce-realije, u „koru“ dosadnijih među dosadnima, nalazi se i „kraljevski par“ - princ Čarls i ledi Dajana. Njima je pripalo ovako visoko mjesto jer su se ove godine pojavili na naslovnim stranicama svih američkih časopisa i zato što „niko zapravo ne zna od čega njih dvoje žive“.

Osim mnogih ličnosti iz javnog života, tv-voditelja, propovjednika i političara, listu gnjavatora upotpunjuje čitava ekipa mamutske telerije „Dinastija“.

IZ ĐENOVE

Ogrlica protiv hrkanja

Žitelj italijanskog grada Đenove izvesni Karmine Čikelo tvrdi daje pronašao savršeno efikasan „lijek“ protiv hrkanja u snu. Ovaj 40-godišnji pronalazač patentirao je u odgovarajućem zavodu u Milanu specijalnu ogrlicu, koja bi trebalo da donese miran san onima koji hrču i njihov bližoj okolini.

Čikelova ogrlica je tako konstruisana da na zvuk hrkanja ispušta male električne udare koji bude spavača i, naravno, on prestaje da hrče. Stvar je dosta jednostavna i efikasna - jedino nije objašnjeno da li će spavač poslije toga moći ponovo da zaspi.

AKO NISTE ZNALI (70)

JAPANSKI car Hirohito stupio je na prijesto 26. decembra 1926. godine, pa će iduće godine proslaviti 60-godišnjicu vladavine. Inače, prvi član dinastije kojoj pripada i Hirohito zvao je Jimu Tekoa, a na prijesto je zasjeo u prvom vijeku prije naše ere!

NAUČNICI se nikako ne mogu složiti koliko na svijetu postoji vrsta - ribe. Podaci variraju između 15 i 40 hiljada, pa se najčešće koristi cifra od 25.000 primjeraka.

ZIDINE kojima je bio utvrđen Vavilon na pojedinim mjestima dostižu debljinu i od 28 metara!

PRVU utakmicu u saveznoj konkurenciji fudbaleri banjalučkog Borca odigrali su 7. maja 1950. godine protiv Šibenika i pobijedili sa 4:0 (2:0).

ALEČ je ime najvećeg glečera na svijetu. Nalazi se u Švajcarskoj, a dugačak je 22.000 metra.

DANA 2. aprila 1958. godine tornado koji je pustošio Teksasom (SAD) dostizao je brzinu od 450 kilometara na sat. Inače, tornado se najčešće kreće brzinom od oko 200 kilometara na sat.

KINU je 28. jula 1976. godine zadesio najkatastrofalniji zemljotres koji je, uopšte, u novijem vremenu zahvatio Zemlju. Dosađ, međutim, nisu objavljeni tačni podaci o broju poginulih. Prema nekim izvještajima cifra se kreće između 200 i 750 hiljada! Zemljotres je, inače, tada zahvatio prostranu i gusto naseljenu oblast Tanšan.

„EVROVIZIJA“ se prvi put „oglasila“ 2. juna 1953. godine prenoseći svečanost krunisanja britanske kraljice Elizabete II. Prenos su preuzele Televizije Francuske, Holandije, Belgije i SR Njemačke.

ŠVEDANIN Bjorn Borg bio je pet puta uzastopno pobjednik teniskog turnira u Vimbldonu.

SATIRIKON

- Dugo žvačete riječi. Kada ćete zagristi problem?
- Ponekad je teže opravdati prisustvo nego izostanak!
- Čvrsta ruka je protivnik gimnastike duha!
- Teoretičari imaju više u džepovima nego praktičari u rukama!
- Što su bliži malim bogovima, neki ljudi su sve manje sveci!
- Laž zahtijeva od gole istine da se pristojnije obuče!

B. MITROVIĆ

●●●	ZIMSKI SPORT	RAČUN	POZNATA TV I RADIO NAGRAĐA ŠPANIJE	ŽIVOTI-NJA KOJU LETI	UPITNA ZAMPJE-NICA	PAPIN GODIŠNJI PRIHOD /m/	BOJA LICA	RO U OKVIRU UNICEPA	●●●	VODIK	PROMA-LABCI	GRAD U SRBIJI POZNAT PO ČILIMIMA	KUMIRI	●●●	ŠKRIP	HEMIJSKI ELEMENT	ITALIJA	MJESTO KRAJ LOPARA U BOSNI
FRKOP-CATI									POKRET "DJEČA SVIJEĆA GLUMAC STROCI									RIMA
VELIKA KOPNENA POVRŠINA									RADITI CIGLOM I MAL-TEROM APARAT ZA ISPI-TIVANJE POKRACI OTOR U NABRANU									BISTICA GETEOVA RAJKA
CRVENO-KOŠCI																		
STARORIMSKI IS-TORICAR KONSTANTA									ODREĐI-VANJE PORIJEK-LA RIJEČI									
VLASI NA GLAVI																		MAJMUN SA MADA-GASKARA

Rješenja iz prošlog broja (vodoravno): „Kombiteks“, slušalac, oprobati, klizalice, prerovati, ama, Amer, čeng, apartmani, ira, Aza, onaj, manometar.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA: GDJE ĆETE DOČEKATI NOVU GODINU?

NA RADNOM MJESTU

Marija Tadić, ugostiteljski radnik, zaposlena u RO „Kontinental“:
— Pošto sam ugostiteljski radnik, Novu godinu ću najvjerojatnije dočekati na radnom mjestu. Članovi moje porodice dogovorili su se da prvo veče ostanu kod kuće. Ukoliko uspijem naći zamjenu na poslu, i ja ću im se pridružiti. Za novogodišnje praznike obično kupim čurku i pripremit ću na poseban način, što mojoj porodici predstavlja naročit ugodaj. Nabavim piće, poslastice, salate, i slično. Cijenim da će mi za sve to biti potrebno oko 15 hiljada dinara.

U KRUGU PORODICE

Kemal Jakupović, poslovođa u RK „Merkur“:

— Novogodišnje praznike provedu kod kuće sa porodicom. Mislim da je to najbolji način. Lijepo ću se provesti, kao i toliko godina ranije, komotno ću se osjećati, biću u društvu meni najdražih. Osim toga, pridružiću mi se i prijatelji. Mislim da ću za piće, jagnje, salatu ostalo potrošiti oko 20 hiljada dinara.

S VRŠNJACIMA

Sandra Hallmić, elektrotehničar, zaposlena u „Čajavcu“:

— Nedavno sam dobila zaposlenje. Do tada nikad ranije nisam radila tako da nisam mogla ni planirati doček Nove godine. Mislila sam da ću ostati kod kuće, sa roditeljima. Međutim, sad bih radije da „ludu noć“ provedem u društvu svojih vršnjaka. Ne treba mi mnogo novca, jer neću kupovati raskošnu toaletu. Obući ću se malo svečanije.

NI GOVORA U HOTEL

Igor Babić, učenik elektro-škole:

— Nisam donio definitivnu odluku ali sve su prilike da ću Novu godinu provesti sa svojim kolegama. Volim proslave, zabavu, druženja, međutim, u svemu tome sam vrlo ograničen s obzirom na moj standard. Nemam novca za doček „najludije noći“ na primjer, u hotelu „Bosna“. To mogu samo oni dubljeg džepa.

S. HADŽIĆ
snimci: R. OSTOJIĆ

ZANIMLJIVOSTI

Lutka koja psuje

Mala Amanda Keler iz Frindsvuda u američkoj saveznoj državi Teksas ima samo 20 mjeseci, ali već zna da govori daleko bolje od svojih vršnjaka. Ovo napredno dijete je, međutim, počelo u tome i da pretjeruje: na iznenađenje svojih strogo religioznih roditelja, djevojčica je iznenada počela da „odvaljuje“ takve psovke da se oca i majci dizala kosa na glavi.

Roditelji su bili sigurni da dijete takve riječi nije moglo da čuje ni od koga u svojoj okolini, pa su je zapitali od koga je naučila takve izraze. Dijete je mirno odgovorilo: „Od moje nove lutke“.

U prvi mah Kelerovi nisu u to mogli da povjeruju, ali su ipak odlučili da provjere. Djevojčici je majka dvije nedjelje prije toga kupila novu lutku koja govori i odmah je utvrđeno da ta lutka zaista ima veoma nepristojan riječnik.

Bračni par Keler odmah se požalio proizvođaču lutke, uglednoj fabrici dječjih igračaka „Metel“. Stručnjaci ove firme nisu uspjeli da utvrde kako je došlo do ove greške u proizvodnji, ali su odmah ponudili da Kelerovima zamijene lutku za drugu koja se pristojno izražava. Bračni par Keler je, međutim, odbio ovu ponudu i tužio je proizvođača sudu zahtijevajući poveliku odštetu.

Prva djevojka u „Harlemu“

Američka košarkašica Linet Vudard nedavno je doživjela rijetko priznanje - postala je prva žena koja igra u dresu slavne košarkaške ekipe „Harlem Globetroters“.

Čuveni madioničari košarkaške lopte, koji decenijama oduševljavaju svijet svojim vrhunskim sportskim majstorstvom, počeli su svoju šezdesetu sportaku sezonu turnejom po Australiji. Za ovu turneju u ekipu je uključena i Linet Vudard, 180 santimetara visoka košarkašica koja igra na mjestu „plej-majkera“ i do tada igrala za ekipu Univerziteta u Kansasu (Kansas). Sa 3.649 postignutih poena u jednoj sezoni ona je najbolja košarkašica u SAD i bila je kapiten američke nacionalne selekcije koja je osvojila zlatnu medalju na Olimpijskim igrama u Los Anđelesu prošle godine.

Osim košarkaških kvaliteta, Vudardova je veoma lijepa skladno građena tamnoputa djevojka, a to je svakako bio jedan od razloga da „pojača“ ekipu „Harlema“.

RADIO-PROGRAM

RADIO—PROGRAM
PETAK, 13. DECEMBRA
BANJALUKA

Program emituje na ST 280 metara (1071 kHz) i UKT 95,9 MHz
Od 5,00 do 9,00 - JUTARNJI PROGRAM RADIO—BANJALUKA (5,30 VIJESTI, 6,00 Jutarnji dnevnik RS, 7,30 JUTARNJA HRONIKA, 8,00 IZ TURIZMA, 8,30 VIJESTI)
Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH

14,00 - Početak programa
14,05 - MUZIKOM NA VIKEND (VIJESTI u 14,30, Oglasi i obavještenja u 15,00)
15,30 - DNEVNIK
15,45 - Intermeco
16,00 - Dnevnik Radio-Sarajeva
16,30 - Magazin sedam
17,00 - U POSJETI AMATERIMA
17,30 - VIJESTI
17,35 - Za trenutke odmora
18,00 - Završetak programa
Od 18,00 do 07,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA

BOSANSKA GRADIŠKA

5,00 - 7,00 - JUTARNJI PROGRAM (Vijesti u 5,30 i 6,30)
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH (Susret na talasu)

14,00 - POČETAK I NAJAVA POPODNEVNOG PROGRAMA
14,05 - Muzika - informacije - muzika
14,50 - Oglasi i obavještenja
15,00 - Muzika za vaš popodnevi odmor
15,30 - „IZ UDRUŽENOG RADA I MJESNIH ZAJEDNICA“, informativno-politička emisija
15,45 - Zaigrano - zapjevajmo
16,00 - DNEVNIK, Prvog programa Radio-Sarajeva
16,30 - „PREDSTAVITE SE I POŽELITE“ - muzička kontakt-emisija (u 17,00 VIJESTI)
18,00 - Odjava popodnevnog programa.

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kiloherc i UKT 98,3 megaherca

12,00 - Zajednički program
14,00 - Najava programa i vijesti
14,05 - Na 33 i 45 „obrtaja“ - emisija zabavne muzike
14,30 - Reklamne poruke radnih kolektiva, oglasi i obavještenja
15,00 - Revija izvođača narodne muzike
15,30 - Hronika opštine Prnjavor - aktuelno-informativna emisija
15,50 - Deset minuta sa... (muzička emisija)
16,00 - Odjava programa

SRBAC

12,00 - Zajednički program Radio-stanica BiH
14,00 - Danas na talasima Radio-Srpska
14,05 - Magazin 85 (Vijesti u 14,30)
15,30 - Hronika srbačke komunne
15,45 - Za prijatan vikend
16,00 - Odjava i završetak emitovanja

BOSANSKA DUBICA

11,00 - Najava i pregled programa
11,05 - PRIJEPODNEVNI MAGAZIN - kultura
12,00 - SUSRET NA TALASU
14,00 - U veselom ritmu
14,30 - VIJESTI
14,33 - Muzički kolaž
15,00 - Emisija iz ONO i DSZ
15,15 - Muzički intermecc
15,30 - HRONIKA KOMUNE I UDRUŽENOG RADA
15,50 - Obavještenja i oglasi
16,00 - Odjava programa

JAJCE

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH

14,00 - Najava programa
14,10 - Vijesti
14,15 - Jugotonov ekspres
14,45 - Na današnji dan
14,50 - EPP
15,00 - Kulturna panorama
15,15 - Muzički magazin
15,30 - HRONIKA KOMUNE
15,45 - Zabavlja vas...
16,00 - Odjava programa i preuzimanje dnevnika Prvog programa Radio-Sarajeva

BOSANSKI NOVI

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH
14,00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
14,10 - Vrijeme muzike
14,30 - Talasno kretanje (tematski kontakt program i vikend servis)
— u sklopu emisije Novosti dana (15,30)
16,00 - 16,32 - DNEVNIK RSA I i odjava programa.

PRIJEDOR

12,00 - Zajednički talas
13,00 - Najava programa
13,02 - Vijesti
13,05 - Čestitke, želje, pozdravi...
14,00 - Mikrofonom kroz mjesnu zajednicu
14,45 - Poljoprivredne teme
15,15 - Muzika i EPP
15,30 - Muzičke varijacije
16,00 - Odjava programa.

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA — Ljubavna pisma jedne kaluderice (zapadnonjemački) u 11, 16, 18 i 20 sati.
VRBAS — Šokantna Azija (zapadnonjemački) u 16, 18 i 20 sati.

PALAS - velika sala - Život je lijep (domaći) u 10, 16, 18 i 20, a u 22 sata Lov na zeleni dijamant (američki, akcioni), mala sala - Žena sa crvenim šeširo (japanski) u 16, 30, 18, 30 i 20, 30 a u 10 sati američki crtani Lude trke Tomija i Džerija.

NARODNO POZORIŠTE
U 18 sati svečana akademija u povodu 40-godišnjice javnog tužilaštva.
DJEČJE POZORIŠTE
Nema predstave.

DOM KULTURE

U 10 sati u malom salonu otvaranje izložbe deset godina Univerziteta „Đuro Pucar Start“, u 11 sati svečana akademija u velikoj sali u povodu 10-godišnjice Univerziteta „Đuro Pucar Start“, a u 19 sati premijera filma „Raskivač okova“ (o životu i djelu Đure Pucara Starog).

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti rade svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.

Odjeljenje u Mejdanu radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.

Odjeljenje u Budžaku radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

MUZEJ BOSANSKE
KRAJINE

Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakog dana sem ponedjeljka od 9 do 15 sati. Subotom, nedjeljom i praznikom od 9 do 13 sati.
UMJETNIČKA GALERIJA
Dvanaesti jeseni salon.

DEŽURNA APOTEKA
Noćno dežurstvo ima Centralna apoteka u Ulici Veselina Masleše 18, telefon 35-306.

DOM JNA

Izložbe - Izbor dokumenata i fotografija.
U izložbenom prostoru - „42 godine narodne vlasti“ - „U susret 13. kongresu“
U prizemlju
„Završne operacije za oslobođenje Jugoslavije“, izložba posvećena kozarskoj epopeji i 40 godina slobode.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasni 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
—Centar za obavještenja 985
Služba za interventne kvarove
„Vodovoda i kanalizacije“ tel. 40-811 i 40-815

POLASCI VOZOVA
Za Sarajevo: 056, (brzi), 02,00 (brzi) 06,07 (olimpij), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).
Za Zagreb: 01,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.
Za Beograd: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32) 22,45 putnički do Doboja iz Doboja 01,38.

DOLASCI VOZOVA
Iz Sarajeva: 01,08, 03,00 (brzi), 09,55 (poslovni), 15,04 (brzi), 16,16 (brzi), 20,10 (poslovni).
Iz Zagreba: 00,42, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi), 18,08 (poslovni), 21,42 (ubrznani).
Iz Beograda: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57

VANREDNI VOZOVI
Svake nedjelje, BANJALUKA - MARIBOR u 13,25 - i DOBOJ - BANJALUKA - LJUBIJANA u 14,01

POLASCI AUTOBUSA
IZ BANJALUKE
ZA ZAGREB: 01,20; 02,00; 03,00; 05,30; 06,00; 07,45; 08,30; 09,30; 11,00; 12,00; 12,40; 13,15; 14,30; 15,10; 15,20; 17,00; 18,15; 18,15; 19,24; 20,00; 22,00.
ZA BEGRAD: 05,00; 06,00; 09,30; 15,00; 17,00; 23,00.
ZA LJUBIJANU: 01,20; 08,20; 12,00; 13,15; 15,10; 19,25 (za Poreč preko Ljubljane).

ZA SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu) u 10,00 13,35, 9 15,15).
ZA KRANJSKU GORU: 13,15
ZA TUZLU: 05,35 i 15,45
ZA DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (polasci u prolazu),
ZA MOSTAR: 06,00 i 3,00 (preko

Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00, 00,24.

ZA BIJE LJINU: u 11,00 (iz prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati)

ZA NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora, iz Dervente u 14,40).

ZA DERVENTU: 07,00, 09,00, 08,00, 10,00, 11,00, 12,00, 13,30, 17,00, 18,00.

ZA PRIJEDOR: 05,30, 05,36, 07,00, 07,30, 08,00, 09,15, 09,45, 10,15, 10,45, 11,45, 12,15, 13,30, 13,45, 15,30, 15,45, 16,45, 17,00, 18,15, 19,30, 20,15.

ZA SRBAC: 06,56, 07,45, 09,15, 12,15, 12,30, 16,00, 17,15.

ZA KUKOLJE I SRBAC: u 6,15, a povratak iz Srpsca u 11,00.

AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA—LUŠCI—PALANKA u povratku saobrać preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJDANA sa polaskom iz LUŠCI PALANKE u 05,45, SANSKOG MOSTA 06,35, I PRIJEDORA u 07,10 sati.

ZA ROVINJ: 19,25
ZA RIJEKU: 6,00, 07,45, 22,00.

ZA UMAG: 06,00.

ZA SPLIT: 06,40.

ZA ŠIBENIK: 07,30, 22,30 (subotom i nedjeljom).

SANSKI MOST: 10,15, 06,30, 12,15, 15,45.

BOSANSKA GRADIŠKA: Svakih pola sata

BOSANSKA GRADIŠKA

Nema kino predstave.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 20 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradiški radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepu Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813—130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, otvara se i u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradiški — 813—433.
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradiški — 813—500.
Turist-biro 813—080.
Taksi — stanica 811—716
„Elektro - Bosanska Gradiška“ 813-344.

ČELINAC

U kino-sali prikazuje se film UBICA KI FIŠER u 13 i 19,30 sati.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—013. Autobuska stanica 850—139.

KOTOR — VAROŠ

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 24 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTASI

Nema kino-predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Masleša“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830—250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830—030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830—006.

SKENDER—VAKUF

Nema kino-predstave.
Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7.30 do 15.30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7.30 do 15.30 sati, telefon 890—611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890—620.

SRBAC

Apoteka 840—003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840—150. Biblioteka 840—038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 860—190. SUP 860—001. Autobuska stanica 860—462.

ДЕЖУРНА СТРАНА

ПОСЈЕТЕ

ХАМДИЈА ПОЗДЕРАЦ У ЈАЈЦУ

ЈАЈЦЕ, 12. децембра /Танјуг/ — Актуелна идејно-политичка ситуација и Савез комуниста Југославије — тема је предавања које је члан Председништва Централног комитета Савеза комуниста Југославије Хамдија Поздерац одржао данас у Јајцу. Представницима друштвено-политичког и привредног живота ове комуне Поздерац је говорио о променама у сфери економских и социјалних односа, извозу и измирењу иностраних дугова, пољопривредној производњи, малој привреди, запошљавању и задацима комуниста у припремама предстојећих конгреса и конференција Савеза комуниста.

И СКЕНДЕР — ВАКУФУ

СКЕНДЕР—ВАКУФ, 12. децембра — Хамдија Поздерац, члан Председништва ЦК СКЈ, боравећи у Скендер—Вакуфу вечерас је говорио политичком привредном активу ове комуне о актуелној политичкој и економској ситуацији у земљи с посебним освртом на предстојеће партијске конгресе.

Општински комитет СК Босанска Градишка у име друштвено-политичких организација комуне младе регруте је поздравео и захвалио им много успјеха у ЈНА Ирфан Тетарић, председник Општинске конференције ССРП Челинац. О дужностима и обавезама младих војника говорио је Радојица Радојић, мајор ЈНА.

ДОБИТНИЦИ ПЛАКЕТЕ „ПОДВИГ ВОЈНИКА 85“ У БЕОГРАДУ

БЕОГРАД, 12. децембра (Танјуг) — Добитници плакете „Подвиг војника 85“, традиционалног признања у част Дана ЈНА додељују политичка управа ССНО и Редакција „Борбе“, допутовали су у Београд. Њих двадесет, који су од смрти отргли 84 живота и сачували имовину која се процењује на више од милијарду динара, посетиће данас Редакцију „Борбе“ Војни музеј, „Кућу цицке“ Музеј „25. мај“ и Војну академију копнене војске.

Плакете ће им сутра, на свечаности у Војној академији копнене војске, уручити главни и одговорни уредник „Борбе“ Здравко Чолић.

МИРНОДОПСКИ ЈУНАЦИ

ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ СК БОСАНСКА ГРАДИШКА

ИЗОСТАЛА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА

БОСАНСКА ГРАДИШКА, 12. децембра — Иако се одвијала у изузетно сложеним условима укупна идејно-политичка активност у Општинској организацији СК Босанска Градишка у протекле четири године била је динамична и разноврсна. Нарочито у току јавне расправе о Приједлогу закучака 13. сједнице ЦК СКЈ чланство се определило за бржу промену стања и односа у СК и за елиминисање уочених слабости у властим редовима. Међутим, до потпуне и праве диференцијације у многим срединама још није дошло. Ништа није урађено ни на конкретизацији закучака 16. сједнице ЦК СКЈ, а на томе треба водити непрекидну активност све до предстојећих конгреса СК. И на унапређењу метода и садржаја рада партијских организација уложено је доста труда, али у многим срединама, посебно мјесним заједницама, далеко се није одмакло.

Ове констатације изнесене су на данашњој сједници ОК СК Босанска Градишка приликом разматрања приједлога извјештаја о раду општинске партијске организације за период од 1983. до 1985. године.

В.Сп.

ЧЕЛИНАЦ

ИСПРАЂЕНИ РЕГРУТИ

ЧЕЛИНАЦ, 12. децембра — У име друштвено-политичких организација комуне младе регруте је поздравео и захвалио им много успјеха у ЈНА Ирфан Тетарић, председник Општинске конференције ССРП Челинац. О дужностима и обавезама младих војника говорио је Радојица Радојић, мајор ЈНА.

У име младих челиначких регрута захвалио је Жељко Сувајач.

С.М.

НАУЧНИ СКУП

О ДЈЕЛУ КАСИМА ПРОХИЋА

САРАЈЕВО, 12. децембра (Танјуг) — Снагом изузетног талента др Касим Прохић је у свом кратком животу дао неизбрисиво печат модерног марксистичком филозофском мишљењу у Босни и Херцеговини и Југославији. У нашу филозофију унио је тему умјетности и умјетничког искуства давши јој значење чина аутентичног откривања људске бити и бити свијета.

То су дијелови из расправе и саопштења наших истакнутих филозофа који су данас у Сарајеву говорили о дјелу и филозофском стваралаштву др Касима Прохића.

ПРОНАЛАЗАШТВО И НОВАЦИЈЕ ДОНИЈЕЛЕ СТО МИЛИЈАРДИ

БЕОГРАД, 12. децембра (Танјуг) — Југословенске радне организације оствариле су ове године најмање 100 милијарди динара такозваног, иновацијског дохотка. Ова сума, настала примјеном изума домаћих проналазача у производњи, двоструко је већа него лани, а четвороструко у односу на 1983.

Тај износ, каже генерални секретар Савеза проналазача Југославије Милан Божић, добијен је само на основу информација које је Савез успио да прикупи из удруженог рада. Он је, међутим, сигурно знатно већи, будући да многе радне организације иновацијски доходак једноставно не пријављују.

ПРЊАВОР

ЗАЈАМ УПИСАЛИ И БАНКАРИ

ПРЊАВОР, 12. децембра — У филијали Привредне банке у Прњавору сви запослени уписали су зајам за запошљавање. Њих 38 укупно је издвојило око милион динара.

Највише, 72 хиљаде динара уписао је Живко Винчић, 52 хиљаде Нада Меших, а 45 хиљада Чедо Малешевић.

М.М.

ПОЉОПРИВРЕДА

ЗАВРШЕНИ ЈЕСЕЊИ РАДОВИ

БЕОГРАД, 12. децембра (Танјуг) — Јесени радови у пољопривреди су при крају. Према последњим подацима из републике и покрајина — пшеницом је засијано 1.260.000 хектара. То је 13,8 одсто мање од плана предвиђених 1.461.700 хектара.

Основни разлог овогодишњег подбачаја у свјетли, која је обављена на рекордно малим површинама у последњих пет година јесте, прије свега, економска незаинтересованост произвођача за ову културу, која је, само у Војводини, у последње три године, „изубила“ 123 хиљаде хектара.

Берба кукуруза и вађење шећерне репе су завршени.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ

СНИЈЕГ

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Већи дио дана облачно, мјестимично киша или снијег, који ће у току дана престати. Дневна температура од 2 до 5 степени.

ЗА БАЊАЛУКУ: Облачно са снијегом и кишом, која ће током дана престати. Дневна температура око 2 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА—ТРИ ДАНА: Преовладаваће облачно и магловито вријеме. Температура у паду.

ВОДОСТАЈ: Уна—Бихаћ 38 цм, мало мутна, температура воде 9 степени, Сана—Сански Мост 182 цм, бистра, температура воде 8 степени, Врбас—Бањалука 122 цм, бистар, температура воде 8 степени. На свим ријекама водостај у лаганом порасту.

ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА“

КУРСНА ЛИСТА

(формирана 12. децембра 1985. године)

КУРС У ДИНАРИМА

Земље	Валута	Куповни за девизе	Средњи за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шилинга	1718,79	1721,37	1723,95
Белгија	100 франака	582,60	583,49	594,38
Данска	100 круна	3338,20	3341,21	3346,22
Француска	100 франака	3958,90	3964,84	3970,79
Холандија	100 флорина	10728,10	10744,22	10760,34
Италија	100 лира	17,76	17,79	17,81
Норвешка	100 круна	3989,19	3975,15	3981,11
СР Њемачка	100 марака	12081,85	12100,00	12118,15
Швајцарска	100 франака	14434,27	14455,96	14477,64
Шведска	100 круна	3957,61	3963,56	3969,51
Јапан	100 јена	150,60	150,83	151,05
В. Британија	1 фунта	434,77	435,43	436,08
Канада	1 долар	219,75	220,08	220,41
САД	1 долар	304,97	305,43	305,88
Аустралија	1 долар	208,76	209,07	209,38

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се од 14 сати 12. децембра 1985. године, а курсеви за средњи од 13. децембра 1985. године.

ДАВЕИД ШТРЕБАЦ

ГЛАС

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефон: директор и одговорни уредник 34-417. Редакција 37-979, 37-977, дактилографи 34-449. Огласно у Улици Веселина Маслеше 13, телефон 34-448. Телекс 45-208 УУ ГЛАС, ООУР Новинска дјелатност Бањалука, жиро-рачун број: 10500-603-4106 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: једномјесечна 1.100 динара, тромјесечна 3.300 динара, полугодишња 6.600 динара, годишња 13.200 динара, само за „Недељни Глас“

2.400 динара годишње. Претплата за иностранство: једномјесечна 2.200 динара, тромјесечна 6.600 динара, полугодишња 13.200 динара, годишња 24.600 динара, само за „Недељни Глас“ 4.800 динара годишње.

КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО.

Уплате на девизни рачун број: 10500-620-71000-552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу СР БИХ број 02-4153/82 „Глас“ је ослобођен плаћања пореза на промет.

ПЕТАК, 13. ДЕЦЕМБРА ПРВИ ПРОГРАМ

- 8,45 — Преглед програма
- 8,50 — Образовни програм
- 10,30 — Школски програм
- 15,00 — Реприза школског програма
- 17,20 — Преглед програма
- 17,25 — Вијести
- 17,30 — Хроника заједнице општина Требиње
- 17,45 — Приче из Непричаве — преграм за дјецу 11/13
- 18,15 — „ТИСУПУ УДАРАЦА“ — образовна серија, 1/3
- 18,45 — Музичка емисија: Креки пјесмо
- 19,15 — Цртани филм
- 19,30 — Дневник 2
- 19,55 — ТВ спот
- 20,00 — „УДОВИЦЕ“ — енглеска играна серија, 2 /6/
- 20,55 — „Моје пјесме моји пријатељи — емисија народне музике
- 21,40 — Дневник 3
- 21,55 — Култура срца — културни магазин
- 23,25 — Преглед програма за суботу.

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 17,25 — Преглед програма
- 17,30 — Сарајевска хроника
- 19,00 — Од њиве до трпезе
- 19,30 — Дневник
- 19,55 — ЕПП
- 20,00 — Портрет Златка Балковића — озбиљна музика
- 20,55 — Студио 2

- 21,10 — Побједом над смрћу — документарни програм
- 22,05 — Филм у касне сате: „ЗИД“ — турско-француски играни филм
- 23,55 — Преглед програма за суботу

1 ПРОГРАМ 20,00 САТИ

УДОВИЦЕ

енглеска играна серија, 2 /6/

Тони Фишвр у потрази за Харијевим пословним књигама претреса стан Доли Ролинс у њеном одсуству.

Доли, међутим, почиње да организује припреме за акцију. Дијели задужења Линди и Ширли. Линда прво купује брза кола на пицитаацији. Упознају механичара Карлоса и, не знајући да је један од Фишверових, почиње с њим да се састаје...

Прегледајући Харијеве књиге Доли долази до сазнања да је Хари имао и четвртог човека који је приликом пљачке побјегао...

Удовице одлучују да ангажују барску играчицу Белу О Репл као четврту...

UNIVERZITET U BANJALUCI
1975—1985.

Dr Dragica Dodig, rektor

STVOREN SNAŽAN KADROVSKI POTENCIJAL

U ovom svečanom trenutku, kada obilježavamo deset godina od osnivanja i uspješnog djelovanja i rada Univerziteta, trideset pet godina visokog školstva i šest godina od davanja imena Univerzitetu „Duro Pucar Stari“, u Banjaluci s ponosom ističemo da ovo činimo u godini kada su svi naši narodi i narodnosti svečano i radno obilježili 40 godina življenja u slobodi dostojnoj čovjeku, svjesni da se treba ju još više angažovati na daljem jačanju samoupravljanja i ukupnog društveno-ekonomskog razvoja u socijalističkoj, samostalnoj, samoupravnoj i nesvrstanoj Jugoslaviji.

Univerzitet u Banjaluci, nastao kao rezultat ukupnih dostignuća u razvoju naše socijalističke samoupravne zajednice na svijetlim tradicijama NOB-a i socijalističke revolucije, s ponosom nosi ime Dure Pucara Starog, velikog sina naših naroda, istaknutog revolucionara, koji je čitav svoj život posvetio pobjedi Titovih ideja, borbi za vlast radničke klase, za bratstvo, jedinstvo, ravnopravnost i socijalističko zajedništvo naših naroda i narodnosti. Njegovo svestrano i veoma angažovano djelovanje u revolucionarnom radničkom i komunističkom pokretu, kao jednog od najbližih saradnika i saboraca druga Tita, bilo je stalno prisutno u svim etapama naše socijalističke revolucije i savremene historije.

MOSTOVI KA BUDUĆNOSTI

Danas, kada obilježavamo 10-godišnjicu Univerziteta, osjećamo se dužni da posmatramo prošlost i sadašnjost kako bismo postali svjesni vlastitog djela. To je razmišljanje o generacijama koje su u ovom kratkom istorijskom periodu od 35 godina utkale svoje plemenite stvaralačke snage dajući puni doprinos revolucionarnom preobražaju našeg društva i gradeći mostove prema budućnosti.

Prije samo 40 godina u SR BiH imali smo 80% nepismenih stanovnika, a danas je ona pokrivena širokom mrežom osnovnih, srednjih, viših škola i fakulteta. Fakulteti, više škole i instituti udruženi u četiri univerziteta (Sarajevo, Banjaluka, Mostar i Tuzla) na kojima se skladno podiže i razvija naučna misao u oblasti tehnike, tehnologije i kulture, zasnovane na ideologiji marksizma i revolucionarnoj ulozi SKJ, značajno doprinose razvoju naše samoupravne socijalističke zajednice ravnopravnih naroda i narodnosti. Samo prije tri i po decenije u Banjaluci se upisalo prvih 38 studenata na Višu pedagošku akademiju sa

● Na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“ danas studira oko 9.000 studenata. U nastavno-naučni proces uključeno 350 naučnih radnika, među kojima 90 doktora i 128 magistara nauka

● Univerzitet u Banjaluci predstavlja asocijaciju u koju je udruženo 6 fakulteta, 3 više škole, 9 instituta i Univerzitet-ska biblioteka „Petar Kočić“

● Prva visokoobrazovna ustanova na ovom području bila je Pedagoška akademija, koja ove godine obilježava 35 godina uspješnog djelovanja

samo 4 profesora, koji su na ovom revolucionarnom tlu započeli poduhvat ostvarenja potreba i želja društva za naukom i obrazovanjem, s jasnom vizijom brzog društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja. To je vrijeme istinskog poleta u obnovi zemlje i izgradnje socijalizma. To je vrijeme u kojem narodi i narodnosti Jugoslavije, predvođeni Savezom komunista i drugom Titom, grade novo društvo, novo ne samo po društvenim odnosima koji su već uveliko na djelu, već i po moralu, socijalističkoj samoupravnoj svijesti i odnosima prema čovjeku i ljudskim vrijednostima.

NA TEMELJIMA KAB-a...

Iako bosnanskokrajiško područje do početka druge polovine ovog vijeka nije imalo viših škola i fakulteta, ipak za Banjaluku, a donekle i Bihać i Prijedor, može se reći da su bili „studentski centri“. Jer, i pored toga što ne postoje tačni podaci o broju Krajišnika koji su studirali na fakultetima u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu i u inostranstvu, stoji činjenica da je Klub akademika Banjaluka, osnovan 1935. godine, imao po 200 i više članova, a

njegove sekcije u drugim mjestima još toliko, pa ovaj podatak najbolje govori o tome da je nemali broj svršenih srednjoškolaca iz Bosanske krajine između dva rata svoje školovanje nastavljao u pomenutim univerzitetkim i fakultetskim centrima. Najveći broj ovih studenata, članova KAB-a, prije rata je bio napredno orijentisan, jer je ovo udruženje bilo jedno od glavnih uporišta KPJ i SKOJ-a.

Danas na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“ studira oko 9000 studenata, radi više od 350 naučnih radnika, od kojih oko 90 doktora i 128 magistara nauka. Univerzitet „Duro Pucar Stari“ sa 6 fakulteta, 3 više škole, 8 instituta i Narodnom i univerzitetkom bibliotekom „Petar Kočić“, lociranih u Banjaluci i Bihaću, dao je značajan doprinos razvoju društva i ostvarivanju klasne suštine i drugih ciljeva reforme. Sa zadovoljstvom ističemo da su dvije trećine studenata našeg univerziteta djeca radnika iz neposredne materijalne proizvodnje i poljoprivrednih proizvođača. Naime, kulturne, umjetničke, sportske i brojne druge aktivnosti, koje su sastavni dio rada i života Univerziteta, bitno utiču na obogaćivanje i dalju humanizaciju društvenog i kulturnog života i prevladavanja zatvorenosti i provincijskog načina mišljenja i ponašanja.

UNIVERZITET UDRUŽENOG RADA

Obilježavanje desetogodišnjice Univerziteta u Banjaluci vraća nas u razdoblje njegovog osnivanja — 7. novembra 1975. godine. Osnovan kao izraz naraslih potreba društva u cjelini i udruženog rada, od samog početka nazvan univerzitetom udruženog rada, što je svojim djelovanjem u proteklih 10 godina nastojao i da opravda. Sve ovo, uz bitnu činjenicu daje u Bosanskoj krajini, u kojoj živi oko 1.300.000 stanovnika, već postojala organizovana mreža fakulteta i viših škola i da su privreda i druge djelatnosti, u želji da prate jugoslovenska, evropska i svjetska dostignuća u naučno-tehnološkoj revoluciji, akcentirale naučnoistraživački rad u svojim sredinama, osnivajući za to institute, opredijelilo je društvenopolitičke organe i organizacije privrednu, društvene djelatnosti, visokoškolske organizacije i organe, te sve ostale da osnuju naš univerzitet.

Sve ove uslove koji su se stekli za osnivanje univerziteta, istakao je na svečanosti 7.11.1975. godine i drug Rato Dugonjić —

Dr Dragica Dodig: Univerzitet — stožer naučne misli

predsjednik Predsjedništva SR BiH, koji je, pored ostalog, naglasio „da su se u Banjaluci stekli svi potrebni uslovi... koji su zahtijevali da se napravi dalji korak u organizaciji školstva da bi se podstaklo njegovo širenje i još čvršće i neposrednije povezivanje sa udruženim radom u ovom dijelu Bosne i Hercegovine...“ On je izrazio posebno zadovoljstvo „... što se prvi univerzitet u Bosni i Hercegovini, poslije Sarajevskog, otvara u obnovljenoj Banjaluci, koja je zemljotresom iz 1969. godine teško postradala. Prije šest godina bio je to pravi grad strave, teško oštećen u svemu onome što služi građanima za obavljanje njihovih najelementarnijih potreba. Povodom ove svečanosti moraju se u prvom redu uputiti riječi priznanja građanima Banjaluke koji su, mada pritisnuti raznim nevoljama, našli u sebi snage i odlučnosti da uporedo rješavaju elementarne potrebe života (...), a da u isto vrijeme ne zaboravljaju na borbu za društvenu perspektivu koja se ne može ni zamisliti bez razvoja obrazovanja, nauke i kulture“.

Upravo je dobro da se prisjetimo ovih riječi danas kada imamo pred sobom ciljeve i zadatke iz Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, koji se ne mogu ostvariti bez aktivnog uključivanja nauke i obrazovanja i njihovog tretmana kao proizvodne snage društva.

DINAMIČAN RAZVOJNI PUT

Primajući rektorski lanac od predsjednika Skupštine opštine Banjaluka — inž. Seida Maglajlije, prvi rektor našeg univerziteta — prof. dr. Dragomir Malić koga je iz naših redova otrgla neumitna smrt, odao je priznanje svima koji su uložili ogromne napore da se osnuje prvi krajiški univerzitet i istakao ciljeve njegovog rada i djelovanja.

Univerzitet u Banjaluci nastao je kao izraz samoupravnog opredjeljenja radničke klase i drugih radnih ljudi, organizacija udruženog rada privrede i drugih djelatnosti, fakulteta i viših škola i naučnoistraživačkih organizacija i zajednica Bosanske krajine i naše republike. Kada je osnovan, u Univerzitet je udruženo 5 fakulteta, 3 više škole i 9 instituta, zavoda i naučnoistraživačkih centara u oblasti tehničkih, ekonomskih, pravnih i pedagoških nauka. Za proteklih deset godina ova mreža obogaćena je Medicinskim fakultetom (osnovan 1978. godine), Višom ekonomskom školom u Bihaću (osnovana 1979. godine kao zamjena za ukinutu VEK Š u Banjaluci), Institutom zaštitne, Institutom za istoriju i Univerzitetkom bibliotekom, tako da je danas u Univerzitet, kao dobrovoljnu asocijaciju fakulteta, instituta i viših škola, udruženo 6 fakulteta (Elektrotehnički, Ekonomski, Mašinski, Medicinski, Pravni i Tehnološki), 3 više škole (Pedagoška akademija u Banjaluci, Viša tehnička i Viša ekonomska škola u Bihaću), 9 instituta (Ekonomski institut, UNICEP — RO Institut za naučnoistraživački rad, razvoj i projektovanje, Institut za ispitivanje materijala, Institut zaštitne, AIPK „Bos. krajina“ — RO istraživačko-razvojni institut, SOUR „R. Čajavec“ — RO Profesionalne elektronike, Institut za istoriju, Centar za marksističko obrazovanje i političke studije „V. Masleša“, SOUR „Jelšingrad“ — Radna zajednica Stručne službe SOUR-a) i Narodna univerzitet-ska biblioteka „Petar Kočić“.

O dinamičnom razvoju Univerziteta kao cjeline i svake njegove članice ponaosob govori mnoštvo činjenica, kako onih kvantitativnih, tako još više onih koje se odnose na razvoj samoupravnih socijalističkih društveno-ekonomskih odnosa, na stvaranje svestrane socijalističke ličnosti i marksistički opredjeljene i samoupravno osposobljene za aktivan angažman u izgradnji socijalističkog samoupravljanja.

(Nastavak na 2. strani)

Duro Pucar Stari na svečanosti otvaranja Univerziteta u Banjaluci

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975-1985.

(Nastavak sa 1. strane)

Koliko je osnivanje Univerziteta doprinijelo demokratizaciji i disperziji ovog stupnja obrazovanja a time ga snažnije stavilo u funkciju ostvarivanja fundamentalnih ciljeva naše klasno-socijalne politike, najočitije govori podatak da je broj studenata za ovih deset godina povećan za skoro dva puta, sa 5000 na 9000 studenata, i to nakon svih restrikcija preduzetih od školske 1980/81. godine. Broj studenata povećan je u školskoj 1980/81. godini na oko 13.000 prema 5000, koliko ih je bilo upisano škole 1974/75. godine, dakle, za dva i po puta. Već u školskoj 1981/82. godini restriktivnom politikom upisa, posebno u oblasti društvenih nauka, ovaj broj je smanjen na 10.857, a u 1984/85. godini na 8821 i to redovnih za 8% a studenata uz rad čak za 39%, što predstavlja vjerovatno donju granicu, jer bi dalje smanjivanje, posebno u uslovima smanjenja standarda, imalo dugoročne posljedice na ukupan društveno-ekonomski razvoj.

U proteklom periodu, iako ne baš željenim intenzitetom povećan je i broj nastavnika i saradnika u stalnom radnom odnosu sa 149 u 1975. godini na 248, odnosno 289, računajući i 41 asistenta, koji su zaposleni u institutima i drugim organizacijama udruženog rada u Banjaluci. Broj nastavnika i saradnika u ovom periodu je udvostručen. Značajno je poboljšana i struktura nastavnika i saradnika, kao i njihov odnos prema zadacima u naučno-nastavnom procesu. Danas u institutima, zavodima i razvojno-istraživačkim centrima članicama Univerziteta, zaposleno je oko 900 istraživača, od kojih 19 doktora i 48 magistara nauka.

PREKO 11.000 DIPLOMIRANIH

S ponosom možemo istaći da je do sada na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari“ diplomiralo više od 11.000 studenata, čiji su stručni rad i samoupravna aktivnost uveliko ugrađeni u ukupne rezultate društveno-ekonomskog razvoja. Ova je brojka veća od one koja govori o ukupnom broju diplomiranih studenata poslije rata na području Bosanske krajine i šire regije. Kada se tome doda da je prilagodavanje visokoškolskih organizacija Univerziteta u obrazovanju onih kadrova koje je tražio udruženi rad, posebno tehničkih nauka, jer i onaj broj što je nezaposlen nije rezultat neadekvatne mreže fakulteta i viših škola na ovom području, nego privremene relativne stagnacije u razvoju privrede koja čim dobije polet u razvoju apsorbovaće i diplomirane studente na društvenom i drugim naukama.

Razvijanje visokog obrazovanja kao jedinstvenog dijela udruženog rada i jačanje višestrukih veza sa svim djelovima udruženog rada, posebno sa materijalnom proizvodnjom, bio je i ostao osnovni zadatak reforme visokog obrazovanja i prijeka potreba bržeg odvijanja samoupravne transformacije udruženog rada. U tom pogledu možemo već govoriti o određenim rezultatima takve orijentacije, mada intenzitetom ne možemo u cjelini biti zadovoljni. Ova veza se ostvaruje zajedničkim planiranjem i realizacijom naučnoistraživačkih projekata, zajedničkim utvrđivanjem osnovnih sadržaja nastavnih planova i programa, zajedničkim korištenjem i uzajamnom razmjenom kadrova, zajedničkim korištenjem laboratorija i opreme i na druge načine. Nekoliko krupnijih naučnoistraživačkih projekata realizovali su i realizuju zajedno fakulteti i organizacije udruženog rada.

SPREGA NAUKE I PRAKSE

Prema tome, ne samo naučno-nastavni, nego i naučnoistraživački rad Univerziteta afirmisao se na širem prostoru, označavajući u tom pogledu jednu izuzetnu prekretnicu u bosanskokrajiskim razmjerama.

Brojni naučni radovi, naučnoistraživački projekti, napose učestvovala i samostalno organizovanje brojnih naučnih skupova, a sve u smislu podstreka tog vida aktivnosti u udruženom radu i društveno-političkim zajednicama Bosanske krajine, SR BIH ISFRJ, samo

Dr Dragica Dodig, rektor

Stvoren snažan kadrovski potencijal

• Uporedo sa nastavno-naučnim, na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari“ odvija se intenzivan naučnoistraživački rad, čemu posebno značajan doprinos daju Instituti

• Na Banjalučkom univerzitetu dosad odbranjeno 16 doktorskih teza i 23 magistarska rada, a u okviru Univerzitetske biblioteke izdato 14 monografija, knjiga i časopisa

su dio tog značajnog djelovanja koje ima i te kako veliki značaj za društveno-ekonomski razvoj. Ovo tim prije što se zna da upravo udruženi rad danas vojuje jednu od najvećih poslijeratnih bitaka da on, svojom proizvodnom produkcijom i uopšte, bude što prisutniji i konkurentniji na inostranom tržištu. U toj bitci, bez sumnje, pobjeđuju oni koji imaju ostvarenu visoku proizvodnu tehnologiju, a koja je bliska svjetskoj tehnološkoj i tehničkoj revoluciji. To nije moguće ostvariti bez značajne kadrovske osnove, bez sopstvenog znanja i umijeća, bez naučnoistraživačkog djelovanja i to u svim vidovima privrednog i društvenog djelovanja.

O naučnoj i naučnoistraživačkoj djelatnosti nastavnika i saradnika govore i podaci da su oni u proteklom periodu objavili više od 4000 naučnih i stručnih radova, među kojima 142 knjige i udžbenika. Na Univerzitetu je u ovom periodu odbranjeno 16 doktorskih teza, 23 magistarska rada i jedan specijalistički rad, a u okviru Univerzitetske biblioteke izdato je 14 monografija, knjiga i udžbenika. Ako ovome dodamo i naučnoistraživačke aktivnosti naučnih radnika iz instituta, onda je to svakako značajan doprinos naučnoj misli i ukupnom društveno-ekonomskom razvoju.

ZAJEDNIČKE FUNKCIJE

Brojne zajedničke funkcije Univerziteta, među kojima posebno usklađivanje razvoja i rada fakulteta i viših škola, njihovog tješnjeg povezivanja sa organizacijama udruženog rada, posebno kada se radi o zajedničkim naučnoistraživačkim projektima, organizovanju naučnih skupova, radu na multidisciplinarnim naučnoistraživačkim projektima, usklađivanju nastavnih planova i programa, izdavačkoj djelatnosti, bibliotečkoj djelatnosti, društvenoj i kulturno-umjetničkoj i sportskoj aktivnosti studenata i njihovog standarda, ujednačavanju kriterija u kadrovskoj politici, izdavanju naučnih i stručnih časopisa, stambenoj problematici, jačanju kadrovske osnove Univerziteta kao cjeline, kao i pojedinih članica, zajedničkih katedri i drugo, tome daju poseban doprinos koji u narednom periodu treba kako ojačati, tako i proširiti.

Na Univerzitetu se odvija, u okviru Centra za društvene delatnosti studenata i Studentskog centra „Veljko Vlahović“ društvena i kulturno-umjetnička aktivnost, u kojoj su već postignuti značajni rezultati, posebno u okviru UKUD-a „Ivica Mažar“ i Sportskog društva „Rade Ličina“ odnosno Univerzitetske SOFK-e. U okviru ovih društava i drugih oblika djelovanja okuplja se veliki broj studenata, a rezultati rada već su poznati i van naše sredine. I na ovaj način se bitno utiče na obogaćivanje i dalju humanizaciju društvenog i kulturnog života studenata.

misli, svrstavši se u srednje razvijene jugoslovenske univerzitetske centre.

Zadatke koje smo u proteklih deset godina postavljali pred sebe ostvarili smo dosta uspješno, zahvaljujući, prije svega, velikim naporima i razumijevanju udruženog rada i društveno-političkih zajednica Banjaluke, Bosanske krajine i Republike, koji je, iako sam u veoma složenoj privrednoj situaciji, izdvajao značajna sredstva za stvaranje uslova za ostvarivanje funkcija Univerziteta. U ovom periodu značajna sredstva uložena su u izgradnju Univerzitetskog centra, Univerzitetske biblioteke, opreme, laboratorija, podizanje studentskog standarda, rješavanje stambenih problema, izdavačkoj djelatnosti, bibliotečko-dokumentacionoj osnovi, novih objekata, laboratorija i druge opreme instituta i za stvaranje drugih neophodnih uslova za rad, tako da danas najveći broj članica Univerziteta ima relativno dobre uslove za rad.

VEĆI OSLOMAC NA UDRUŽENI RAD

Međutim, i pored veoma značajnih napora koji su u proteklom periodu uloženi, biće nužno još intenzivnije nastaviti aktivnosti i obezbijediti odgovarajuće materijalne i druge uslove za dalji razvoj Univerziteta na kvalitativnoj osnovi. Posebno nas na ovom planu očekuju veliki zadaci u ostvarivanju odgovarajuće organizovane i samoupravno normirane slobodne razmjene rada i podizanje studentskog standarda, na čemu se najmanje postiglo. Sadašnje materijalne teškoće, vezane za sredstva, prostor, kadrove, s kojima se suočava Univerzitet, a posebno neke njegove članice, uspješnije ćemo rješavati ako budemo obezbijedili aktivan odnos svakog studenta i radnog čovjeka prema tim zadacima, ako budemo maksimalno koristili sve unutrašnje rezerve i mogućnosti i ako rezultati našeg rada budu još primjenljiviji širim društvenim potrebama i kao takvi valorizovani u socijalističkoj samoupravnoj praksi.

Iako je Univerzitet već dao značajan doprinos razvoju društva i udruženog rada, kako visokoobrazovanim kadrom, koji je već angažovan u praksi, tako i naučnim doprinosom rješavanju mnogih zadataka našeg samoupravnog, materijalnog i kulturnog razvoja i time sve više postaje dio udruženog rada, on još to nije u potpunosti i ne daje sve što bi trebalo i objektivno mogao dati, zbog čega će to predstavljati glavni pravac naše akcije u narednom srednjoročnom i dugoročnom periodu, čime ćemo dati i snažniji doprinos ostvarivanju politike Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Radi ovog on bi se morao prestrukturirati u unutrašnjoj organizaciji.

NAUKA — ORUŽJE RADNIČKE KLASJE

Već danas, a u bliskoj budućnosti posebno, ostvarivanje većeg društvenog standarda radnih ljudi i građana i zadovoljavanje sveukupnih potreba čovjeka i društva, zavisice od stanja nauke, od masovnog kolektivnog stvaralaštva, koje u eri naučno-tehnološke revolucije dobija strateško mjesto. U ovom smislu biće neophodno već u narednom srednjoročju nauki i obrazovanju dati posebno mjesto, mnogo značajnije od dosadašnjeg.

Naučni potencijali fakulteta, viših škola, instituta i udruženog rada, okupljeni oko ključnih projekata, posebno onih koji su istaknuti u društvenim ciljevima razvoja nauke i naučno-istraživačkog rada, moraju postati žarišta originalnog naučnog istraživanja, otkrivanja novih razvojnih mogućnosti, osmatračnice svjetskog razvoja nauke sa stanovišta vlastitih potreba društva. To je put kojim se rješavamo tehnološke i ekonomske ovisnosti.

Ili, kako je to još prije 35 godina vizionarski govorio Đuro Pucar Stari bliski Titov saborac, narodni heroj i junak socijalističkog rada, čovjek čije ime s ponosom nosi naš univerzitet već šest godina (13. decembra 1979. godine Univerzitet u Banjaluci je dobio ime „Đuro Pucar Stari“), ističući izuzetnu ulogu nauke kao oružja radničke klase u ovladavanju prirodnim bogatstvima i društvenim odnosima.

Na konstituirajuće sjednici Skupštine Univerziteta u Banjaluci, 7. novembra 1975. godine

Već od samog početka zajednički cilj Krajišnika je bio

UNIVERZITET UDRUŽENOG RADA

● U trenutku osnivanja Univerziteta u krajiškoj regiji bilo je oko 1,300.00 stanovnika, od kojih je trećina bila uključena u osnovne, srednje, više i visoke škole

Listamo požutjele stranice dokumenata i vraćamo se u 1975. godinu i kasnije...

Burni poslijeratni 30-godišnji razvoj naše zemlje i novi odnosi zahtijevaju skladnost razvoja svih oblasti života i rada, a što se tiče obrazovanja, ono je u tome imalo posebno mjesto.

Bosanska krajina to, po mnogo čemu, međašne 1975. godine, imala je milion i 300 hiljada žitelja. U osnovnim, srednjim višim školama i fakultetima bilo je više od 500 hiljada. Samo je Banjaluka te godine imala 26 centralnih i potpunih osnovnih škola sa 60 isturenih - seoskih škola koje je pohađalo 27.150 učenika, a nastavu je držalo 1.065 prosvjetnih radnika. U 13 srednjih škola radila su 422 nastavnika i profesora, a školovalo se 10.846 učenika. Na pet fakulteta i dvije više škole studiralo je 8.044 studenata, a radilo je 144 nastavnika i profesora, 35 doktora nauka, 31 magistar i 78 sa visokom stručnom spremom.

U privredi i vanprivrednim djelatnostima u Bosanskoj kraji ni bilo je zaposleno više od 300.000 radnika, a u banjalučkoj opštini oko 45.000. Mnogi kolektivi ovog regiona predstavljali su veoma mnogo ne samo u bosanskohercegovačkoj nego i u jugoslovenskoj privredi. Slična je bila situacija i u drugim oblastima, zdravstvu, kulturi, sportu, gdje su takođe zabilježeni kupni rezultati.

Sve ovo, uz prisutne procese u zemlji u pravcu decentralizacije univerzitetskih centara, doprinijelo je sazrijevanju uslova osnivanja sopstvenog univerziteta, kao izraza jasnih zahtjeva privrede - udruženog rada šireg područja ovog regiona.

Konkretno, bila su prisutna tri objektivna momenta koja su uticala na preciznije formulisanje razvojne koncepcije visokog školstva, a u smislu opredjeljenja za osnivanje univerziteta u širokoj društveno-političkoj aktivnosti kada je i rođena i realizovana ta istorijska ideja. Prije svega, osjećalo se i izvjesno zaostajanje razvoja privrede ovoga regiona u okviru SR Bosne i Hercegovine i Jugoslavije, mahom i zbog neadekvatnog kadrovskeg praćanja i potencijala. Zatim, struktura privrede Bosanske krajine, koja je, čini se, sama svoj specifikum u odnosu na neke druge regione. I, napokon, ona znana specifična situacija, u većem dijelu bosanskokrajiške regije, nakon katastrofalnog zemljotresa iz oktobra 1969. godine u svim oblastima društvene proizvodnje, društvene djelatnosti i ličnog standarda ljudi, što je višestruko zaoštravalo problem ostajanja, zadržavanja, uvećavanja i stimulanja kvalitetnog kadra, kao jedne od sudbonosnih komponenta daljeg brzog ukupnog razvitka ove regije.

Sve ovo, uz bitnu činjenicu da u Bosanskoj kraji ni, a posebno u Banjaluci, već postoje visokoškolske ustanove i fakulteti, te da je privreda, u želji da prati evropske i svjetska tehnološko-proizvodna kretanja, akcentirala naučnoistraživački rad u svojim sredinama, osnivajući zato adekvatne institucije i organizacije, opredijelilo je društveno-političke strukture, privredu, visokoškolske organizacije i organe, kao i sve ostale na iniciranje i vođenje aktivnosti na stvaranje uslova za osnivanje sopstvenog krajiškog univerziteta udruženog rada. Kao nikad dotada, u vrijeme osnivanja Univerziteta u Banja-

luci, savremeni društveni razvoj u uslovima naučno-tehničke i tehnološke revolucije nametao je nužno povezivanje nauke, naučnih saznanja, dostignuća i misli i proizvodnje u najširem smislu, kao i obrazovanje kadrova i koncentracije naučne misli u jedinstvenu cjelinu udruženog rada cijele regije.

Vraćajući se na početak i na godine uspješno pređenog puta, s željom da otrgnemo od nestrpljivog zaborava, interesantno je navesti šta su o Univerzitetu rekli drugi...

CCC

Na kraju, umjesto rezimea, neizbježno se nameće utisak da je dosadašnji put razvoja i stasjanje Univerziteta „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci, iako naoko kratak, potvrdio svoju dinamičnost, bogatstvo sadržaja, a time i pravilnu društvenu usmjerenost. Jer, razvijanje visokog obrazovanja kao jedinstvenog dijela udruženog rada i jačanje višestrukih veza sa svim dijelovima udruženog rada, posebno sa materijalnom proizvodnjom bio je i ostao osnovni zadatak reforme visokog obrazovanja i prijeka potreba brzog odvijanja samoupravne transformacije udruženog rada. S tim u vezi i dimenzija marksističke usmjerenosti Univerziteta svakodnevna je njegova karakteristika. Ulažu se napori da znanja mladih stručnjaka ne budu deficitarna na području marksizma, sociologije i filozofije, a posebno na području samoupravljanja organizacije rada, komunikacija unutar proizvodnje i realnog društveno-političkog života.

Muharem IMAMOVIĆ

Inž. SEID MAGLAJLIJA

Po sopstvenoj mjeri

.... Navedena iskustva i razvoj visokoškolskih institucija, kao i dostignuti stepen razvoja u pogledu stvaranja zajednice, treba dovesti u vezu sa iskustvima u formiranju univerziteta u našoj zemlji, kao i u razvijenim zemljama u svijetu. Nema potrebe poređenja sa starim univerzitetima kod nas, s obzirom na dimenzije i različitost uslova već jedino sa novoformiranim univerzitetima u Nišu, Rijeci... Očito da je riječ o manjoj zajednici lokalnog značaja, kojih ima sve više u organizaciji visokog školstva u nizu zemalja u svijetu...“ (Na sjednici Inicijativnog odbora 8. jula 1974. godine)

AKADEMIK DR EDHEM ČAMO

Naučni potencijali

.... Razvoj privrednih snaga u Jugoslaviji, a posebno u ovom regionu, traži jednu takvu instituciju. Univerzitet u Banjaluci treba da ima sve elemente kakve imaju ostali univerziteti u našoj zemlji. Orijentacija treba da bude usmjerena i na korištenje naučnih potencijala sa drugih univerziteta...“

(Na drugoj sjednici Inicijativnog odbora za osnivanje Univerziteta, 23. januara 1983. godine)

Dr NAIM AFGAN

Podsticati naučni rad

.... „Istakao bih da razvoj svakog univerziteta mora biti praćen i razvojem nauke. Samo kroz razvoj nauke moguće je obezbijediti dugoročniji razvoj Univerziteta. Uslovi za svaki univerzitet su, prije svega, kadrovi, i to oni mladi kadrovi koji mogu da ponesu naučnu misao jednog kraja...“

(Na drugoj sjednici Inicijativnog odbora za osnivanje Univerziteta)

RATO DUGONJIĆ,
ČLAN SAVJETA
FEDERACIJE

Uz obnovu i kadrovi

.... Posebno mi je zadovoljstvo što se prvi univerzitet u Bosni i Hercegovini poslije sarajevskog, otvara baš u obnovljenoj Banjaluci, koja je zemljotresom iz 1969. godine teško postradala. Prije šest godina bio je to pravi grad strave, teško oštećen u svemu onom što služi građanima za obavljanje njihovih najelementarnijih potreba. Povodom ove svečanosti moraju se u prvom redu da upute riječi priznanja građanima Banjaluke koji su, mada pritisnuti raznim nevoljama, našli u sebi snage i odlučnosti da uporedo rješavaju elementarne potrebe života - vodu, snabdijevanje, stanovanje, zdravstvene ustanove - a da u isto vrijeme ne zaboravljaju na borbu za društvenu perspektivu koja se ne može ni zamisliti bez razvoja obrazovanja, nauke i kulture. Uz svu solidarnu pomoć koja je pristizala iz svih krajeva Jugoslavije, građani Banjaluke morali su da se liše mnogih potreba, ili da odgode njihovo rješavanje, da bi mogli da razvijaju obrazovanje i posebno visoko školstvo kao temelj svog ukupnog daljeg razvoja...“

(Na svečanoj sjednici proglašenje rada Univerziteta)

DR DRAGICA DODIG, REKTOR UNIVERZITETA

Bolji uslovi za rad

„Možemo sa zadovoljstvom istaći da su posljednjih nekoliko godina, zahvaljujući razumijevanju radnih ljudi i građana Banjaluke, kao i Samoupravne interesne zajednice za visoko obrazovanje ostvareni značajni materijalni predujveti za dinamičniji razvoj Univerziteta „Duro Pucar Stari“. Izgrađeno je više od 15.000 m² novog učioničnog, čitaoničnog i laboratorijskog prostora, nabavljen je

moderni univerzitetski računar sa velikom memorijom. U oblasti zdravstvene zaštite vrijedno je istaći da rade tri studentske ambulante: stomatološka, ginekološka i ambulanta opšte prakse.

(Na svečanosti povodom obilježavanja devete godine Univerziteta)

ŽIVKO RADIŠIĆ,
PREDSJEDNIK
SO BANJALUKA

Pred krupnim zadacima

„Stvorili sm značajne društvene, materijalne i kadrovske uslove za uspješan rad Univerziteta. Današnjim svečanim proglašenjem preuzimamo odgovornost za dosljedno ostvarivanje zadataka i uloge Univerziteta u jačanju i razvoju marksističke nauke, teorije i prakse, kulturnog stvaralaštva i visokog obrazovanja za potrebe udruženog rada i u službi interesa radničke klase Jugoslavije, u razvoju samoupravnih socijalističkih odnosa i ostvarivanja reformskih zadataka u vaspitanju u duhu tekovina NOB-a i socijalističke revolucije, u jačanju bratstva, jedinstva i ravnopravnosti svih naroda i narodnosti naše socijalističke domovine, u izvršavanju zadataka koje pred nas postavljaju radnička klasa, Savez komunista i drug Tito.“

(Na svečanoj sjednici početka rada Univerziteta)

Dr IBRAHIM TABAKOVIĆ

Ponosni na ime i djelo Đure Pucara Starog

.... „Upravo usvojena odluka o davanju imena našem univerzitetu „Duro Pucar Stari“ predstavlja izraz želja i ispunjava ponosom i radošću studente i nastavnike, radničku klasu, radne ljude i građane Univerziteta, Bosanske krajine, Socijalističke Republike BiH i šire, što će ova obrazovna i naučnoistraživačka institucija, rođena i izrasla na potrebama udruženog rada, za višim društveno-ekonomskim, samoupravnim i kulturnim razvojem ovog područja

nositi ime istaknutog revolucionara jugoslovenskog radničkog i komunističkog pokreta, bliskog Titovog saborca, narodnog heroja i junaka socijalističkog rada...“

(Na svečanoj sjednici Skupštine Univerziteta povodom usvajanja odluke o davanju imena Univerziteta „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci)

Rektori Jugoslovenskih univerziteta na svečanosti u Banjaluci 7. novembra 1975. povodom osnivanja krajiškog Univerziteta

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975 — 1985.

DR BRANKO PIKULA, DEKAN MEDICINSKOG FAKULTETA

Put do vlastitih kadrova

● **Smatramo da je sasvim normalno da jednoj visokoškolskoj organizaciji treba pet godina da zaokruži studij, a potom još toliko da se kadrovski zaokruži**

— Univerzitet slavi deset godina, a njegov najmlađi fakultet — Medicinski tek je proslavio sedmu godišnjicu rada. Za ovo vrijeme smo napravili određene pomake naprijed, posebno u kadrovskoj politici. Imamo 35 asistenata, a polovina od njih su naši najbolji studenti iz nekoliko prvih generacija. Za ovih nekoliko godina nastavnici i saradnici su odbranili četiri-pet magistrata, a u toku je izrada velikog broja magistarskih i nekoliko doktorskih radova.

Očekujemo da će za deset godina svog postojanja fakultet vlastitim snagama pokriti nastavu najmanje četiri petine predmeta. Uostalom, smatramo i da je sasvim normalno da jednoj visokoškolskoj organizaciji treba pet godina da zaokruži studij, a potom još toliko da se kadrovski zaokruži.

Medicinski fakultet je i jedini na Univerzitetu koji je direktno uključen u neku složenu organizaciju udruženog rada — u Fakultetsko-medicinski centar Banjaluka. U okviru te asocijacije sklopili smo čvrst samoupravni sporazum sa Kliničko-bolničkim centrom, gdje se, praktično, poslije druge godine studija, odvija veći dio nastave. Imamo više od stotinu saradnika iz udruženog rada, angažovanih za praktičnu nastavu, a

svi su prilikom izbora prošli kroz istu proceduru kao asistenti.

U ovom momentu se praktično borimo da se stvore srednjoročni i dugoročni programi naučnoistraživačkog rada, koji bi bio zajednički za fakultet i udruženi rad. Već se razmišlja o osnivanju instituta za

da se novi i postojeći zdravstveni objekti dignu na viši nivo, kao i konkretna zdravstvena zaštita.

Uz puno razumijevanje nastavnika i studenata Medicinskog fakulteta za sve ekonomske teškoće u društvu, smatramo da ni na Univerzitetu ni u organima društvenopolitičke zajednice nije posvećeno dovoljno pažnje rješavanju smještaja prve dvije godine studija, što direktno indirektno usporava i kadrovske

UNIVERZITETSKI CENTAR: U trenutku predaha

bio-medicinska istraživanja, koji bi bio lociran u udruženom radu, a trebalo bi da obezbijedi

ponude i nabavku neophodne opreme.

S.S.

DR DŽEVAD KOLONIĆ, DEKAN ELEKTROTEHNIČKOG FAKULTETA

U SUSRET BUDUĆNOSTI

● **Za proteklih deset godina načinjeni su tek početni koraci koji bi ubuduće trebalo da idu u pravcu boljeg zajedničkog planiranja, racionalizacije naučno-nastavnog procesa i organizovanijeg povezivanja sa udruženim radom**

— Desetogodišnje postojanje Univerziteta u Banjaluci, njegovo dalje jačanje i razvoj velika su šansa za potpuniji svestran razvoj na ovom području, i to u prvom redu privrede, što je od ovakve institucije sasvim realno i očekivali — smatra dr Dževad Kolonić, dekan Elektrotehničkog fakulteta. Za sadašnji razvoj i uticaj Univerziteta moglo bi se reći da ispunjava ta očekivanja u onoj mjeri u kojoj predstavlja ustanovu od šireg društvenog interesa, čije je osnivanje bilo logičan slijed na određenom stepenu razvoja visokog školstva na području Bosanske krajine. Pitanje je, međutim, koliko je za ovo relativno kratko vrijeme Univerzitet uspio da razvije svoje mnogobrojne funkcije i da udovolji zahtjevima koji se pred njega postavljaju.

STVARATI SOPSTVENU FIZIONOMIJU

Elektrotehnički fakultet egzistira nešto duže nego Univerzitet u Banjaluci (redovni studij ovdje je organizovan još 1962. godine), ali, kako ističe dr Kolonić, osnivanje Univerziteta neosporno predstavlja značajan korak dalje u razvoju ove visokoškolske ustanove kao i svih drugih koje su u njegovom sastavu. Napredak je posebno vidljiv u razvoju funkcija Univerziteta, koje su ranije imali svaki fakultet zasebno. Međutim, protekli period od osnivanja do danas, može se ipak smatrati pionirskim, a ovaj Univerzitet tek u budućnosti treba da se svrsta u red razvijenih. Pri tom bi se moralo imati u vidu da jedan univerzitet ne može imati jednako dobro razvijene sve naučne oblasti. Stoga treba težiti da se postigne zavidan nivo samo u pojedinim, koje imaju najbolje preduslove za to. Svaki univerzietski centar, pa tako i Banjaluka, trebalo bi da ima nešto posebno, prepoznatljivo, vlastitu fizionomiju sa posebnim obilježjima kojima će se razlikovati od drugih. Deset godina je dosta kratak period da bi se to postiglo, ali ipak dovoljno

dug za povezivanje članica u ovu asocijaciju. I mađa je u tom pogledu dosta urađeno, ipak nema mjesta samozadovoljstvu, jer bi međusobni odnosi i saradnja mogli da funkcionišu mnogo efikasnije.

Ovo se, po mišljenju dr Kolonića, prije svega odnosi na utvrđivanje opštih programskih osnova i zajedničkih katedri za predmete iz zajedničkih osnova, čime bi se postigla racionalizacija naučno-nastavnog procesa. Osim toga, postoje sasvim realni uslovi, a i potreba, za efikasnijim korištenjem raspoloživog prostora, kao i za integracijom opreme.

Osim toga, nije dovoljno ojačala ni funkcija planiranja na nivou Univerziteta preko koga bi se morao ostvarivati veći uticaj u Zajednici univerziteta BiH i Republičkoj privrednoj komori prilikom utvrđivanja prioriteta u budućem razvoju pojedinih univerziteta, odnosno visokoškolskih ustanova u njihovom sastavu. Do sada se u tome nije daleko otišlo, jer je vladala praksa prema kojoj je svaka visokoškolska ustanova bila zaseban subjekat planiranja, pa univerzitet u tom pogledu nije predstavljao stvarnu asocijaciju preko koje bi se planirale potrebe udruženog rada za određenim profilima kadrova.

ZNAČAJNA ULOGA SIZ-a NAUKE

Kad je riječ o povezivanju sa privrednim organizacijama na planu naučnoistraživačkog rada, još smo daleko od pravog cilja — kaže dr Dževad Kolonić — jer ni približno nisu iskorištene mogućnosti za obostrano organizovanu saradnju. Doduše, Elektrotehnički fakultet ostvaruje relativno dobre rezultate, čak bi se moglo reći i veoma dobre — u poredenju s drugim fakultetima. Međutim, sve se to ipak zasniva na pojedinačnim prodorima, kako u angažovanju na projektima, tako i u razmjeni stručnjaka i opreme, odnosno saradnji u širem smislu. A to, opet, rezultira pojedinačnim uspjesima, što nas dosta opterećuje. Tim više što je prisutno saznanje da bi se mogla ostvariti daleko kvalitetnija saradnja. Ovakva opšta ocjena mogla bi se izreći i za saradnju sa pojedinim dijelovima „Rudija Čajaveca“, jer je relativno dobro razvijena, ali ne na onaj način i u onolikom obimu koji bi se mogao očekivati. Doduše, saradnja sa udruženim radom odvija se dobrim dijelom preko SIZ-a nauke

PROF. BOGOLJUB PRERADOVIĆ, DEKAN PEDAGOŠKE AKADEMIJE;

Za što kompletnijeg nastavnika

● **Reorganizacija Pedagoške akademije u nastavnički fakultet je nužnost trenutka, prilog stabilizaciji, vid racionalizacije visokog školstva i nasušna potreba unapređenja vaspitnog i obrazovnog rada**

— Pedagoška akademija je najstarija visokoškolska organizacija u Bosanskoj krajini. Dvadeset prvih godina je radila kao Viša pedagoška škola, a reforma obrazovanja i ukidanje učiteljskih škola, te zahtjev da nastavnici u osnovnom obrazovanju imaju isključivo višu i visoku stručnu spremu opredijelili su njen dalji rad kao Pedagoške akademije. Do reforme već je njene diplome imalo 2.400 nastavnika, koji uglavnom i danas rade u školama Bosanske krajine.

Sve veći zahtjevi društva za nastavnikom kao kompletnom ličnošću stavljali su i pred Pedagošku akademiju i njene radnike sve složenije zahtjeve. Samoobrazovanje je postalo uslov bez koga se nisu mogli ispuniti sve veći zahtjevi programa. U ovom djelu posla, ali i uopšte u radu Akademije, ogromnu ulogu je odigralo osnivanje Univerziteta „Duro Pucar Stari“.

Veliki broj nastavnika je za ovih deset godina završio post-diplomske studije i odbranio doktorske disertacije. Naši nastavnici su i autori mnogih udžbenika i priručnika za osnovne škole; referenti ili izvjestioci na nekoliko desetina republičkih, saveznih i međunarodnih naučnih skupova; stručni saradnici domaćih i inostranih naučnih i umjetničkih institucija; izlagači likovnih djela; autori sletskih vježbi... Akademija je i nosilac projekta „Uloga masovnih medija u ostvarivanju društvenih stavova o humanizaciji odnosa među polovima i odgovornom roditeljstvu“, čiji je generalni pokrovitelj Fond Ujedinjenih nacija za populacione aktivnosti. Pored toga, ova visokoškolska organizacija se bavi i organizacijom seminara, a izdaje i stručni časopis „Prilozi nastavi sh-sh jezika“.

Kao i visoko školstvo uopšte, Pedagošku akademiju muči materijalna oskudica, pa samim tim i niska primanja zaposlenih, a ima problema idenja vaspitnog i obrazovnog rada. Uostalom, takve zaključke je usvojila i Skupština Univerziteta „Duro Pucar Stari“ prihvativši na svojoj sjednici od 7. maja ove godine elaborat o ekonomskoj opravdanosti transformacije Pedagoške akademije u Banjaluci u nastavnički fakultet.

S.S.

Bosne i Hercegovine (pet do 10 projekata godišnje). I prema ostvarenim finansijskim rezultatima prevladava razmjena sa udruženim radom preko SIZ-a nauke, jer se na taj način obezbjeđuju dvije trećine prihoda, a preostala trećina putem direktne razmjene. Ovaj oblik saradnje najrazvijeniji je sa OOUR—ima u sastavu RO Profesionalna elektronika SOUR—a „Rudi Čajavec“, kao i nekim drugim subjektima kao što je „Jelšingrad, veći broj PTT organizacija u zemlji, SOUR AIPK „Bosanska krajina“ i druga. Organizovanija saradnja i u znatno većem obimu očekuje se sa budućim institutom za razvoj u okviru „Profesionalne elektronike“.

— U ovoj, kao i u nekim drugim oblastima, Univerzitet u Banjaluci još je na samom početku, mada su za minulu deceniju učinjeni početni koraci. Da bi se brže napredovalo i dostigao nivo vodećih univerziteta u zemlji, potrebno je još dosta učiti na iskustvima drugih, ali uz dosta vlastitih napora u iznalaženju pravog puta — kaže na kraju dr Kolonić.

N. STANOJEVIĆ—FAJKOVIĆ

Iz Kluba studenata elektrotehnike

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975 — 1985.

DR ĐURO VUKOVIĆ, DEKAN PRAVNOG
FAKULTETADecenija
afirmacije● **Od osnivanja do danas Univerzitet se afirmisao kao savremena naučno-nastavna i naučnoistraživačka organizacija**

Ako bi željeli da se ukratko osvrnemo na položaj, razvoj i radna Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ u Banjaluci moramo prije svega reći da je osnivanje ove visokoškolske organizacije veliki uspjeh Banjaluke i Bosanske krajine.

Desetogodišnji razvoj Univerziteta pokazao je ne samo da postoje potrebe za visokostrukim kadrovima, nego i da se ovi kadrovi mogu školovati vlastitim snagama. U razdoblju od osnivanja do danas Univerzitet se afirmisao kao savremena naučno-nastavna i naučnoistraživačka organizacija. Počelo se skromno, sa relativno malim brojem kadrova i opreme, da bi postepeno rastao broj nastavnika i asistenata, kao i tehnička opremljenost Institucije. Posebno treba istaći da je sve više nastavnika koji su počeli raditi kao asistenti, da bi vremenom stekli uslove za viša zvanja.

Na Univerzitetu studira veliki broj studenata raznih profila za potrebe privrede i drugih oblasti. Pojedini fakulteti su veoma dobro opremljeni sredstvima za rad. Uspostavljena je neophodna saradnja sa drugim fakultetima i visokoškolskim organizacijama u zemlji i inostranstvu. Nastavnici i saradnici postigli su značajne uspjehe u naučnoistraživačkom radu. Nastavnici i asistenti objavili su mnogo naučnih radova. Oni su dijelom štampali u Univerzitetској biblioteci, čije pokretanje treba posebno pozdraviti, a dijelom drugdje. Sve to pokazuje da se dobro započelo i da tim putem treba i dalje ići.

Dakako, postoje i problemi koji stvaraju teškoće daljem razvitku Univerziteta. Broj kadrova, na primjer, još je nedovoljan u odnosu na broj studenata s kojima bi trebalo da nastavnici i asistenti rade prema savremenim standardima nastave. Znatne teškoće postoje i pri nabavljanju stručnih knjiga i periodike. To posebno vrijedi za strane publikacije, do kojih se danas teško može doći zbog nedovoljnih deviznih sredstava. Ovo bi se moralo hitno riješiti, jer u bibliotečkom fondu nastaju vakuumi koje će kasnije biti nemoguće popuniti. Naučnoistraživački rad se takođe susreće s problemima nedovoljnih

finansijskih sredstava. Sve je teže objavljivati naučne i stručne radove. To ima dvostruko nepovoljne reperkusije. S jedne strane dolazi do zastoja u prezentiranju udruženom radu najnovijih naučnih dostignuća, a s druge strane se fakulteti i naučni radnici ne mogu legitimisati svojim dostignućima. Saradnju s domaćim i stranim univerzitetima i drugim naučnim organizacijama trebalo bi intenzivirati, što je neophodan uslov za optimalna dostignuća u svakoj naučnoj oblasti. Ako je tačno da nauka ne poznaje granice, to onda ima poseban značaj za mlade univerzitete.

Ova i druga pitanja trebalo bi što prije riješiti. Preduslov toga je kompletno i pravilno sagledavanje potrebe Univerziteta i njegovih članica, te adekvatno finansiranje njihovog rada. Upravo kada se radi o ovom posljednjem nismo do sada imali najstrebijarješnja, pa jeto sigurno jedan od prioritarnih zadataka. Vjerujemo da ćemo uz pomoć šire zajednice, riješiti ove probleme i tako stvoriti uslove za dalji, još uspješniji rad.

Dr Dragomir Malčić, prvi rektor Univerziteta u Banjaluci (desno) u društvu s dr J. Besarevićem, tadašnjim rektorom Sarajevskog univerziteta

Sa svečanosti na kojoj je (13. decembra 1979) Univerzitet u Banjaluci dobio ime Đure Pucara Starog. U prvom redu su supruge i kći Đure Pucara

DR JOVO MRĐA, DEKAN MAŠINSKOG FAKULTETA

Jačati vezu
s udruženim radom

Obilježavanje svečanog jubileja, desetogodišnjice djelovanja Univerziteta „Đuro Pucar Stari“, prilika je da se sagledaju rezultati, uspjesi i propusti i planiraju pravci budućeg razvoja. Nema sumnje da je uloga Univerziteta veoma značajna. Govori o tome najbolje veliki broj stručnjaka koje je privreda Bosanske krajine dobila u protekloj deceniji.

Prof. Jovo Mrđa, dekan Mašinskog fakulteta u Banjaluci, koji je imao priliku da prati razvoj Univerziteta od osnivanja do danas, kaže:

— Univerzitet je u vremenu koje je iza nas dao sve od sebe i afirmisao se svojim radom u naučnom, kulturnom i razvojnom pogledu. Bez obzira na to što se rodio i razvijao u godinama kad je došla do izražaja privredna kriza u cijeloj zemlji, on je savladao brojne prepreke, otvarajući put ka daljem i bržem razvoju Banjaluke i cijele regije.

OSLONAC NA
SOPSTVENE SNAGE

Šta činiti da se obezbijedi dalja uzlazna linija Univerziteta? — Potrebno je insistirati na čvršćoj povezanosti i međusobnoj saradnji fakulteta na Univerzitetu. Tu prvenstveno mislim na potrebu značajnijeg objedinjavanja pojedinih funk-

cija, odnosno na objedinjavanje sličnih aktivnosti na fakultetima, vodeći pri tome računa o racionalizaciji nastave i podizanju kvaliteta naučno-nastavne organizacije. Nadalje, u vremenu koje dolazi trebalo bi značajniju pažnju posvetiti jačanju veze s udruženim radom, što je do sada bilo u drugom planu. Tek u posljednje dvije-tri godine ostvaruje se nešto bolja saradnja s privredom, ali ona još nije dostigla zadovoljavajući nivo. Moramo se založiti za prevaziđavanje ove slabosti, jer to je u skladu s ekonomskom politikom naše zemlje, s politikom oslanjanja na sopstvene snage, čime bi se i opravdalo shvatanje da je Univerzitet asocijacija udruženog rada.

U okviru Univerziteta u Banjaluci uspješno djeluje i Mašinski fakultet, koji je počeo rad najprije kao odjeljenje sarajevskog mašinskog fakulteta još 1971. godine. U proteklih 14 godina postignuti su značajni rezultati. Podatak da su do sada završila studij mašinstva i otišla u udružen rad 682 diplomirana mašinska inženjera, takođe i 171 inženjer, govori mnogo. Vrijedno je napomenuti i to da na Fakultetu radi 8 doktora nauka, 14 magistara, da je u toku izrada 13 prijavljenih doktorskih disertacija i 11 prijavljenih magistarskih radova. U nesumnjive uspjehe spada svakako i postdiplomski studij iz proizvodnog mašinstva i organizacionih nauka organizovan prvi put prošle godine.

INTENZIVNIJI
NAUČNOISTRAŽIVAČKI
RAD

Posljednjih godina dobio je značajnu i naučnoistraživački rad. Tako je dosad na Mašinskom fakultetu završeno 14 naučnoistraživačkih projekata, finansiranih dijelom sredstvima Republičkog SIZ-a nauke, a dijelom udruženog rada. Izveden je i veliki broj raznih

stručnih projekata, uglavnom iz oblasti energetike.

— Iz našeg fakulteta — ističe prof. Jovo Mrđa — izlaze stručnjaci, koji na sreću, ne osjećaju i ne nose breme nezaposlenosti, jer se, po pravilu, ne zadržavaju na birou za zapošljavanje. Imamo i podatke da se oni vrlo dobro snalaze u firmama širom Jugoslavije, ali je potreba za mašinskim inženjerima izražena i na području koje pokriva naš univerzitet, u čemu je vidljiv i veliki doprinos Mašinskog fakulteta uspješnom razvoju cijele privrede, a posebno mašinske industrije. Rezultati su očigledni, ali nismo pošteđeni ni brojnih problema, od kojih nas neki prate svih 14 godina, koliko djelujemo. Kad ovo kažem, mislim prvenstveno na nedostatak laboratorijskog prostora i opreme, što ozbiljno dovodi u pitanje izvršenje osnovnih zadataka Fakulteta u oblasti naučnoistraživačkog i naučno-nastavnog rada. Uslove za bavljenje ovim radom trebalo bi značajno poboljšati i tome se u daljem razvoju moramo okrenuti, što će obezbijediti još kvalitetnije kadrovsko jačanje fakulteta odgovarajućim profilima naučnih radnika, potrebnih i fakultetu i udruženom radu.

Radi postizanja boljeg uspjeha i kvalitetnijeg uvođenja studenata u naučnoistraživački rad nabavljena je neophodna oprema i stvoreni bolji uslovi za rad laboratorije, gdje će studenti pored teoretskih sticati i praktična znanja, neophodna za jedan viši kvalitet.

Dr Mrđa na kraju reče: — Što se tiče daljih planova, nastojaćemo da proširimo saradnju s „Krajinametalom“ iz Bihaca, Rudnikom željezne rude Ljubija, Fabrikom motora u Sarajevu, „Jelšingradom“, i „Rudijem Čajavecom“. Zbog velikog broja zainteresovanih ponovo je organizovan studij uz rad, ali samo za studente treće i četvrte godine.

L. MARTINOVIĆ

JUBILARNA
PRIZNANJA

Skupština Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ u Banjaluci odlučila je da za desetogodišnji doprinos u razvoju ove visokoškolske asocijacije i ostvarivanju njegovih funkcija dodijeli plakete onim kolektivima na koje se stalno moglo računati. Tako su ova visoka univerzitetska priznanja pripala univerzitetima iz Sarajeva, Osijeka, Maribora i Bitolja, kao i Ekonomskoj akademiji u Krakovu, te SIZ-ovima za visoko obrazovanje i nauku BiH, osnovnim privrednim komorama i skupštinama opština Banjaluke i Bihaca, složenim organizacijama udruženog rada AIPK „Bosanska krajina“, UNICEP, KPK „Krajišnik“, GIK „Kozara“, „Krajinaturist“, „Krajinatrans“, Medicinsko-fakultetski centar, „Rudi Čajavec“, „Jelšingrad“ iz Banjaluke, „Kombiteks“ iz Bihaca, „Agrokomerc“ iz Velike Kladuše i „Elektrobosna“ iz Jajca. Plakete Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ su dodijeljene i radnim organizacijama Rudnik Ljubija, „Elektrokrajina“, „Triko“ Bosanska Gradiška i Tvornica obuće „Demos“ iz Dervente.

Pohvale za uspješnu saradnju u toku desetogodišnjeg postojanja Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ dodijeljene su profesoru Pašeku Zbigljevu iz Krakova i skupštinama opština Bosanska Gradiška, Čelina, Ključ, Kotor-Varoš, Laktaši, Skender-Vakuf, Srbac, Bosansko Grahovo, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Cazin, Titov Drvar, Velika Kladuša, Glamoč, Jajce, Šipovo, Bosanski Novi, Prijedor i Derventa.

Sva priznanja biće uručena na svečanosti povodom Dana Univerziteta, 13. decembra ove godine.

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975 — 1985.

Između prošlosti i budućnosti

● **Dr Mićo Carević:** „Nalazimo se u fazi razvoja kada znanje predstavlja najrevolucionarnije proizvodne snage, kapital koji je važniji od novčanog kapitala“

● **Dr Sabahudin Osmančević:** „Mislim da se Univerzitet, shvaćen kao dobrovoljna asocijacija fakulteta, viših škola i instituta u Banjaluci, i pored različitog intenziteta u posljednja dva petogodišta, razvijao uzlaznom linijom i da je dao značajan doprinos ukupnom društveno-ekonomskom razvoju“

Univerzitet „Đuro Pucar Stari“ napunio je jednu deceniju svog naučnog i kulturnog života. To je bio razlog što smo se obratili nekolicini naših poznatih profesora i angažovanih društveno-političkih radnika da nam iz svog ugla prekomentarišu razvoj Univerziteta u proteklom periodu.

Naš prvi sagovornik bio je dr IBRAHIM TABAKOVIĆ, redovni profesor na Tehnološkom fakultetu u Banjaluci.

BOLJI STANDARD STUDIRANJA

Kovačević: Profesore Tabakoviću, Vi ste na Univerzitetu obavljali značajne funkcije prorektora i rektora 6,5 godina, što je gotovo cijelo vrijeme egzistiranja Univerziteta. Možete li nam, s obzirom na Vaše bogato iskustvo rada na Univerzitetu, reći kako gledate na protekli period i kako biste željeli vidjeti Univerzitet u budućem periodu.

Dr IBRAHIM TABAKOVIĆ: Imao sam čast i zadovoljstvo da kao prorektor Univerziteta saradujem sa prvim rektorom profesorom dr Dragomirom Malićem, jednom izuzetnom ličnošću velikog poštenja i široke kulture. Od njega sam prihvatio ideje i zadatke o tome šta je „preče od prečega“ u razvoju Univerziteta. U svakom slučaju to je nastojanje da se podigne standard studiranja. Zahvaljujući razumijevanju šire društvene zajednice u tom pogledu postignuti su značajni rezultati. Izgrađen je novi objekat Univerzitetskog centra, Univerzitetska biblioteka, stvoreni su uvjeti za rad Medicinskog fakulteta, organizirana je zdravstvena zaštita studenata preko odgovarajućih ambulanti, sanfran je Studentski dom koji je bio teško oštećen u zemljotresu 1981 godine, izgrađena su prva dva sportska terena budućeg Univerzitetskog sportskog centra, itd.

Veliki događaj u kratkoj istoriji našeg Univerziteta, na koji sam ponosan kao aktivni učesnik, je 13. decembar 1979. godine kada je Univerzitet ponio ime istaknutog revolucionara jugoslovenskog radničkog i komunističkog pokreta i jednog od najbližih Titovih saradnika - Đure Pucara Starog.

Na Vaše pitanje - kakav bih Univerzitet želio vidjeti u budućnosti - nije lako odgovoriti. Želio bih da se Univerzitet „Đuro Pucar Stari“ po svojim naučnim rezultatima i materijalnim standardima približe onim najrazvijenijim. Ali, moramo priznati da se između želja i mogućnosti nailazi na objektivne, ali nažalost i na subjektivne prepreke.

DOPRINOS UKUPNOM RAZVOJU

Kovačević: s obzirom da imate, profesore Osmančeviću, značajno iskustvo s radom na Fakultetu i Univerzitetu (jer ste bili prvi predsjednik Izvršnog odbora Skupštine Univerziteta, dekan Ekonomskog fakulteta, a sada ste i prorektor Univerziteta) možete li nam reći kako gledate na protekli period 10-godišnjeg postojanja Univerziteta i šta biste nam mogli reći o tome kako gledate na naš Univerzitet u budućnosti?

Dr SABAHUDIN OSMANČEVIĆ: Prijenešta odgovorim na Vaše pitanje želim da istaknem dvije osnovne stvari: prvo, za postojanje Univerziteta u određenoj sredini nužno je obezbijediti određene predušlove kako one materijalne tako i kulturne, naučne, obrazovne i druge, odnosno sredinu koja prihvata Univerzitet kao usmjeravajući organizam u nauci, obrazovanju, kulturi umjetnosti, društveno-ekonomskom razvoju.

Drugo, mislim da je upravo Banjaluka i kao grad i kao kulturni, obrazovni, naučni, zdravstveni i drugi centar Bosnske krajine imala sve ove predušlove. Zato mi smetaju neka razmišljanja prema kojima disperziju visokog

obrazovanja uopšte nije trebalo činiti, pa ni u onim uslovima kada su zato ispunjene sve pretpostavke, kao što je to bilo u slučaju Banjalučkog univerziteta. Jasno, ove uslove treba posmatrati i shvatiti u relativnim odnosima prema drugima.

A sada da pokušam odgovoriti na Vaše pitanje. Mislim da se Univerzitet, shvaćen kao dobrovoljna asocijacija fakulteta, viših škola i instituta u Banjaluci, i pored različitog intenziteta u posljednja dva petogodišta, u ovom desetljeću razvijao uzlaznom linijom i da je dao značajan doprinos u ukupnom društveno-ekonomskom razvoju. Kada kažem različitog intenziteta, onda mislim u prvom redu na to da se ekonomska kriza, koja je posebno došla do izražaja u drugom petogodištu, neminovno morala odraziti i na razvoj Univerziteta. No, i pored izvjesnog zastojanja u razvoju, mislim da je dostigao stepen srednje razvijenog univerziteta u Jugoslaviji.

Kada se radi o budućnosti našeg Univerziteta onda mislim da on ima sve pretpostavke da se razvije i postane još više sjedište naučne misli, nauke, naučnoistraživačkog rada i obrazovanja visokostručnih kadrova. Za ovo će, po mom mišljenju, biti nužno s jedne strane intenzivirati aktivnosti unutar Univerziteta u njegovom funkcionalnom prestrukturiranju, kako bi se stvarno koristile njegove prednosti i stvarne mogućnosti, i s druge obezbijediti jednak društveno-ekonomski položaj nauke i obrazovanja s materijalnom proizvodnjom. Kod ovoga će biti nužno radi-

SAGOVORNICI:

- **Dr IBRAHIM TABAKOVIĆ**, raniji rektor, redovni profesor Tehnološkog fakulteta,
- **Dr SABAHUDIN OSMANČEVIĆ**, prorektor, redovni profesor Ekonomskog fakulteta,
- **Dr KJAZIM KRAJIŠNIK**, raniji prorektor, vanredni profesor Ekonomskog fakulteta,
- **Dr MIĆO CAREVIĆ**, raniji prorektor, redovni profesor Pravnog fakulteta,
- **ŽIVKO RADIŠIĆ**, predsjednik prve Skupštine Univerziteta, republički sekretar za narodnu odbranu BiH

kalno i hitno mijenjati odnose u slobodnoj razmjeni rada u ovoj oblasti. Nužno će biti napustiti linearnu restriktivnu ekonomsku politiku u zajedničkoj i opštoj potrošnji, jer se njome ne može postići dalji razvoj nauke i obrazovanja. Nauci i obrazovanju morase dati i u ovim otežanim uslovima drugačiji tretman i učiniti ih odgovornim za rezultate rada

Na svečanosti otvaranja Univerzitetske biblioteke „Petar Kočić“

IMALI SMO RAZUMIJEVANJE I PODRSKU

Kovačević: Profesore Krajišnik, bili ste najprije prorektor Univerziteta, potom dekan Višeekonomsko-komercijalne škole u Banjaluci, a potom i dekan Ekonomskog fakulteta. Možete li nam reći nekoliko riječi o tome kako iz današnjeg ugla posmatrate protekli period i kako bi on po Vašem mišljenju, trebao izgledati u budućnosti?

Dr KJAZIM KRAJIŠNIK: Prije svega, želim istaknuti veliko razumijevanje udruženog rada i društveno-političkih organizacija i društveno-političke zajednice već na početku rada Univerziteta. I to, prije svega, u pogledu velikog odziva na udruživanju sredstava za inicijativu u pogledu konstituisanja i pokretanja rada Univerziteta. Vjerovatno bi rezultati u razvoju Univerziteta bili umanjeni da tih sredstava i dobre volje nije bilo.

Drugo, i pored rezultata koji su postignuti u protekloj dekadi razvoja Univerziteta, ipak je taj razvoj pratio i određen broj slabosti. Naročito onih koje se tiču organizovanosti visokoškolske mreže, kao što su pitanja: racionalizacije, izvođenja naučno-nastavnog procesa, konstituisanja katedri, zajedničkog korištenja prostora, zajedničkih službi. Voca racionalizacija ovih djelatnosti i potreba svakako bi morale da se odrazi na veće investiranje potreba naučno-nastavnog rada, što u budućnosti svakako treba imati na umu.

Takođe, desetogodišnji period je značajan za određene analize. Tako, sve se više visokoškolske institucije uključuju u naučni proces, povezujući se sa udruženim radom. To su još počeci, ali ipak značajni.

U cjelini gledajući, sve to pokazuje ispravnost djelovanja visokoškolskih institucija koje, s obzirom na stvarne potrebe društva, sve više, se moraju okretati udruženom radu i potrebama društva. Tu postoji dovoljno prostora da Univerzitet sa svojim kadrovima još više razvije svoju ulogu i funkciju u razvoju materijalne proizvodnje, a takođe i u razvoju nauke na Univerzitetu.

ZNANJE — NAJVEDNIJI KAPITAL

Kovačević: Vi ste, profesore Careviću, poznati po britkoj, oštroj i kritičkoj riječi. Možete li nam, kao prvi prorektor Univerziteta i kao bivši dekan Pravnog fakulteta, nešto reći o tome šta mislite kako nam se odvijao naučno-nastavni proces na Univerzitetu u proteklom periodu i kako bi on, prema Vašem mišljenju, trebalo da izgleda u narednom periodu?

Dr MIĆO CAREVIĆ: Osim Elektrotehničkog fakulteta i Pedagoške akademije, sve visokoškolske ustanove Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ formirane su u posljednjih deset godina. Naučno-nastavni proces na njima počeo je u znaku entuzijazma i svestranog angažovanja prvog kadrovskog sastava, da bi se kompenzirale materijalne, prostorne, kadrovske i druge oskudice koje su pratile početak. Ipak, malo pomalo, fakulteti su se izvlačili iz te prve faze koji su za ovo kratko vrijeme postigli vidne rezultate - neki veće, neki manje.

Prof. dr Ibrahim Tabaković

Naučno-nastavni proces je višeznačan pojam. Ako ga posmatramo u vidu nastave, vježbi, ispita i drugih oblika obrazovanja on je uglavnom zaokružen vlastitim kadrom. Drugo je pitanje kvaliteta naučno-nastavnog procesa, koliko on služi ovladavanjem savremenim i neophodnim znanjima. Sigurno je da u tome ozbiljno zaostajemo u cijeloj zemlji.

Posljednjih godina sve više se govori o naučnom radu i stvaralaštvu, koji bi nas u kraćoj budućnosti uvrstio u razvijene zemlje. O tome se još više govori nego što se to podstiče. Društvo koje sebe projektuje da bude savremeno, i još socijalističko i samoupravno-moralno bi drukčije i da naučno misli i radi. Zato je više nego ikad potrebna stvaralačka inteligencija, koja će biti prožeta, ciljevima revolucije, koja naučno-kritički istražuje i stvara. Stvaralaštvo postaje presudno za izlazak iz sadašnje ekonomske i političke situacije, za prelazak iz „ranog socijalizma“ na viši nivo materijalnog, tehničkog, kulturnog razvoja. Taj zaokret se ne može izvršiti bez stvaralačke inteligencije: ona postaje novi, najmoderniji radno-proizvodni sloj novog doba. Nalazimo se u fazi razvoja kada znanje predstavlja najrevolucionarnije proizvodne snage, kapital koji je važniji od novčanog kapitala.

Nažalost, u naučno-stručnoj inteligenciji mamo suviše „mrtvog kapitala“ mnogo veće potencijale nego što ih društvo koristi. I u OOUR-ima jedan dio stručne inteligencije se drži na distanci, a i ona je dobrih dijelom malograđanski orijentirana, oprezna i povučena.

Iz toga proizlazi i potreba radikalnijeg mijenjanja naučno-nastavnog procesa, daleko više stvarnog studiranja, napuštanje prevelike i nesavremene verbalne nastave. Obrazovni sistem zaostaje u stvaranju savremene naučno-stručne inteligencije, osim u rijetkim slučajevima. To područje je uglavnom prepušteno obrazovnim institucijama, koje su suviše zatvorene, nedovoljno opremljene sredstvima i kadrovima.

Naučni kadrovi na mnogim fakultetima su nisko pokretljivi; kada se na fakultet dođe - tu se doživljava i ostane. Trebalo bi, dakle, daleko više raditi na naučno-istraživačkim i operativnim projektima i saradivati sa privredom i drugim društvenim ustanovama. Osim toga, neophodna je sasvim drukčija organizacija i grupisanje naučno-stručne inteligencije i učiniti je odgovornom za društveni razvoj.

Predio: Braco KOVAČEVIĆ

JUBILARNI RAZGOVORI

Studenti o Univerzitetu

OTVORITI ŠUMARSKI FAKULTET

Jovo Ivelić, student elektronike:
— Naš univerzitet je u prvom desetljeću svog postojanja ostvario, po mom mišljenju, sve zadatke koji su se pred njega postavili. Raduje to i nas studente, a banjalučkoj privredi, odnosno privredi Bosanske krajine, donosi novi kvalitet. Mladi stručnjaci za naše firme znače mnogo, ali udruženi rad im još ne posvećuje dovoljno pažnje. Vjerujem da bi jačanju Univerziteta i privrede na području koje on pokriva značajno doprinijelo otvaranju šumarskog fakulteta, naravno kad bi to mogućnosti dozvolile. S obzirom na razvijenost drvne industrije na ovom području, ovo bi svakako bilo opravdano.

ZANEMARENA SARADNJA SA UDRUŽENIM RADOM

Čamil Hurić, student elektrotehnike:
— Da bi se naša privreda zaista mogla pohvaliti kadrom koji se obrazuje na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“, neophodno je u toku studija posvetiti veću pažnju saradnji studenata sa udruženim radom. Ovaj oblik saradnje zanemaren je na gotovo svim fakultetima, za što ja ne nalazim opravdanje. I na Elektrotehničkom fakultetu u Banjaluci evidentan je ovaj problem.

Jovo Ivelić

Čamil Hurić

Mira Arambašić

kojem bi se u narednim godinama trebalo da okrenu i profesori i organizacije udruženog rada, u čemu bi imali punu podršku nas studenata.

POOŠTRITI KRITERIJE PRIJEMA STUDENATA

Miran Đukić, student Pedagoške akademije:
— Lijepo je to što imamo mnogo studenata koji će kroz izvjesno vrijeme postati ekonomisti, pravnici, tehnolozi, mašinski inženjeri, nastavnici... alismo zanemarili kvalitet, a i problem nezaposlenosti, koji tek sada počinjemo ozbiljnije da rješavamo. Zato predlažem da se kod kvalifikacionih ispita, kojise praktikuju na svim fakultetima, pooštre kriteriji. Bolje je da na fakultetima imamo i nepopunjenih mjesta nego ovako. Jer, prijem svih, pa i onih koji ne zadovoljavaju ni predviđeni minimum predznjanja umanjuje na samom početku kvaliteta i značaj studiranja, a i vrijednost ostalih studenata, o čemu bi Univerzitet u budućnosti trebalo da vodi računa.

ZNAČAJNI KULTURNI SADRŽAJI

Mira Arambašić, student elektrotehnike:
— Kad je Banjaluka prije deset godina postala univerzitetski grad vjerovatno se nijeni pretpostavljala šta će to sve značiti i kakvu će ulogu on odigrati. Ne gledam ja to samo sa naučno-nastavnog aspekta, ni sa aspekta privrednog i društvenog razvoja. Vrijedno je istaći i sve ostalo što nam je omogućeno dok studiramo u Banjaluci. Ovdje mislim na kulturne sadržaje koji nisu izostali. Apsolventska ekskurzija, bratski susreti sa studentima drugih gradova, plesne i ferijalne večeri, organizovani odlasci u pozorište, na izložbe... Sve je to sastavni dio studentskog života, vjerovatno najljepšeg doba koje mi, na sreću, provodimo u ovom univerzitetskom gradu.

OTVORITI PEDAGOŠKI FAKULTET

Mile Erceg, student Pedagoške akademije:
— Mislim da bi Banjaluka, uz do sada otvorene fakultete, mnogo dobila prerastanjem Pedagoške akademije u fakultet. Vjerujem da su i drugi uočili neophodnost ovakve promjene, posebno zbog toga što većina onih koji završe ovdje nastavljaju studiranje u gradovima gdje postoje odgovarajući fakulteti i pri tome polažu mnogo dodatnih ispita. Otvaranje ovakvog fakulteta značilo bi mnogo za jačanje Univerziteta, a i za razvoj školstva uopšte, jer bi obezbijedilo lakše dolaženje do odgovarajućeg kvalitetnog nastavnog kadra.

ZA LJEKARE IMA POSLA

Sevala Botonjić, student medicine:

Sevala Botonjić

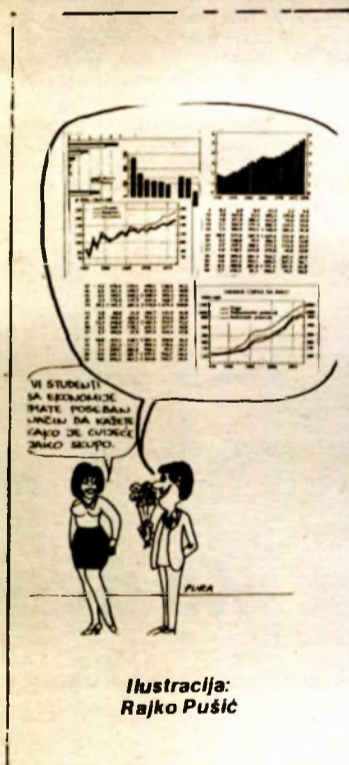

Studenti Pravnog fakulteta na nastavi

— Otvaranje Medicinskog fakulteta u Banjaluci prije šest godina svakako da ima svoje opravdanje. Doprinijelo je to značajnijem jačanju Univerziteta, a Banjaluci i okolini, u kojima se do tada osjećao nedostatak ljekara, omogućilo rješavanje ovog velikog problema. Studenti medicine, za razliku od kolega sa Ekonomskog i Pravnog fakulteta, sretni su što će, kad završe fakultet, imati priliku da se brzo zaposle. Mislim da bi značajnije korake trebalo poduzeti na drugim fakultetima koji školuju kadar za koji se zaposlenje teško nalazi. U tom smislu bi Univerzitet u budućnosti trebalo nešto da izmijeni.

NISMO BEZ PERSPEKTIVE!

Hašim Sedić, student tehnologije:

Ilustracija:
Rajko Pušić

— Dobra organizovanost na nivou Univerziteta dolazi do izražaja i na tehnološkom fakultetu. Ne mislim tu samo na nastavni proces, nego i na sva prava koja studenti imaju na Fakultetu. Sigurno da je od posebnog značaja što sami utvrđujemo ispitne rokove i nailazimo na podršku profesora kod

Bogoljub Stanković

rješavanja svih problema. Bitno je i to što većina naših studenata koristi stipendije, pa nas ne čeka problem nezaposlenosti. Posla za tehnologe ima, pa bio to manji ili veći grad, niko ne bira.

STUDIRATI JE LIJEPO...

Ljubica Kosovac, student prava:
— Time što je Banjaluka postala univerzitetski grad omogućeno je omladini iz manjih sredina da dođu ovdje i ostvare želje koje inače ne bi mogli. I pored problema oko ispita, stanovanja, niskog standarda... studirati je lijepo. Ne samo zbog toga što ću uskoro postati pravnik, nego što sam boraveći ovdje sazrela. To je jedan poseban život i nije mi žao što sam došla, a moje mišljenje vjerovatno dijele i drugi studenti iz okolnih mjesta. U tome i jeste značaj univerziteta za nas studente-došljake, a i za sredine u koje se vraćamo.

OKRENUTI SE PRAKTIČNOM RADU

Mate Mršić, student ekonomije:
— Možda jedini nedostatak u razvoju našeg univerziteta jeste nedovoljno posvećivanje pažnje praksi, koja je od ogromnog značaja. Na Ekonomskom fakultetu bi se kroz uvođenje novih predmeta i organizovanje brojnih posjeta organizacijama udruženog rada svakako postizali bolji rezultati. U okviru nastavnog predmeta osnovi marketinga bilo je „okretanja“ udruženom radu, a i je to, nažalost, još nedovoljno. Slično je i sa organizacijama obrade podataka. Organizovane posjete u okviru ovog predmeta trebalo bi da dobiju više prostora. U sklopu Univerziteta moralo bi se nastojati da se brže otklanjaju ovakve teškoće i stvaraju uslovi za čvršće povezivanje Univerziteta i privrede.

OPREMLJENIJE BIBLIOTEKE

Bogoljub Stanković, student tehnologije:
— I pored toga što je u Banjaluci otvorena Univerzitetska biblioteka i što svaki fakultet ima i svoju posebnu biblioteku često se susrećemo sa problemom nedostatka stručne literature. Rješenje ovog problema trebalo bi što prije naći. Opremljenije biblioteke bile bi rješenje i za studente i za profesore, čemu bi Univerzitet trebalo da posveti veću pažnju nego dosad. Izmjenama bi trebalo obuhvatiti i proširenje čitaonica. Inače, neophodno je poboljšanje uslova

Hašim Sedić

života i rada studenata, od kojih će, kad se uključe u udruženi rad zavisiti poslovanje i razvoj mnogih firmi širom Jugoslavije.

Tekst Lidija MARTINOVIĆ
Snimio R. PAVIČIĆ

Mile Erceg

Miran Đukić

Ljubica Kosovac

PRIVREDNICI O UNIVERZITETU • PRIVREDNICI O UNIVERZITETU

ANTON MARKOVIĆ, POTPREDSJEDNIK POSLOVODNOG ODBORA ZA RAZVOJ SOUR-a „RUDI ČAJAVEC“

„R. Čajavec“: Dovoljno mjesta za mlade stručnjake

Niz sjajnih rezultata

Univerzitet i fakulteti su posebno značajni za razvoj „Čajavca“ pa i samog kraja, stoga što praktično svi ovi kadrovi, ili velika većina, koje danas primamo i na koje računamo, stiču s banjalučkih visokoškolskih organizacija. Mi svoj ambiciozan razvojni put baziramo baš na pritanju ovdašnjih kadrova. Naši programi u ovom srednjoročju su dinamični i atraktivni, pa smatramo da je „Čajavec“ isto toliko interesantan mladim stručnjacima koliko se i mi interesujemo za njih.

Što se kvaliteta i školovanih kadrova tiče, potrebno je još mnogo raditi i poboljšati ih, što je moguće saradnjom fakulteta sa udruženim radom. Mi, s obzirom na našu razudenu djelatnost, ostvarujemo kontakte s gotovo svim fakultetima i višim školama Banjalučkog univerziteta, ali posebno sa Elektrotehničkim, Mašinskim i Tehnološkim fakultetom. Upravo kroz tu saradnju znamo gdje su još ti prostori. „Čajavec“ je i do sada imao znatnog uticaja na privrjenje rekih programa na fakultetima, specifičnih za njegovu djelatnost i to je, pokazalo se, veoma dobro za obezbjeđenje pravog, nama potrebnog kadra. Znamo i da je

U svakom slučaju naši programski poduhvati zahtijevaju snažnu podršku univerzitetskih stručnjaka i nadamo se da će se ona nastaviti i to mnogo organizovanije

poboljšanje kvaliteta studija podjednako u rukama udruženog rada, kao i visokoškolskih organizacija. Udruženi rad mora mnogo više da ulaže u opremanje laboratorija, koji bi mu, mada na fakultetima, ponovo bile na raspolaganju, kao i da šire otvori vrata svojih već opremljenih prostora.

Bilo je primjera takve saradnje i za ovih deset godina, ali snage nisu ni izdaleka iskoristene. Nama privrednicima se čini (a ja sam jedan od onih koji predaje i na fakultetu, docent sam na Mašinskom) da su baš visokoškolske organizacije te koje su neaktivne i da one teže prave korake ka privredi, nego obrnuto. Do visokoškolskih kadrova je teško doći, pa mi insistiramo na tome da iskoristimo sve one koji su se stekli na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“.

Sposobnost nastavnog osoblja da pomogne privredi varira od katedre do katedre, ne samo u

pogledu oblasti kojom se bave, nego i spremnosti univerzitetskih nastavnika i saradnika da prate moderne tokove nauke i pomognu u njenoj konkretnoj primjeni.

„Čajavec“ je imao niz zajedničkih projekata sa fakultetima, čak veoma uspješnih poduhvata, ali to ne znači da se ne može još mnogo uraditi na organizovanijem pristupu naučnoistraživačkom radu, što nije slučaj ni na visokoškolskim organizacijama ni u udruženom radu. Slabosti su tu obostrane.

U svakom slučaju, naši programski poduhvati zahtijevaju snažnu podršku univerzitetskih stručnjaka i nadamo se da će se ona nastaviti i to mnogo organizovanije. Nije dovoljno samo potpisati samoupravne sporazume, koji uglavnom postoje, nego mnogo metodičnije prići realizaciji programa saradnje. Onda će biti mnogo više sjajnih rezultata, kakvih, na sreću, ima i u sadašnjim uslovima.

PRIVREDNICI O UNIVERZITETU

Nauka u pogonu

Visokoškolske organizacije u Banjaluci, a samim tim i u Bosanskoj krajini, postoje već odavno. Njihovo prisustvo u gradu, jasno, osjeća se mnogo snažnije u posljednjih deset godina, nakon osnivanja slobodne asocijacije ovih organizacija - Univerziteta „Duro Pucar Stari“. Fakulteti, instituti i više škole, u kojima rade stručnjaci iz svih oblasti, sve su češće adresa na koju se obraćaju i privrednici da traže savjet i pomoć u svom radu.

Upravo saradnja Univerziteta i

negovih članica sa privrednim sistemima je i tema kratkih razgovora s vodećim kadrovima iz četiri velika banjalučka sistema: „Krajišnika“, „Čajavca“, „Jelšingrada“ i INCEL-a. Pitanja jednostavna: „Koliko se djelovanje Univerziteta osjeća u radnim sredinama, gradu i šire? Koliko saznanja o novim tokovima u nauči i tehnologiji stiče s fakulteta i instituta? Kakve kadrove dobijate s banjalučkih visokoškolskih organizacija?“

MUHAMED KARAMEHMEDOVIĆ, ČLAN POSLOVODNOG ODBORA ZA INVESTICIJE I RAZVOJ RO INCEL

Univerzitet nam dao vodeće stručnjake

Veliki broj naših visokoobrazovanih kadrova ima diplome banjalučkih fakulteta i viših škola, a mnogi od njih su i vodeći stručnjaci. Ipak, saradnjom s Univerzitetom nismo potpuno zadovoljni i mislimo da prostora za unapređenje ima napretek

INCEL je jedna od osnivača Tehnološkog fakulteta, time i Univerziteta, pa je sasvim jasno da je uvijek davao podršku razvoju visokog školstva u regiji. Uostalom, danas u ovoj radnoj organizaciji radi veliki broj visokoobrazovanih kadrova, posebno tehnologa, sa Banjalučkog univerziteta. Ovdašnji studenti su i među vodećim stručnjacima u radnoj organizaciji, pa nije ni čudo da se diplome kod nas ne mjere potome gdje su odbranjene. Što se tiče kadrova koje smo dobili od Banjalučkog Univerziteta, nikakvih primjedbi nemamo. Uz to, jasna je njihova naklonost prema svojim fakultetima i Univerzitetu.

Ipak, ne možemo se pohvaliti, s pravom, organizovanom saradnjom s Univerzitetom. Ona se odvija, uglavnom, od slučaja do slučaja. U stvari naš, odnosno UNICEP-ov institut, je njegova članica, a jasno je da veliki dio svojih naučnih i istraživačkih poslova u njemu rješavamo, pa tako, posredno, imamo dobru saradnju s Univerzitetom.

Prostora za rad univerzitetskih stručnjaka kod nas ima napretek. Vjerovatno da je greška što češće nisu tu, i do nas i do njih. Uvijek se javljamo samo sa zahtjevom da se riješi hitan slučaj, a i njima nedostaje samoinicijativa. Ponekad mi se čini da nam bolje ide saradnja s drugim univerzitetima. Mi se dovoljno i ne poznajemo. Čak i Univerzitet naše kadrove, mada imamo vrsnih stručnjaka i doktora nauka, malo uključuje u svoj rad, a oni su spremni za saradnju.

Jasno je da je Univerzitet do sada imao posla oko vlastite organizacije, a da sada treba očekivati žustriji i smjeliji korak ka udruženom radu, koji će u dugoročnim programima saradnje sigurno naći mnogo razloga i za znatnija izdvajanja i pomaganja u opremanju fakulteta i viših škola.

AHMET VEREM, PREDSEDNIK POSLOVODNOG ODBORA SOUR-a KRAJIŠNIK“

Fakultet nije privilegija

Znatno se promijenila struktura studenata i fakultet nije više samo privilegija imućnijih roditelja • Krajiški udruženi rad bez muka za obezbjeđenje visokoobrazovanih kadrova

Mislim da ću podijeliti mišljenje mnogih, ako ne svih, da je osnivanje Univerziteta istorijski čin, koji znači mnogo, ne samo za Banjaluku već i za regiju, pa i Jugoslaviju. Ono je proisteklo iz potrebe onog trenutka kada su grad i regija dorasli zadatku da obrazovanje kadrova približe privredi i obrnuto, da privredu približe obrazovanju.

Deset godina je mali period, ali se i tu može govoriti o vrlo značajnim ostvarenjima Univerziteta i njegovih članica. Prvo, što je veoma važno - znatno se promijenila struktura studenata, fakultet nije više samo privilegija djece imućnijih roditelja. Tu više nema elitizma. Visoke škole su blizu i ne treba putovati u republičke centre.

„Krajišnik“ i neposredno osjeća postojanje Univerziteta. S nekim fakultetima, posebno s Ekonomskim, njegujemo intenzivnu saradnju. Ipak, daleko smo od pomisli da su iscrpljene sve mogućnosti i da smo obostrano iskoristili sve blagodeti koje ta saradnja može da pruži.

Svjесni smo da udruženi rad danas, zahvaljujući banjalučkom univerzitetu, nema više onih muka oko obezbjeđenja višeg i visokoobrazovnog kadra, ali ima još mogućnosti za obrazovanje onih profila koji su još potrebni udruženom radu, posebno u oblasti materijalne proizvodnje.

Jasno je da je za deceniju dosta urađeno, posebno na konsolidaciji Univerziteta, a pred nama je period čvršćeg povezivanja i zajedništva. Tu treba insistirati i zahtijevati, i s jedne i s druge strane, samoinicijativu i iskrenu želju za saradnju i primjenu znanja u praksi i unapređenje proizvodnje.

BOGDAN GVOZDENOVIĆ, POTPREDSJEDNIK POSLOVODNOG ODBORA ZA RAZVOJ DRUŠTVENO-EKONOMSKIH I SAMOUPRAVNIH ODNOSA SOUR-a „JELŠINGRAD“

Ka dugoročnoj saradnji

Dosadašnja iskustva sa ad hoc saradnjom nisu loša, ali je sigurno da samo neka druga rješenja (poput samoupravnih sporazuma) mogu dovesti do trajnih rezultata i dići saradnju na nivo kolektiva, a ne pojedinaca, kao što je to bilo do sada

Osnivajući Univerzitet proklamovali smo da on treba da bude univerzitet udruženog nagra. Na planu saradnje postoje za ovih deset godina određeni rezultati, mada se još nije postiglo sve što je bilo potrebno i moguće.

Zašto? Ima, kako kažemo, i objektivnih okolnosti. Univerzitet je još bez dovoljno stručnih kadrova, potrebne opreme i učila da bi uspio da ostvari svoju obrazovnu ulogu i čvršću saradnju sa udruženim radom, a ovaj, zauzet svojim dnevnim poslovima i borbom za dohodak. Još su naši fakulteti opterećeni tradicionalizmom. Zato vremenost udruženog rada i visokoškolskih organizacija u same sebe je izlišna. Tu nijedna strana nije kriva, mada obje misle da je kriva ona druga.

„Jelšingrad“, konkretno, najviše saraduje s Mašinskim fakultetom. Do sada je zajednički izrađeno nekoliko projekata. Postoji stalna razmjena stručnih kadrova, a neki naši stručnjaci su predavači

na tom fakultetu. Studentima se u „Jelšingradu“ obezbjeđuje praktična nastava i vježbe, a na našem primjeru se rade i mnogi diplomski i magistarski radovi pa i doktorati, što, svakako, obogaćuje naše saznanje o vlastitoj praksi.

U fazi usvajanja je i samoupravni sporazum o dugoročnoj saradnji Mašinskog fakulteta i „Jelšingrada“, koji određuje najznačajnija područja zajedničkog rada - istraživanja i projektovanja proizvoda i proizvodnih programa i tehnologija; organizacija rada informacionog sistema i dr. Svakako, uz svaki vid saradnje se moraju konkretizovati i određene obaveze. Udruženi rad shvata materijalne probleme visokog školstva i spreman je da u saradnji s njim pomogne koliko je u njegovoj moći. Stoga nije čudo da je u „Jelšingradu“ podržana inicijativa za osnivanje instituta Mašinskog fakulteta i rješavanje njegovih problema s organizacijom praktične nastave zbog nepostojanja

laboratorija, a njegovi OOUR-i su dobili zadatak da njegovo osnivanje pomognu.

Nema sumnje, dakle, da je Univerzitet opravdao svoje postojanje, a da pred njim sada stoji jači korak ka udruženom radu. Dosadašnja iskustva sa ad hoc saradnjom nisu loša, ali je sigurno da samo neka druga rješenja (poput samoupravnih sporazuma) mogu dovesti do trajnih rezultata i dići saradnju na nivo kolektiva, a ne pojedinca, kao što je to bilo do sada.

„Jelšingrad“: „Hala“ i na otvorenom

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975 - 1985.

Dr ZVONKO POCRNIJĆ, DEKAN TEHNOLOŠKOG FAKULTETA

Nužno funkcionalnije povezivanje

● **Međusobno povezivanje u asocijaciju kao što je Univerzitet omogućilo je, između ostalog, zajedničko planiranje u organizovanju naučno-nastavnog procesa i naučnoistraživačkog rada**

Samo osnivanje, kao i egzistiranje Univerziteta u Banjaluci u proteklih deset godina znači veoma mnogo za područje na kojem djeluje. Od tada datira i čvršće povezivanje visokoškolskih ustanova u okviru šire regije Bosanske krajine. U tom povezivanju učinjen je i korak dalje, jer Univerzitet danas okuplja i naučne ustanove izvan nastave.

— Ovakvo okupljanje — kaže dr Zvonko Pocrnjić, dekan Tehnološkog fakulteta — omogućilo je bolje međusobno upoznavanje, kao i bolji uvid u naučni i materijalni potencijal s kojim raspolažu članice. Međusobno povezivanje u asocijaciju kao što je Univerzitet dalo je osnove za zajedničko planiranje, kako u organizovanju naučno-nastavnog procesa, tako i u naučnoistraživačkom radu.

Neosporno je da je Univerzitet pružao podršku svim inicijativama za čvršće povezivanje i saradnju svojih članica s udruženim radom. Ta se saradnja i ostvaruje, zavisno od stepena razvoja, opremljenosti, kadrovskih mogućnosti i drugih uslova svake od ovih visokoškolskih ustanova ponaosob. Kada je u pitanju Tehnološki fakultet moglo bi se reći da se saradnja sa udruženim radom najvećim dijelom realizuje individualnim kontaktima tj:

kontaktima pojedinih profesora s predstavnicima organizacija udruženog rada. Rjedi su primjeri uključivanja čitavih katedri ili zavoda kojima one pripadaju. Organizovanja saradnja s privredom preko Univerziteta pružila bi mnogo veće mogućnosti za multidisciplinarni pristup u rješavanju naučnih problema, ali se ta saradnja za sada ne koristi dovoljno.

NOSILAC RAZVOJA HEMIJSKE INDUSTRIJE

Dr Zvonko Pocrnjić posebno naglašava daje Tehnološki fakultet nosilac razvoja hemijske industrije u Krajiškoj regiji, a istovremeno jedan je od značajnih faktora u realizaciji razvojnih programa na nivou Republike. Fakultet je, zapravo, jedan od nosilaca razvoja u okviru Poslovne zajednice za hemijsku industriju BiH, zajedno s tuzlanskim Tehnološkim fakultetom i Prirodno-matematičkim fakultetom iz Sarajeva. U skladu sa ovom ulogom, Tehnološki fakultet u Banjaluci je jedan od koordinatora u ostvarivanju društvenih ciljeva koje je utvrdila Republička zajedni-

ca nauke, a koji se odnose na razvoj hemijske nauke.

Jedan od prvih ciljeva svakako je proizvodnja kvalitetnih materijala koja se bazira na vlastitim prirodnim izvorima. Naučni potencijal ovog fakulteta uključen je i u realizaciju drugih društvenih resursa kao materijalne osnove za razvoj društva, zatim osposobljavanje za samostalan razvoj biotehnologija na bazi genetskog inženjerstva u procesima proizvodnje hrane, uzgoja šuma, proizvodnje farmaceutskih i drugih bioloških supstanci. U strateške ciljeve razvoja spada takođe i uspostavljanje sistema globalnog praćenja parametara kvaliteta čovjekove životne sredine, koji omogućuju programiranje konkretnih akcija na očuvanju ekološke ravnoteže.

ZAPAŽENA ISTRAŽIVANJA

Pored ovog, poseban vid naučnoistraživačkog rada predstavlja saradnja s radnim organizacijama u sklopu velikih privrednih sistema. Veoma uspješna istraživanja na ovaj način su ostvarena kod prerade kukuruza u Drakseniću. Zapaženi su i rezultati istraživa-

nja u sradnji sa „Žitoproduktom“ iz Banjaluke i RO „Levita“ iz Bosanske Gradiške. Ova istraživanja omogućila su dobijanje novih produkata, poboljšanje postojećih ili supstituciju uvoznih.

— Tehnološki fakultet od svog osnivanja (iduće godine navršit će 25 godina rada) obrazuje kadar za čitavo jugoslovensko područje, a posebno za prostor Bosanske krajine. Kadrovi koje obezbjeđuje značajan su stručni i stvaralački potencijal u hemijskoj i prehrambenoj industriji ove regije. Osnivanjem Univerziteta ta uloga Tehnološkog fakulteta još više je došla do izražaja — kaže dr Pocrnjić i dodaje da banjalučki Univerzitet ima sve šanse da se razvije u savremenu asocijaciju visokoškolskih i naučnih institucija, ali uz svestrano korištenje iskustava univerziteta sa dužom tradicijom. — U budućnosti trebalo bi težiti ka univerzitetu koji neće biti samo slobodna asocijacija odgovarajućih institucija, nego funkcionalna zajednica koja će objedinjavati interese svih članica. Ovo bi omogućilo racionalizaciju naučno-nastavne i naučnoistraživačke djelatnosti.

N.S.F.

Dr IVAN MARKOVIĆ,
DEKAN EKONOMSKOG FAKULTETA

Ubuduće još brži razvoj

● **Ekonomski fakultet još se nije u dovoljnoj mjeri nametnuo kao naučna institucija osposobljena za rješavanje problema u poslovanju organizacija udruženog rada**

— Najkraće rečeno, Univerzitet „Duro Pucar Stari“ sa svojim članicama u prvom redu predstavlja značajan faktor razvoja ove regije, a i šire. Tu se obrazuju kadrovi za privredu i vanprivredne djelatnosti, a upravo stručno osposobljen kvalitetan kadar osnovni je nosilac daljeg razvoja. Osim toga, na Univerzitetu, odnosno pojedinim visokoškolskim ustanovama stvaraju se jezgra za razvoj naučnoistraživačkog rada iz različitih oblasti.

Ovo su mišljenja dr Iвана Markovića, dekana Ekonomskog fakulteta kad je riječ o desetogodišnjem postojanju Univerziteta u Banjaluci.

— Univerzitet je asocijacija udruženih članica i kao takav ima svoje funkcije i organe — dodaje dr Marković. — U okviru Univerziteta uspostavila se i odvija saradnja između članica, pogotovo kad se radi o fakultetima društvenog usmjerenja. Kad ovo kažem, mislim

prvenstveno na saradnju u izvodenju naučno-nastavnog procesa, zajednički rad na projektima, podizanje naučnog podmlatka, izdavanju udžbenika, organizovanje naučnih skupova i javnih istupa.

Svejeeto, dakle, omogućio Univerzitet od svog osnivanja do danas. Osim toga, pojavljuje se i kao subjekat u okviru Zajednice univerziteta Jugoslavije, gdje se razvija saradnja u smislu unapređenja nastavnih planova i programa, ujednačavanja režima studija i razmjene u oblasti naučnoistraživačkog rada.

NEDOSTAJU ISTRAŽIVANJA O GUBICIMA

Zahvaljujući kontaktima ostvarenim na nivou Univerziteta, a i direktno, Ekonomski fakultet je uspostavio i njeguje saradnju u oblasti naučnoistraživačkog rada sa

privrednim organizacijama, a naročito sa velikim poslovnim sistemima kao što su SOUR AIPK „Bosanska krajina“, SOUR PPK „Krajina“ iz Bihaća, Rudarski institut iz Zemuna i drugi. U izradi projekata ostvaruje se takođe uspješna saradnja sa Ekonomskim institutom iz Banjaluke, Institutom i Fakultetom iz Sarajeva, privrednim komorama Banjaluke i Bihaća, a naročito sa SIZ-om nauke BiH.

Dosadašnja saradnja i razmjena rada u oblasti naučnih istraživanja odvija se, uglavnom u dva osnovna oblika — direktnoj razmjeni između fakulteta i organizacije udruženog rada i posrednoj koja se ostvaruje

preko republičkog SIZ-a nauke koji obezbjeđuje sredstva za istraživanja u određenoj oblasti.

— Do sada je dominirala direktna razmjena, što se može ocijeniti kao pozitivna tendencija — ističe dekan Ekonomskog fakulteta. Međutim, on smatra da jedna veoma značajna oblast gotovo uopšte nije obuhvaćena istraživanjima u kojima je angažovana ova visokoškolska ustanova. To su istraživanja problema gubitaka u privredi, koja bi doprinijela njegovom bržem i efikasnijem rješavanju. Nedostaju, takođe, istraživanja u sferi finansijske konsolidacije organizacija koje su poslovale s gubitkom.

JAČATI KOHEZIONU SNAGU

Ekonomski fakultet do sada je radio na tridesetak projekata za potrebe udruženog rada i od šireg interesa za društveno-političku zajednicu. Veći broj projekata rađen je za AIPK „Bosanska krajina“. Među najinteresantnije sva-

kako spada projekt pod naslovom „Modeliranje dohodovnih odnosa u samoupravnim poslovnim sistemima na osnovu udruživanja rada i sredstava na primjeru SOUR-a AIPK „Bosanska krajina“ na kome je radio tim sastavljen od stručnjaka sa fakulteta i iz ovog složenog sistema, a model je primjenljiv i u drugim poslovnim cjelinama.

— Ekonomski fakultet je učestvovao i u izradi pojedinih dijelova osnovna dugoročnog plana razvoja Banjaluke do dvijehiljadite godine — ističe dr Ivan Marković, i dodaje da su u gotovo sve projekte uključeni i studenti, ali bi realno njihov broj mogao da bude iznatno veći.

— Univerzitet u Banjaluci, ovakav kakav je danas, deset godina od osnivanja, doprinio je da se napravi značajan pomak u razvoju visokog školstva i unapređenju naučnoistraživačkog rada, ali bi se u periodu koji predstoji ova asocijacija morala još intenzivnije razvijati. U prvom redu trebalo bi jačati kohezivnu snagu među članicama. U tom smislu veoma je značajno da se utvrdi jedinstvena kadrovska politika i ujednače kriteriji za izbor nastavnika kako bi se obezbijedilo kvalitetan kadar — dodaje na kraju dr Ivan Marković, dekan Ekonomskog fakulteta.

N. STANOJEVIĆ—FAJKOVIĆ

BILJEŽIMO

Sa sjednice Skupštine Univerziteta

Nagradne stipendije Univerziteta

Najbolji redovni studenti od druge do pete godine na visokoškolskim organizacijama Banjalučkog univerziteta i ove godine su dobili nagradne stipendije.

Suzana Dupanović s prosjekom ocjena 9,12, Bahrudin Hasanbašić s 9,40 i Petrovka Matanović s 9,12 su oni studenti druge godine koji su zaslužili univerzitetsku stipendiju. Na trećoj godini to su: Marina Bošnjak (8,55), Željka Kovačević

(9,8), Gordana Lakić (8,8) Ljiljana Latinović (9,5), Ivanka Mišić (9,16), Slobodan Spremo (9,6), Irena Tojčić (9,7) i Senad Tica (9,6), Ermina Hatkić (9,4), Danilo Mandić (8,6), Mirsad Mujadžić (9,8), Sanja Rauš (9,28) i Branka Stojanović (9,28), su na četvrtoj godini studija, a Zoran Dimitrijević (8,1), Veselka Grmuša (9,2), Dragana Janković (10), Slavica Oljača (9,4), Miroslav Petković (9,4), Emir Selak (9,4) i Zorka Zolak (9,8) na petoj godini studija.

Zaslužnima plakete i pohvale

U okviru proslave Dana Univerziteta „Duro Pucar Stari“ uručit će se 16 plaketa i 14 pohvala pojedincima i kolektivima koji su značajno doprinijeli razvoju Univerziteta „Duro Pucar Stari“ i ostvarivanju njegovih funkcija.

Plakete Univerziteta „Duro Pucar Stari“ dodijeljene su: Istraživačko-razvojnom centru AIPK „Bosanska krajina“, Centru za marksističko obrazovanje i političke studije „Veselin Masleša“, Ekonomskom fakultetu, Fuadu Galijašu, Radovnu Hrnjazu, Aleksandru Ilićeviću, Institutu zaštite, Institutu za ispitivanje materijala, Dragi Janjliću, Dimitriju Miletiću, Rifatu Mehmedbegoviću, Pravnom fakultetu, Studentskom centru „Veljko Vlahović“, Radnoj zajednici zajedničkih službi SOUR-a „Jelšingrad“, Veselinu Trniniću i Milanu Vukmanoviću.

Pohvale Univerziteta „Duro Pucar Stari“ dodijeljene su: Centru za društvene djelatnosti studenata, Đurađu Davidoviću, Milenku Dimitrijeviću, Svetozaru Ercegu, Vidu Joviševiću, Kemal Krajišniku, Midhatu Kurbegoviću, Nedeljki Kuček, Franji Majdandžiću, Dževadu Medliću, Vasi Popoviću, Džemil Terzić, Dušanki Vuksan i Simi Vukoviću. S. Š.

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975 - 1985.

Sve više stručnih publikacija: Iz narodne i univerzitetske biblioteke „Petar Kočić“

EKONOMSKI
INSTITUT

radova

Više od 100 naučnih

● **Ekonomska institut je jedna od najstarijih naučnoistraživačkih organizacija udruženog rada u Banjaluci, učlanjenih u Univerzitet „Đuro Pucar Stari“**

Ekonomska institut osnovan je 1960. godine i odtada se najneposrednije uključuje u proces izgradnje samoupravnih socijalističkih odnosa u udruženom radu i u procesu privrednog razvoja na području sjeverozapadne Bosne.

Četvrtina stoljeća nije, sama posebi, dug period. Ali, kada je taj period ispunjen brzim razvojem i brojnim rezultatima rada, onda on znači daleko više od normalnog toka vremena, a upravo to se može reći za razvojni put Instituta.

On se razvijao i rasteo zajedno sa rastom i razvojem privrede i nauke u ovom gradu, u ovoj regiji i u samoupravnoj socijalističkoj republici zbratimljenih naroda, prateći i održavajući sve etape izgradnje zemlje. Od malog ekonomskog biroa prerastao je najprije u Zavod za ekonomiku, a zatim formiranjem Univerziteta u Banjaluci, u Ekonomski institut sa svim atributima naučno-istraživačke Institucije.

Danas je to po veličini i snazi jedan od vodećih ekonomskih instituta u SR Bosni i Hercegovini. U njemu je zaposleno 12 naučnoistraživačkih radnika i, zajedno sa ostalim stručnim i drugim osobljem, zapošljava oko 20 radnika, od kojih 4 doktora i 5 magistara nauka.

Samo u posljednjih 10 godina, dakle u razdoblju od kada je postao naučna institucija i član Univerziteta, Institut je izradio i objavio više od 100 naučnih studija,

monografija, analiza i ekspertiza za potrebe udruženog rada, društveno-političkih i samoupravnih interesnih zajednica. Razvio je saradnju sa mnogim naučnoistraživačkim organizacijama u zemlji i inostranstvu.

U realizaciji naučnoistraživačkih i razvojnih projekata veoma je uspješno saradivao a i danas saraduje, sa međunarodnim organizacijama za nauku i razvoj, kao što su UNIDO, FAO, OECD i slično.

Institut je danas ustanova preko koje se sve uspješnije obavlja transfer nauke u praksu i preko koje se sve uspješnije realizuje komuniciranje Univerziteta sa udruženim radom.

Postoje svi uslovi da se to plodotvorno komuniciranje još više i uspješnije razvija jer se u Institutu izuzetna pažnja poklanja odgoju mlađeg naučnoistraživačkog kadra i okupljanju (kroz razne oblike saradnje) svih onih privrednika iz udruženog rada koji osjećaju potrebu i imaju smisla za naučni pristup rješavanju ekonomskih i razvojnih problema.

Daljim uspješnim razvojem Univerziteta i njegove sve šire saradnje sa udruženim radom, uspješnije će se razvijati i Institut kao njegova članica zadužena za naučna istraživanja i primjenu nauke u razvoju i poslovanju privrede i društvenih djelatnosti.

Dr Vlado MARKULJEVIĆ

INSTITUT ZA ISTORIJU

Vrijeme potvrdilo očekivanja

● **Dosta neupadljivo, ali uvijek u pravo vrijeme, Univerzitet je usmjeravao osnivanje novih fakulteta i naučnih instituta**

U okvirima opšteg razvoja društveno-ekonomskih odnosa u Bosni i Hercegovini, a posebno u Bosanskoj krajini - u eri uspona socijalističke Jugoslavije - osnovan je Univerzitet u Banjaluci.

Obična je pojava da ovako velik događaj i ne ostavi na savremeni onakav dojam kakav bi se mogao očekivati. Štaviše, on nije popraćen ni spoljašnjim obilježjima koji bi na prosječnog čovjeka upečatljivije djelovali.

I Banjalučki Univerzitet je tako počeo. Desetogodišnji njegov rad dokazuje da su bili u pravu oni ljudi koji su se, jer su dalje vidjeli od ostalih, zdušno zalagali za njegovo osnivanje. Bili su u pravu i oni koji su od Univerziteta očekivali da on bude pokretačka snaga i fakulteta i naučnoistraživačkih organizacija.

Dosta neupadljivo, ali uvijek u pravo vrijeme, Univerzitet je usmjeravao osnivanje novih fakulteta (i viših škola) i naučnih

instituta, a sve s osnovnom orijentacijom da to bude „univerzitet udruženog rada“. Najnovije opredjeljenje Univerziteta da se u Banjaluci osnuje i naučni fakultet pokazuje koliko se pažnje posvećuje stvaranju jedne zaokružene cjeline nastavno-naučnog područja.

Naučni fakultet bi u prvom redu bio visokoškolska organizacija u kojoj se obrazuju i usavršavaju nastavnici u osnovnoj i srednjoj školi, ali to je i takva asocijacija koja bi svojim radom uticala, i posredno i neposredno, na razvoj ostalih fakulteta i naučnih institucija, kao što takav uticaj ostvaruju filozofski fakulteti u drugim univerzitetima.

Nema sumnje u to da bi nastavnički fakultet cjelokupnim svojim radom doprinio znatno bogatijem i sadržajnijem radu u svim oblicima društvenog života u Banjaluci i Bosanskoj krajini.

Dr Galib ŠLJIVO

Elektrotehnički fakultet: praktičan rad sa kompjuterima

INSTITUT ZAŠTITE

Naučna jezgra u privredi

● **Treba računati na dalji podsticaj razvoja nauke i tehnologije, a time i naučnoistraživačkog i inovacijskog rada**

U sklopu desetogodišnjeg djelovanja Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ veoma značajni rezultati ostvareni su u podsticaju, stasavanju i daljem razvoju naučnoistraživačkih potencijala, kako na samom Univerzitetu tako i u okviru privrednih sistema, za potrebe OOUR-a materijalne proizvodnje na području Bosanske krajine pa i šire.

Tako danas sa dinamičnim razvojem i značajnim naučnoistraživačkim radom i solidnim poslovnim rezultatima rade i djeluju u okviru Univerziteta sljedeće naučno-istraživačke radne organizacije.

- AIPK „BOSANSKA KRAJINA, RO ISTRAŽIVAČKO—RAZVOJNI INSTITUT
- SOUR „UNICEP“, RO INSTITUT ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD RAZVOJ I PROJEKTOVANJE
- INSTITUT ZAŠTITE
- EKONOMSKI INSTITUT

Takođe, u okviru Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ djeluju i sljedeći razvojni centri:

- Institut za ispitivanje materijala
- Institut za istoriju
- SOUR „Jelšingrad“—RZ stručne službe
- SOUR „Rudi čajavec“—RO „Profesionalna elektronika“
- Centar za marksističko obrazovanje i političke studije „VESELIN MASLEŠA“
- Narodne i univerzitetske biblioteke „Petar Kočić“
- Studijski centar „Veljko Vlahović“

Pored toga, na području Bos. Krajine postoje i drugi istraživačko-razvojni centri, kao što su: GIK „Kozara“—RZ Istraživačko-razvojnih poslova, RO RZR, OOUR Istražni radovi i OOUR Istraživanje i projektovanje Prijedor, SOUR „Rudi čajavec“—RO Elektromehanika, RZ Istraživačko-razvojni centar Banjaluka, novoformirani institut u okviru SOUR-a „Agrokomerc“ u Velikoj Kladuši i drugi, koji treba da nadu svoje mjesto u okviru djelovanja i razvoja ovog Univerziteta.

Dalji razvoj nauke i tehnologije, a time i naučnoistraživačkog, inovacijskog i razvojnog rada, počiva na postavkama Društvenog plana Jugoslavije za period 1986-1990, po kojem je predviđen brzi razvoj nauke i tehnologije, koji su preduslov za dalji društveni i sveopšti razvoj zemlje.

Mr Franjo MAJDANDŽIĆ

INSTITUT ZA
NAUČNOISTRAŽIVAČKI
RAD, RAZVOJ I
PROJEKTOVANJE
UNICEP-a

Neregulisano finansiranje

● **U uslovima kada nema riješeno pitanje finansiranja, Institut ne može da ponudi ambiciozniji program istraživanja**

Naš Institut je radna organizacija u sastavu sistema UNICEP i ima zadatak da vodi računa i unapređuje djelatnosti od zajedničkog interesa - naučnoistraživački rad, projektovanje i inženjering. U okviru Univerziteta „Đuro Pucar Stari“, ovaj institut ima potrebu i obavezu da ostvari saradnju prvenstveno na planu naučnoistraživačkog rada.

Saradnja sa Tehnološkim fakultetom traje od početka rada ovog fakulteta. To je i razumljivo s obzirom na razloge formiranja fakulteta. U prvo vrijeme ta saradnja bila je veoma dobra, ali je kasnije počela da varira u intenzitetu. Posljednjih godina ona se ogleda u uključivanju pojedinaca u

određene istraživačke projekte, koji se odvijaju u obje institucije. Ali, nažalost, do sad nemamo zajedničkih projekata.

Sa Elektrotehničkim fakultetom u zadnje vrijeme, isto tako, imamo saradnju koja se odvija putem pojedinaca. Sa drugim fakultetima zasad još ne saradujemo.

Koji su razlozi za ovako slabu saradnju? Sigurno da za to postoji više razloga, a jedan od osnovnih je neregulisano pitanje finansiranja. Institut, u uslovima kada nema riješeno pitanje finansiranja naučnoistraživačkog rada, mora da obavlja poslove koji su prvenstveno praktične prirode, gdje saradnici sa fakulteta nemaju interesa odnosno Institut

ne može da ponudi saradnju zbog limitiranih sredstava, a sigurno je da ima dosta problema koji se mogu i trebaju zajednički istraživati i potom davati valjana praktična rješenja.

Čini se da će se kroz realizaciju istraživanja, koja će se u narednih pet godina odvijati preko SIZ-a nauke BiH, eliminirati sati dobrih dijelom ovi finansijski problemi i stvoriti uslovi za ozbiljnu dugoročnu saradnju.

Institut ima interesa, i radi svojih potreba, a prvenstveno radi potreba SOUR-a, UNICEP, da ostvari saradnju sa svim fakultetima i na planu naučnoistraživačkog rada, i u obrazovanju kadrova, razmjeni stručnjaka, korištenju opreme i dr. Univerzitet za to pruža mogućnost, ali su nužne pojedinačne inicijative da se što prije ova saradnja razvije.

Dr Borislav JAKŠIĆ

UNIVERZITET U BANJALUCI 1975 — 1985.

Decenija postojanja:
Viša tehnička
škola u Bihacu

●Iako je ova visokoškolska organizacija obilježila deceniju postojanja, predstoje joj krupni zadaci, kako bi normalizovala uslove za rad

Od Više tehničke škole u Bihacu u predstojećem periodu očekuju se krupni koraci, kako bi ovaj kolektiv, ne samo u nastavnom radu, već i u ukupnoj djelatnosti prevazišao ozbiljne zastoje. Iako brojke nisu jedino mjerilo uspjeha čak ni u tehničkim naukama, sadašnji zastoj u redovnom radu ove visokoškolske organizacije zahtjeva punu mobilnost, veću odgovornost i brigu nastavnika, a i svih zaposlenih.

U ovoj školskoj godini na Višu tehničku školu u Bihacu upisano je 150 redovnih i 140 vanrednih studenata.

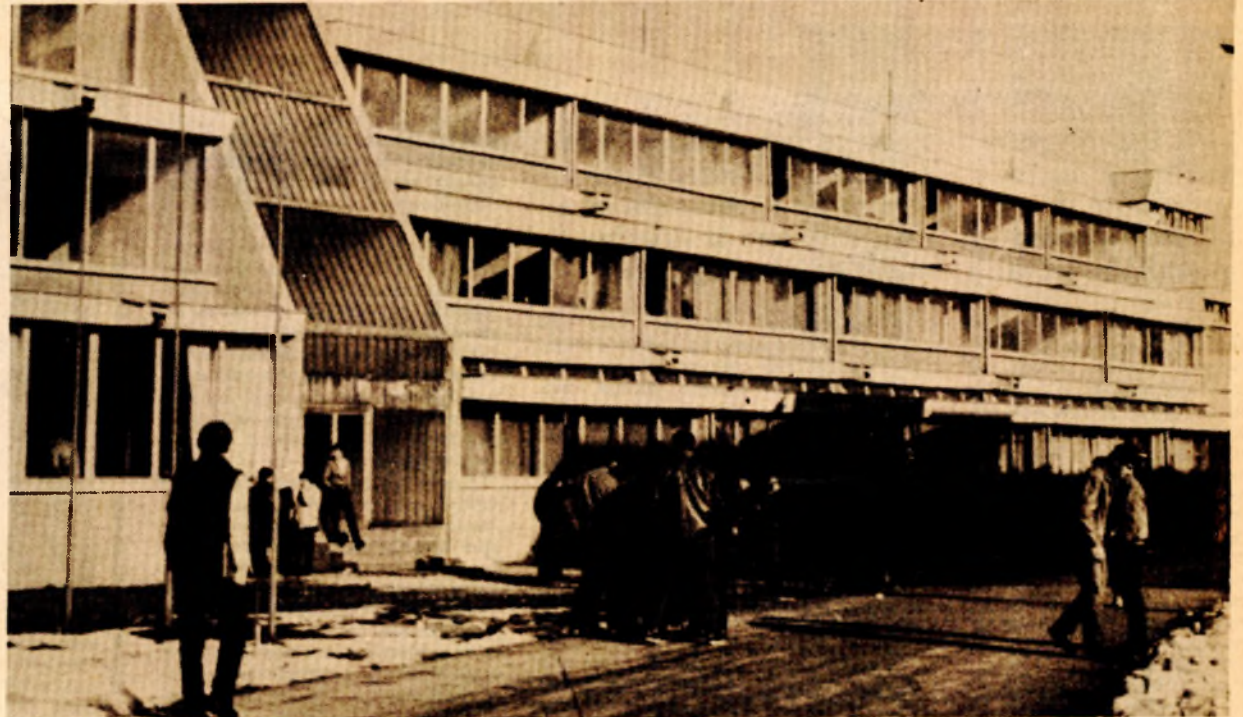
— Nismo ispunili plan Zajednice o upisu studenata — kaže Isak Karabegović, v.d. dekana. — Studenti koji nisu položili kvalifikacioni ispit nisu mogli dobiti indeks. U školi je inače zaposleno 19 radnika, od kojih je 11 nastavnika. Za normalnu nastavu na odsjeku mašinstva nedostaju nam učionice i laboratorije. I za tekstilce je nedovoljno prostora, kao i za laboratorije fizike i hemije. Među nastavnicima je osam magistara, a tri nastavnika magistrirača za godinu dana.

Desetogodišnjica ove visokoškolske organizacije obilježena je 18. oktobra, a krajem tog mjeseca organizovana je i promocija diplomiranih mašinaca i tekstilaca. Podijeljeno je oko 200 diploma.

Od juna do kraja septembra nije radila studentska menza, koja je sada aktivirana i dnevno izdaje oko 250 obroka. To je značajno poboljšanje, iako se ne može reći da su na taj način sve teškoće studentskog standarda riješene.

Nedavno je ovdje osnovan Aktiv pronalazača, inovatora i racionalizatora, koji broji 15 članova, među kojima su studenti, radnici i nastavnici, a trenutno se više bave pomaganjem drugim aktivima i teoretskim radom.

J.P.

Zgrada Više tehničke škole u Bihacu

VIŠA EKONOMSKA ŠKOLA U BIHAĆU

Nagovještaj transformacije

Prva generacija Više ekonomske škole

Na Višoj ekonomskoj školi u Bihacu, koja postoji već šest godina, u toku je transformacija ove visokoškolske organizacije, kako bi već od naredne školske godine počela da djeluje kao škola za osposobljavanje kadrova finansijsko-računovodstvenog smjera, jedne više škole tog tipa u Republici

Na Višoj ekonomskoj školi u Bihacu, koja postoji već šest godina, u toku je aktivnost za transformaciju. Ako sve bude kako je predviđeno, ona bi već od naredne školske godine počela da djeluje kao škola za osposobljavanje kadrova finansijsko-računovodstvenog smjera. Bila bi to jedinstvena viša škola u Republici, jedina ovakvog tipa.

Programom racionalizacije mreže visokoškolskih organizacija u BiH, a u cilju prilagođavanja škole specifičnim potrebama udruženog rada, predviđena je ovakva transformacija. Prijedlog u tom smislu prihvatile su društveno-političke organizacije u Bihacu, takođe i na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci, a dobijena je puna podrška i od Ekonomskog fakulteta u Banjaluci.

Još 1982. godine škola je izradila elaborat o transformaciji u odsjeke, prema kojem je ova visokoškolska organizacija trebala da bude supstitut VEKS-a iz Banjaluke. Međutim, uvažavajući zahtjeve Zajednice za visoko obrazovanje, odustalo se od toga. Prihvaćen je prijedlog da se očekivana transformacija usaglasi sa smjernicama društveno-ekonomskog razvoja ovog područja i tako podstakne razvoj škole i naučnoistraživačkog rada.

ŠKOLA FINANSIJSKO
— RAČUNOVODSTVENOG
SMJERA

Viša ekonomska škola u Bihacu osnovana je 1979. godine. Sve

škole sličnog tipa već su prestale raditi a predstojeća transformacija, koja bi trebalo da se završi do početka naredne godine, utičaće na dalji rad i djelatnost ove ustanove. Prethodnih godina upisivan jeveliki broj studenata, nesamo sa područja bihačke, već i drugih zapadnokrajških opština, pa i s područja Like, Korduna, Zagreba, Splita, Karlovca. Nedostatak prostora i kadrova bio je na taj način još više izražen. Osjetio se na ukupnim rezultatima i studenata i nastavnika u toku naučno-nastavnog rada. Škola ima trinaest zaposlenih, od kojih pet nastavnika, a uporedo sa novom organizacijom rada neophodno je rješavati kadrovske i prostorne nevolje. Nastava se odvija u dvije zgrade, u kojima je šest kabineta, dvije učionice i amfiteatar sa 200 sjedišta. Između ostalog, nedostaje još šest kabineta za nastavnike.

— Trebalo bi da imamo deset stalnih nastavnika i tri asistenta, kako bismo stvorili preduslove za obavljanje naučnoistraživačkog rada. Očekujemo da će transformacija biti završena do početka naredne školske godine, 1. septembra 1986. S dosadašnjim aktivnostima upoznali smo društveno-političku zajednicu, Univerzitet i Zajednicu za visoko obrazovanje — kaže dekan Mujo Demirović. — Akcent je na takvoj transformaciji koja će omogućiti da se zaokruži znanje u ovoj oblasti, ojača nastavni kadar, stvore preduslovi za naučnoistraživački rad, brže i da se kvalitetnije povežemo s udruženim radom.

MNOGO VANREDNIH
STUDENATA

Bihacka Viša ekonomska škola je ove godine upisala 70 vanrednih i 75 redovnih studenata, iako je interesovanje za ovaj studij mnogo veći.

— Imamo više studenata nego što je planirano — kažu u školi — Prolaznost iznosi 58 odsto. U okviru svojih mogućnosti nastojimo da osiguramo što kvalitetnije studiranje. Škola je izdala tri skripte, a u pripremi su još dvije.

J. PRNJA

Poziv na saradnju

„Glas Univerziteta“ je od početka sadržajno i koncepcijski zamišljen da bude svojevrsna javna tribina onih koji djeluju i rade na Univerzitetu. Orijentacija je da to bude i list studenata, zastupljen sadržajima koji odražavaju njihove potrebe i interese.

U želji da list bude što raznovrsniji i sadržajno bogatiji, prema tome i informativniji, Redakcioni odbor „Glasa Univerziteta“ je zauzeo stav da se saradnički odnos u listu, u kojem će posebno mjesto imati mladi, što više proširi i da postane stalan. To znači da šanse u listu treba pružiti svima koji imaju interes da pišu o svojim ili problemima koji ih okružuju, kao i o drugim pitanjima — sportu, kulturi, nauci, književnosti...

Dakle, stranice lista su otvorene za sve zainteresovane, koji, a što duboko vjerujemo, imaju i te kako šta da kažu, koji su se već oprobali ili tek imaju namjeru da je iskažu u poslovima novinskog pisanja.

Ovaj poziv ima za cilj da, uz animaciju dosadašnjih, pobudi uključivanje novih radnika, možda još neotkrivenih talenata. Vjerujemo da nas optimizam neće iznevjeriti u očekivanju čvršće i plodonosnije saradnje u listu i kroz list.

Osim toga, bilo bi nam veoma drago ako biste našli vremena da nam putem svojih pismenih prijedloga sugerirate šta bi, o čemu

i kako u „Glasu Univerziteta“ trebalo pisati, odnosno — šta vas posebno interesuje (a da toga nema, ili ima veoma malo) u vašem listu.

Prijedloge možete slati Radnoj zajednici Univerziteta „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci.

Redakcioni odbor

ZNAČKE UZORNIM
STUDENTIMA

Zvezdana Šalvarica, koja je Medicinski fakultet završila s prosječnom ocjenom 9,56, dobitnik je ovogodišnje Zlatne značke Univerziteta „Duro Pucar Stari“.

Studentima svih fakulteta i viših škola koji redovno i uspješno polažu ispite i „očiste“ godinu do 31. oktobra, imajući uz to prosjek veći od osam, a i aktivni su u društveno-političkim i samoupravnim organima na fakultetu, pripada Srebrna značka. Ove godine su je zaslužili: Zoran Lukić, Mičo Milovanović, Sanja Rauš i Branka Stojanović s Ekonomskog; Haris Kahrmanović, Sanja Lazić, Blagodar Lovčević i Slavko Petrović s Elektrotehničkog; Radimir Jakić, Perica Kecman, Drago Talijan i Šime Žižak s Mašinskog; Sanja Aleksić, Senka Hadžialagić, Sandra Hadžimosić, Željka Kovačević, Jasmin Merdžanić, Zoran Mrša i Aida Selimović s Medicinskog; Goran Arsović, Saša Gelbdhaus, Ljiljana Latinović i Senad Tica s Pravnog; Marina Bošnjak, Esmir Gunić, Spomenko Lješić, Esad Šabić i Adis Zaimović s Tehnološkog fakulteta. S Pedagoške akademije to su: Neven Čulibrk, Edina Mehmedbegović i Zorica Vujičić, s Više tehničke Valentina Dumančić, Suzana Dupanović, Nikola Pleša i Enes Ružinić, a s više ekonomske škole u Bihacu: Sabina Bobija, Petrovka Matanović, Mirjana Novaković i Nada Trnjaković.

Nagrade za mlade naučnike

Prva nagrada studentu za obradu teme iz naučnih oblasti, koje su obuhvaćene nastavnim planom visokoškolske organizacije, pripala je ove godine Esmiru Guniću s Tehnološkog fakulteta za rad „Anodna oscilacija 4-morfolino-kumarina 1, 2, 3, 4-tetrahidro-karbozola“. Njemu uz priznanje pripada i 16 hiljada dinara.

Drugu nagradu i 14 hiljada dinara dobila je Borinka Popović, takođe student Tehnološkog fakulteta, za rad „Određivanje patulina u nekim voćnim sirupima i sokovima od jabuka“.

Spomenka Šasić s Pravnog i Anda Lovrić s Tehnološkog fakulteta dobile su treću nagradu i po 10 hiljada dinara: prva za rad pod nazivom „Motivisanost za rad u našem društvu“, a druga „Uticaj izdvajanja alkalignina na vulkanizaciju i fizičko-mehaničke karakteristike vulkanizata“.

Rad „Prilog istraživanju AFP u akutnom virusnom hepatitisu“ donio je Gordani Bukari, student Medicinskog fakulteta, četvrtu nagradu i 9 hiljada dinara.

Osnovan časopis „Relacije“

Odlukom Skupštine Univerzitet „Duro Pucar Stari“ je dobio i svoj časopis za naučnu misao i društvenu praksu „Relacije“. Zaglavni i odgovornog urednika

imenovana je prof. dr Dragica Dodig, rektor Univerziteta. Mandat glavnog urednika traje dvije godine, koliko i za 26 članova Savjeta časopisa „Relacije“.

HUMANI ODNOSI MEĐU POLOVIMA

MLADI I STVARNOST

DUG PUT DO ZRELOSTI

- **Socijalno zrela ličnost se prepoznaje kroz svoje osamostalivanje i psihološku neovisnost od drugih ličnosti, zatim kroz njene odnose i stavove prema raznim oblastima u društvu i pojedinim situacijama u sredini u kojoj živi**

Očigledno je da postoji vremenska neusklađenost između društvenog i polnog sazrijevanja kod mladića i djevojkica. Već krajem trinaeste godine veliki broj mladića i djevojaka, zapravo još dječaka i djevojčica stižu prve znake polne zrelosti. Međutim, to je period potpune neusklađenosti između njihovog fiziološke polne zrelosti i psihološkog profila ličnosti. O ovoj činjenici se u svakodnevnom životu ne vodi dovoljno računa. O tome nam govori i podatak da je većina rano sklopljenih brakova, prije dvadesete godine, na primjer, nestabilna i sa velikim brojem kriza. Prema tome, ako govorimo o potpunoj zrelosti ličnosti pod tim pojmom, u elementarnom smislu, podrazumijevamo biološku zrelost, socijalnu i emocionalnu zrelost.

PRESUDAN UTICAJ SREDINE

Velike su individualne razlike u pogledu postizanja nivoa zrelosti

kompletne ličnosti. Ako se osvrnemo samo na biološku dimenziju polne zrelosti, ona se javlja, kako smo naglasili, veoma rano. Socijalno i emocionalno sazrijevanje ličnosti je znatno duži proces.

Već na kraju perioda adolescencije većina mladića i djevojaka ispoljava pozitivne i stabilne socijalne i emocionalne osobine ličnosti. Šta zapravo, podrazumijevamo pod socijalnom i emocionalnom zrelošću? Proces socijalizacije počinje veoma rano, možemo reći od samog rođenja. To je postepeno prihvatanje od djeteta pojedinih postupaka, načina reagovanja i mišljenja i uopšte različitih oblika ponašanja koje ispoljavaju njegovi roditelji, braća, sestre i druga lica iz njegove bliže sredine. To znači da je u procesu socijalizacije posebno značajna uloga porodice, zatim vršnjaka, predškolske i školske sredine i šire zajednice. Ako se na narednjoj dijete - sredina dogode određeni propusti, sigurno je da će nastati

defekti u socijalnom sazrijevanju ličnosti i to u vidu usporenog socijalnog razvoja, asocijalnog i antisocijalnog ponašanja. Takve ličnosti ne postižu zadovoljavajući nivo socijalne zrelosti tokom čitavog života. Profil socijalno zrele ličnosti se manifestuje kroz njeno osamostaljenje i psihološku neovisnost od drugih ličnosti, zatim kroz njene odnose i stavove prema raznim oblastima u društvu i pojedinim situacijama u sredini u kojoj živi kao na primjer prema porodici i braku, predbračnim seksualnim odnosima i slično.

Socijalno zrela ličnost ispoljava odlučnost, samopouzdanje, potrebu za saradnjom i druženjem s drugim ljudima istog i suprotnog pola. Uporedo sa socijalnim razvojem potrebno je posmatrati i emocionalni razvoj ličnosti. Socijalno-emocionalni razvoj ličnosti je u suštini jedinstven proces kojim se samo u analitičkim postupcima može razščitati posebno na socijalno i emocionalno sazrijevanje.

ODJECI, ZABRANJENIH IGARA

Svaka od osnovnih i pozitivnih i negativnih emocija kod čovjeka se počinje ispoljavati veoma rano i svaka od tih emocija ima svoje određene faze razvoja na pojedinim kalendarskim uzrastima. Međutim, svaka ličnost pokazuje i specifičan emocionalni ton i opšti nivo emocionalne zrelosti. U ovom pogledu postoje velike individualne razlike. Često čujemo za nekoga da je emocionalno zrela, odnosno nezrela ličnost. To je opšta procjena o emocionalnom ponašanju pojedinca. Zrelo, stabilno emocionalno reagovanje se može očekivati u završnom periodu adolescencije. Činjenica je da kalendarski uzrast nije mjerilo emocionalno zrelog ponašanja. Emocionalna zrelost kod mladića i djevojaka dolazi do izražaja upravo u njihovim međusobnim odnosima i to najčešće kroz druženje i drugarstvo, zabavljanje i ljubav, kao i shvatanje o seksualnim odnosima. Oni koji su zatvoreni, stidljivi, nekomunikativni i inhibirani pokazuju veću ili manju nezrelost u odnosu na suprotan pol kao i oni koji su nametljivi, manje kontrolisani u izjavama i postupcima, hvalisavci i uobraženi. Između ove dvije krajnosti svakako da je veoma teško postići usklađeno emocionalno reagovanje, realan odnos i prema sebi i prema drugim licima. Nezrelo i neadekvatno socijalno i emocionalno ponašanje je prije svega rezultat raznih pogrešnih uticaja sredine u prvom redu porodične sredine. Kao primjer možemo navesti da se pogrešna predstava o muškarcu kod djevojčice, kasnije djevojaka najčešće formira u prisustvu rigoroznog, agresivnog, uobraženog oca, dok se pogrešna predstava o ženi postepeno formira kod mladića koji su rasli uz grubu, emocionalno hladnu, ali i patološki brižnu, prebržnu majku. Poznato nam je da u toku djetinjstva postoje razne zabrane koje se odnose na druženje djece kao sa djevojčicama i djevojčica sa dječacima. Ako se dječaku zabranjuje igra sa djevojčicama jer su one „plačive“, „smiješne“ i igraju se samo lutkama, šta u tom slučaju možemo očekivati u daljem ponašanju od takvog dječaka, kada odraste u mladića, prema djevojčicama, odnosno djevojka. U njemu će veoma dugo odzvanjati ranije izrečene riječi prema djevojčicama kao nespretnim i nedoraslim za igru. Nažalost, takve riječi imaju daleki odjek u velikom broju slučajeva i u predbračnim i u bračnim odnosima kada igra postaje realnosti koja može biti izuzetno lijepa i raskošna, ali i tužna i oskudna, zavisno od toga kako smo pripremljeni od prvih koraka u djetinjstvu. Svakako iste ovakve odnose možemo sreći u situacijama kada se djevojčicama zabranjuje igra sa dječacima uz saopštenja da su oni „grubi“ i „razmaženi“, „slinavi“ i „agresivni“.

Mr Sead MISIRLIĆ
Zapisano u knjigama

Seoba žena s Balkana

(studenti banjalučkih fakulteta o seksu prije braka)

Iako se ljudi i vremena mijenjaju, neka shvatanja ostaju, manje-više, ista. Da li je seks još tabu tema, ili se stidljivo provlači kroz naše razgovore, ili je dobio status kakav mu određuju njegova uloga i značaj? S željom da saznamo to i šta mladi misle o seksualnim odnosima prije braka, prošetali smo aulama fakulteta banjalučkog Univerziteta.

- Seks prije braka? - uvrijeđeno je Anto Čančar, apsolutno ekonomije, ponovio naše pitanje. - To pitanje je za muzej.

Za seks prije braka Drago Jurišić postavlja jedan uslov - ljubav. Da li je dosljedan svom zahtjevu, nismo saznali, ali - kakvo je to pravilo bez izuzetaka - naročito danas?

Slavica Stanić-Durić, absolvent ekonomije, savjetuje: - Obavezno ako se ne misliš ženiti prije petnaeste.

Da je seks oblast potpune vladavine načela autonomije volje obiju stranaka, nesumnjivo je, jer pravnici nisu ništa drugo nagovijestili. Ali da nisu jedinstveni u pogledima, povjerali su našoj anketi.

Studentkinja J. S. smatra predbračno seksualno iskustvo korisnim i za ženu i za muškarca. Samo, ljuti se na muškarce što nekorektno takve djevojke nazivaju ružnim imenima, onakvim kakve je teško složiti na stranice štampe. Bez obzira nato, ona poručuje: - Najvažnija je ljubav, a seks je samo znak povjerenja među partnerima. Njen izraz.

Njen momak, budući pravnik, ne slaže se. Veli: - Dobro je da muškarac što više „šara“ prije braka, a za ženu na Balkanu to nije poželjno.

Vjerovatno su njih dvoje, internim aktom, regulisali svoje različite interese, ali ako ostale kolege razmišljaju kao ON, potpisnik ovih redova predskazuje još jednu istorijsku seobu - žena sa Balkana.

Student K.G. doajen Pravnog fakulteta, i čini nam se, sljedbenik prirodne škole, iako u prisustvu djevojke (savjetujemo mu malo politike) ističe neophodnost predbračnog iskustva. Neiskusne „ženske“ ga nerviraju. Njegova omiljena maksimaja: „Stara koka-dobra juha“, i sve to u slavu mirnijeg braka. Iako je zvanični komentar izostao, smatramo ovaj razgovor korisnim za njegovu djevojku.

Tanja Duvnjak, studentkinja Medicinskog fakulteta, svojim razmišljanjem podsjeća da živimo u doba postseksualne revolucije. Smatra da je vrhunac ljubavi upravo tjelesno sjedinjavanje onih koji se vole. - Oporavati seks prije braka isto je što i osporavati ljubav - kategorična je buduća doktorica.

Ako se neko nade uvrijeđen „drskošču“ što smo i ovaj kamen života prevrnuli mi, generacija šezdeset i neke (sedamdesete - mirno), žalba se podnosi na adresu: Dinastija, Aleja Blejka, Kingtona, Holivud. Glavna rasprava svakog ponedjeljka u 21 sat.

Marko PETROVIĆ

PREDBRAČNI SEKSUALNI ODNOSI

Oprezno u polni život

- Dugo se pojam morala pogrešno tumačio u oblasti seksualnog života čovjeka. Veliki broj mladih shvata da ima pravo na predbračne seksualne odnose, kao pravo na slobodu i zadovoljstvo, bez obaveza stupanja u brak

Pred svakom generacijom je postojala više ili manje naglašena dilema da li stupiti u seksualne odnose prije braka. I u današnjem savremenom svijetu postoje neujednačena mišljenja o tom pitanju. U većini su oni koji smatraju da predbračni seksualni odnosi znače, za naš psihološki razvitak, veoma važan korak prema punoj psihološkoj zrelosti. U različitim kulturama različito se gledalo na predbračne seksualne odnose. U današnje vrijeme postoje izvjesne razlike između pojedinih kulturnih sredina, međutim, postoji tendencija da se te razlike postepeno gube. Dugo se pojam morala pogrešno tumačio u oblasti seksualnog života čovjeka. Veliki broj mladih danas shvata da ima pravo na predbračne seksualne odnose, kao svoje pravo na određenu slobodu i zadovoljstvo, bez obaveza zastupanje u brak. Može li se podržati takvo shvatanje?

KADA PRVI PUT

U velikoj mjeri ovdje postoje individualna obilježja i različiti stavovi. Prije svega postoji shvatanje porodice, vršnjaka a zatim individualna odlučnost i potreba. Iako se polni nagon i polna sposobnost javljaju dosta rano, primjećujemo da se mali broj mladića i djevojaka između 13. i 16. godine života uključuje u seksualne odnose. To je zaista zanemarljiv broj. Najnovija ispitivanja potvrđuju da više od 60 odsto mladića u 18. i 19. godini imaseksualne odnose. To je zaista zanemarljiv broj. Najnovija ispitivanja potvrđuju da više od 60 odsto mladića u 18. i 19. godini imaseksualne odnose, dok je kod djevojaka na istom uzrastu taj postotak nešto manji, više od polovine. Da li će mladić ili djevojka stupiti u rane polne odnose zavisi od mnogih faktora. Svima nam je poznat podatak da je polni nagon prirodna, biološka potreba, da je polni nagon jedan od vitalnih nagona koji je pokretač mnogih naših aktivnosti i oblika ponašanja. Prema tome, njegovo zadovolje-

nje putem normalnih polnih odnosa je neophodno.

TRAUME NESPREMNIH

Da li će ova vrsta predbračnog života biti bez posljedica, zavisi od niza okolnosti. Prije svega od sredine u kojoj se mladić ili djevojka razvijaju. Posebno od otvorenosti i emocionalne komunikativnosti porodične sredine, od samopoštovanja ličnosti i njene sigurnosti u sebe. Ako se u sklopu jedne mlade ličnosti, a što je priznaćemo veoma teško, nadu navedene osobine i postojeći uslovi, tada neće biti nikakve bojazni od ranih seksualnih odnosa. Nažalost, u velikom broju slučajeva zbog nepostojanja navedenih komponenata dolazi do nepoželjnih posljedica nakon ranih seksualnih odnosa. Najčešće posljedice su gubljenje povjerenja u osobe suprotnog pola, osjećanje krivice (posebno kod djevojaka) a što zapravo znači nesvjesno stvaranje distance prema seksualnom životu.

Ima mišljenja prema kojima je potrebno mladima omogućiti potpunu slobodu u seksualnim odnosima. Međutim, takvo mišljenje bi bilo u potpunosti ispravno kada bi odrasli (stariji) bili dovoljno poduzetni, otvoreni i sposobni da pravovremeno pripremaju mlade za različite odnose među ljudima pa prema tome i za seksualne odnose. Ako se mladić ili djevojka razvijaju u realnoj, demokratskoj užoj i široj sredini u kojoj su cjelokupni odnosi u znaku prihvatanja, poštovanja i naklonjenosti u tom slučaju, sasvim je sigurno, da za takve mladiće i djevojke neće biti teškoća kod uključivanja u rane seksualne odnose. Priznaćemo, suviše je naivno govoriti isključivo o nekim specijalnim programima seksualnog vaspitanja. Takvi programi su najčešće bez realnosti, vještački i udaljeni od svakodnevnog života.

Mr Sead MISIRLIĆ

SONET O BLUDU I MATERINSTVU

Noću dok Ja/Alhemičar Žar-Žezlo Iskivam,
bludne Svjetske Majke svoj Rumeni Plod
taje u dubok plašt vode. Uznesen Hipnosom

snivam

pretpotopni zijev Krvavih Anđelčica čiji
rod

po smrtnom srku određuje Voda u kojoj se

kolo Embriona

talasa. Budim se, ričem, udaram čekićem po

grudma nakovnja,

a zvon ko jecaj svih crkvenih zvona,
Materinski Potop navire iz jasna znakovlja.

Satanski Falusi riju utrobe Bahatkinja
što jedu Mesnat Cvijet po kojem jesu Žene.
Al jednom, i prije mog Žezla, kad otvore se

sinja

Usta Vode, Plodovi će mrtvi namamit Majke
ljepotom Duše/Plene,
Macola Sveta od Metala Noći
u Primuli će Majki da zanoči.

Milenko STOJIČIĆ

GLAS UNIVERZITETA „ĐURO PUCAR STARI“ BANJALUKA

REDAKCIONI ODBOR: Mijo DEMIROVIĆ (VES), Braco KOVAČEVIĆ (Mašinski fakultet), Predrag LAZAREVIĆ (Pedagoška akademija), Branislav MAJKIĆ (SOUR „R. Čajavec“), Vojislav OTAŠEVIĆ (Mašinski fakultet), Sabahudin OSMANČEVIĆ (prorektor), Branko PIKULA (Medicinski fakultet), Čiro RAKIĆ (Elektrotehnički fakultet), Željko RADUSIN (student, Tehnološki fakultet), Dragiša SPREMO („Glas“), Milko ŠINDIĆ (Pedagoška akademije) Veselin TRNINIĆ (Pravni fakultet)

Predsjednik Braco KOVAČEVIĆ
Urednik Dragiša SPREMO

Priprema i štampa NIGRO „GLAS“, OOUR Novinska djelatnost — Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93. telefoni: 37-977, 37-979